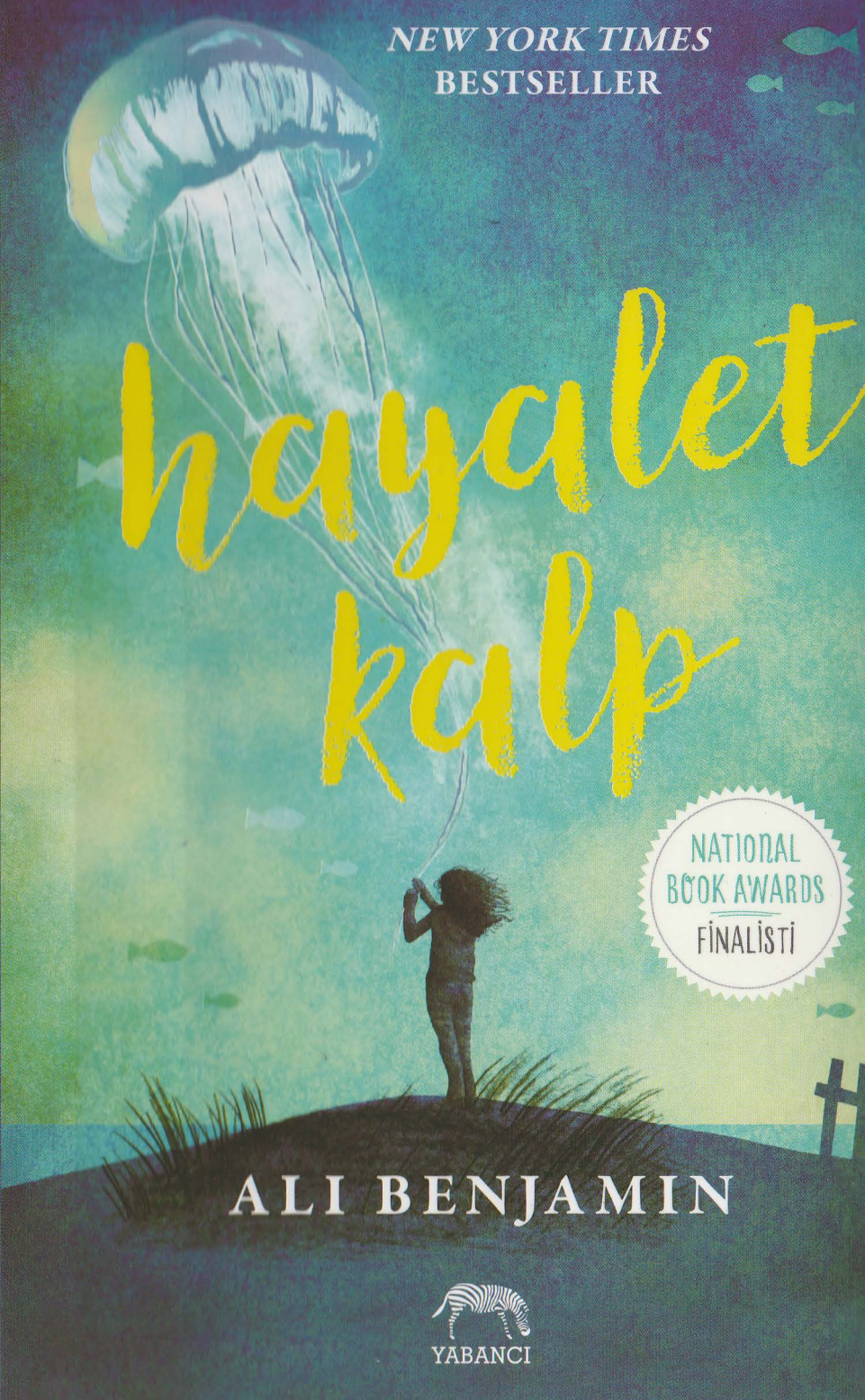

NEW YORK TIMES
BESTSELLER
hayalet kalp
NATIONAL
BOOK AWARDS
FİNALİSTİ
ALI BENJAMIN
YABANCI

Kendinizi en yalnız hissettiğiniz anda, evren tüm mucizelerini gözlerinizin önüne serer...

☆ "Gençliğin erken yaşlarında yaşanan inişleri ve çıkışları **harikulade** şekilde anlatan bir roman."
—*PUBLISHERS WEEKLY*, STARRED REVIEW

☆ "**Zekice anlatılmış dokunaklı** bir hikâye, Ali Benjamin'in çıkış romanı gençlerden çok daha fazlasına hitap ediyor."
—*KIRKUS REVIEW*, STARRED REVIEW

☆ "**Bu romanda hepsi var:** akıcı bir hikâye, özgün sesler ve karakterler, **başarılı bir kurgu** ve **harikulade bir yazım tekniği**. Okurlar, bu kitabı bitirdikten sonra bile etkisinden kurtulamayacaklar."
—*VOYA*, STARRED REVIEW

☆ "Benjamin'in temiz ve akıcı bir dille yazdığı romanı, her yaştan okura hitap ettiği gibi tartışmaya açık noktalarla da zenginleştirilmiş. **Beklenmedik şekilde fevkalade** iyi bir çıkış romanı."
—*BOOKLIST*, STARRED REVIEW

☆ "Okurlar harika yazılmış bu romanda kendilerini bulacaklar."
—*SCHOOL LIBRARY JOURNAL*, STARRED REVIEW

"Birçok çocuk için faydalı olacak ve onları **derinden etkileyecek** bir kitap."
—*NEW YORK TIMES BOOK REVIEW*

Çeviren: Selen Ak

YABANCI

9 786055 016913

25 TL

www.yabanciyayinlari.com
facebook.com/yabanciyayinlari
twitter.com/yabanciyayinlar
internet satış: ilknokta.com

Hayalet Kalp
Özgün Adı | *The Thing About Jellyfish*
Ali Benjamin

Yayın Yönetmeni | Tuğçe Nida Sevin
Yayına Hazırlayan | Burcu Karatepe
Redaksiyon | Merve Süzer
Kapak Uygulama ve Sayfa Düzeni | Aslıhan Kopuz

1. Baskı, Haziran 2016, İstanbul
ISBN: 978-605-5016-91-3

Türkçe Çeviri © Selen Ak, 2016
© Yabancı Yayınları, 2016
© Ali Benjamin, 2015
İllüstrasyonlar © 2015 Eric Fan and Terry Fan

Sertifika No: 11407
Yayıncının yazılı izni olmaksızın alıntı yapılamaz.
Bu eser Akcalı Telif Hakları Ajansı aracılığıyla satın alınmıştır.

Yabancı™ Penguen Kitap-Kaset Bas. Yay. Paz. Tic. Ltd. Şti.'nin yan kuruluşudur.
Bahariye Cad. Dr. İhsan Ünlüer Sok. Ersoy Apt. A Blok No: 16/15 Kadıköy - İstanbul
Tel: (0216) 348 36 97 Faks: (0216) 449 98 34
www.yabanciyayinlari.com – www.ilknokta.com

Kapak, İç Baskı: Deniz Ofset Matbaacılık
Gümüşsuyu Cad. Topkapı Center, Odin İş Merkezi No: 403/2 Topkapı-İstanbul
Tel: (0212) 613 30 06 - Faks: (0212) 613 51 97
Sertifika No: 29652

ALI BENJAMIN

hayalet kalp

Çeviren
Selen Ak

Her yerdeki
meraklı çocuklar için

hayalet kalp

Bir denizanasına yeterince bakarsanız, gözünüze atan bir kalp gibi görünür. Türü önemli değildir: İster yanıp sönen ışıklarıyla kan kırmızı *Atolla* olsun, ister fırfırlı çiçek şapkalısı, isterse de yarı saydam Ay denizanası *Aurelia Aurita*, fark etmez. İş nabız atışlarındadır, hızlıca kasıldıktan sonra gevşeyişlerindedir. Bir hayalet kalbi andırırlar. Bir tarafmdan bakınca öteki tarafmı görür, o güne dek yitirdiğiniz ne varsa hepsini bağrında gizleyen bambaşka bir dünyaya bakarsınız.

Oysa denizanalarının kalpleri yoktur; kalpleri, beyinleri, kemikleri, kanları yoktur ama bir süre izleyin, attıklarını görürsünüz.

Bayan Turton'ın dediğine göre, seksen yaşına kadar yaşayan birinin kalbi, üç milyar kere atmıştır. Ben de böyle büyük bir rakamı gözümün önüne getirmeye çalıştım. Üç *milyar*. Üç milyar saat önce modern insan yoktu; yalnızca her yanı kıllarla kaplı, homur homur homurdanan, gözü dönmüş mağara adamları vardı. Üç milyar yıl önce yaşam bile yoktu neredeyse. Oysa kalbiniz, durmaksızın çalışan, sürekli atan kalbiniz üç milyarı görür.

Ama yalnızca o kadar uzun yaşarsanız.

Kalbiniz hep atar. Sizse o sırada uyursunuz, televizyon izlersiniz, kumsalda durursunuz, ayak parmaklarınız kumlara gömülür. Belki beyaz beyaz ışıltılar saçan karanlık okyanusa bakarak saçlarınızı yeniden ıslatmaya deyip değmeyeceğini düşünürsünüz. Belki mayonuzun askılarının güneşte yanmış omuzlarınızı biraz sıktığını ya da güneşin gözünüzü aldığını fark edersiniz.

Gözlerinizi biraz kısarsınız. O anda herkes kadar canlısınızdır.

Dalgalar (dikkatinizi çeksin ya da çekmesin, kalp atışları gibi) birbiri ardına ayak parmaklarınıza vurup dururken, mayonuzun lastiği teninize batarken belki güneşten ya da mayonuzun askısından çok, suyun soğukluğu veya dalgaların ayaklarınızın altındaki ıslak kumda açtığı gediklerdir dikkatinizi çeken. Anneniz yakınlarda bir yerdedir. Fotoğraf çekiyordur, ona dönüp gülümsemeniz gerektiğini bilirsiniz.

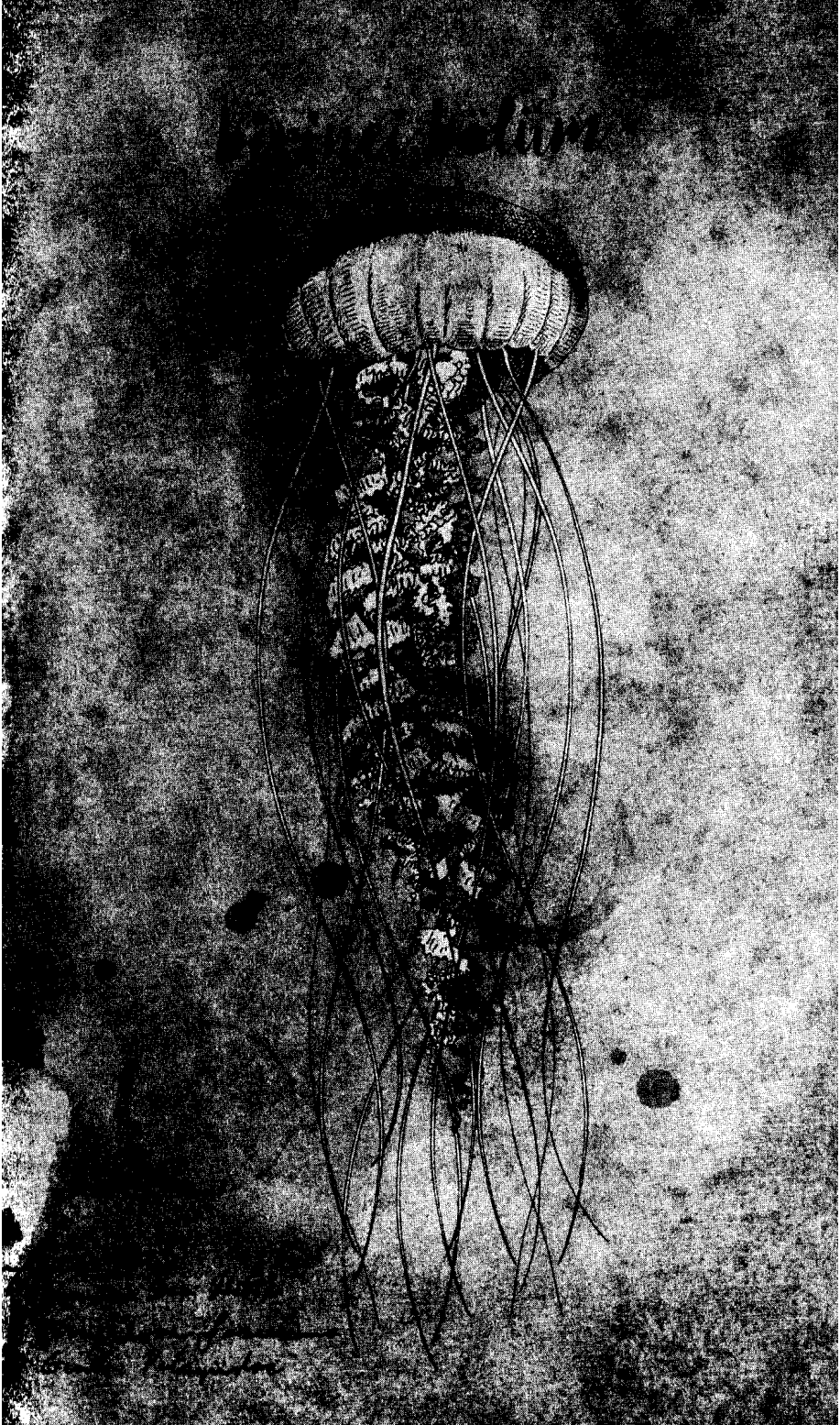
Ama hiçbir şey yapmazsınız. Dönmezsiniz, gülümsemezsiniz, öylece denize bakmayı sürdürürsünüz. İkiniz de o ânın önemini ya da sizi nelerin beklediğini bilmezsiniz. (Nasıl bileceksiniz ki?)

Tüm bunlar yaşanırken kalbiniz çalışmayı sürdürür. Üzerine düşeni yapar ve durması gerektiği bildirilene

kadar sürekli atar. Belki kalbiniz birkaç dakika sonra duracaktır da haberiniz bile yoktur.

Çünkü bazı kalpler yalnızca dört yüz on iki milyon kez civarında atar.

Rakam büyük görünebilir. Oysa işin gerçeği, bu sayıyla on iki yaşınızı bile zor görürsünüz.

Amaç

İster bir ortaokul laboratuvar raporu yazın, isterseniz gerçek bir bilimsel makale, fark etmez. Verilecek bilgilerin hangi amaca hizmet ettiğini belirten bir girişle başlayın. Bu araştırmadan ne öğrenmeyi umuyoruz? Söz konusu araştırma insanlığı ne açıdan ilgilendiriyor?

—BAYAN TURTON, 7. SINIF FEN BİLGİSİ ÖĞRETMENİ,
EUGENE FIELD MEMORIAL ORTAOKULU,
SOUTHGROVE, MASSACHUSETTS

dokunmak

Yedinci sınıfın ilk üç haftasında bir şeyi çok iyi öğrendim: Bir insan yalnızca susarak görünmez olabilirmiş.

Görünmeyi, insanın gözleriyle algıladığı bir şey sanırdım hep. Oysa Eugene Field Memorial Ortaokulu, sonbaharda akvaryum gezisi düzenlediğinde ben, Suzy Swanson, tümüyle gözden kaybolmuştum. Görünmek, gözlerden çok kulaklara bağlıymış meğer.

Dokunma havuzunun bulunduğu odada durmuş, mikrofona konuşan sakallı akvaryum görevlisini dinliyorduk. "Ellerinizi düz tutun," dedi adam. Ellerimizi havuza sokup hiç kıpırdatmadan tutarsak, küçük

köpekbalıklarıyla vatozların, sokulgan ev kedileri gibi avuçlarımıza sürtüneceğini anlattı. "Size yanaşırlar ama ellerinizi kıpırdatmadan, dümdüz tutmalısınız."

Bir köpekbalığının parmaklarıma değdiğini hissetmek hoşuma giderdi ama havuzun başı çok kalabalık, çok gürültülüydü. Geride durup izlemekle yetindim.

Geziye hazırlık olarak resim dersinde batik tişörtler yapmıştık. Ellerimize parlak turuncu ve mavi boyalar bulaşmıştı, şimdiyse saykodelik bir üniformaya benzeyen tişörtler giyiyorduk. Sanırım asıl amaç, birimizin kaybolması durumunda kolayca bulunmasıydı. Aubrey LaValley, Molly Sampson ve Jenna Van Hoose gibi güzel kızlardan birkaçı, tişörtlerini kalçalarının üzerinde bağlamıştı. Benimkiyse eski bir iş önlüğü gibi kot pantolonumun üzerinden sarkıyordu.

O korkunç olayın üzerinden tam bir ay geçmişti, ben de hemen hemen o zamandan beri *konuşmama* halindeydim. Aslında herkesin sandığı gibi konuşmayı reddediyor değildim. Yalnızca, gerekmedikçe dünyayı sözcüklerle doldurmamaya karar vermiştim. Eskiden içinde bulunduğum *sürekli konuşma* halinin tersiydi bu, üstelik insanların benden beklediği *havadan sudan konuşmalar*dan yeğdi.

Havadan sudan konuşsaydım, belki annemle babam *konuşabileceğim bir doktorla* görüşmem için diretmezdi, ben de akşamüstü, bugünkü okul gezisinden sonra o doktorla görüşmek zorunda kalmazdım. Açıkçası, yürüttükleri mantığı anlamıyordum. Yani, eğer biri konuşmuyorsa ve bütün sorun da buysa *konuşabileceği bir doktor* başvurulması gereken son kişidir herhalde.

Ayrıca, *konuşabileceğim bir doktor* ne demekti, biliyordum. Annemle babam, beynimle ilgili sorunlarım oldu-

ğunu düşünüyorlardı demek ki. Oysa dört işlem yapmamı veya okuma yazma öğrenmemi zorlaştıracak türden sorunlarım yoktu. Demek ki akıl sağlığımdan kuşku duyuyorlardı. Franny'nin deyimiyle *kafadan çatlak* sanıyorlardı beni. *Kafadan çatlak* deyimi *çatlak* sözcüğünden, o da *çatlamak* fiilinden geliyordu.

Benim çatlaklarım, kusurlarım vardı demek ki.

"Ellerinizi düz tutun," dedi akvaryum görevlisi. Özellikle birine söylemiyordu neyse ki çünkü kimsenin adamı dinlediği yoktu. "Bu hayvanlar gerçekten odadaki kalp atışlarını hissedebilirler. Parmaklarınızı oynatmanıza gerek yok."

Justin Maloney, okurken hâlâ dudaklarını kıpırdatan bir oğlandı, şimdiyse vatozların kuyruklarını yakalamaya çalışıyordu. Pantolonu o kadar boldu ki suya her eğilişinde iç çamaşırının birkaç santimini görebiliyordum. Üzerindeki batik tişörtü ters giydiği gözüme çarptı. O sırada bir vatoz daha geçince Justin elini öyle hızla suya soktu ki yanı başında duran, okulun yeni kızı Sarah Johnston'ın üstü başı su içinde kaldı. Sarah alnındaki tuzlu suyu silip Justin'den birkaç adım uzaklaştı.

Sarah sessiz sakin bir tiptir, bu da hoşuma gider. Okulun ilk günü bana gülümsemişti ama derken Molly kızın yanına gidip konuşmaya başladı, sonra da dolapların önünde Aubrey ile konuştuklarını gördüm, şimdiyse Sarah tişörtünü onlarınki gibi belden bağlamış.

Gözlerime giren bir tutam saçımı çekip kulaklarımın arkasına sıkıştırmaya çalıştım. *Saçları şekle girmeyen, Bayan Kıvırcık.* Anında yeniden yüzüme düştüler.

Dylan Parker çaktırmadan Aubrey'ye yanaştı. Arkadan kızın omuzlarını tuttuğu gibi sallamaya başladı ve "Köpekbalığı!" diye bağırdı.

Dylan'ın çevresindeki oğlanlar gülüştüler. Aubrey cıyaklayınca yanındaki kızlar da bağrıştı ama bir yandan da, kızların bazen oğlanların yanında yaptığı gibi kıkırdıyorlardı.

Benimse aklıma Franny geldi elbette. Çünkü eğer burada olsaydı o da kıkırdardı.

Derken yine kan ter içinde kaldım, içim bulandı. Franny'yi ne zaman düşünsem aynı hissi yaşıyordum.

Gözlerimi sıkıca yumdum. Karanlık birkaç saniyeliğine iyi geldi ama derken kafamda bir resim belirdi, kötü bir resim. Dokunma havuzunun kırıldığını, vatozlar ile küçük köpekbalıklarının yerlere saçıldığını düşündüm. Sonra da hayvanların açık havada boğulmadan ne kadar dayanabileceklerini merak etmeye başladım.

Her şey soğuk, acı ve parlak gelecekti onlara. Sonra da nefes alış verişleri kesilecekti.

Gözlerimi açtım.

Bazen bir şeylerin değişmesini öyle çok istersiniz ki her şeyin aynı kaldığı bir odada bulunmaya bile katlanamazsınız.

Odanın öbür ucundaki bir ok, alt kattaki bir başka sergiye, DENİZANALARI sergisine inen merdivenleri gösteriyordu. Merdivenlere doğru yürüdüm, sonra da yokluğum fark edilir mi diye dönüp baktım. O sırada Dylan, Aubrey'ye su sıçrattı, Aubrey'yse yine ciyakladı. Bekçilerden biri uzaktan azarlayarak onlara doğru yürüdü.

Neon renkli batik tişörtüme, hatta *Bayan Kıvırcık* halime karşın kimsenin beni gördüğü yoktu anlaşılan.

Merdivenlerden aşağı inip DENİZANALARI sergisine yöneldim.

Kimse fark etmedi. Hiç kimse.

bazı şeyler durup dururken olur

Senin ölümünün üzerinden iki koca gün geçmişti, oysa benim haberim bile yoktu.

Ağustos sonlarında bir öğle sonrasıydı, altıncı sınıfın ardından gelen uzun, yalnız yazın sonuydu. Dışarıdaydım, annem beni içeri çağırdı. Yüzüne bakınca çok ama çok kötü bir şey yaşandığını anladım. O an babamın başına bir şey geldiğini sanıp korkuya kapıldım ama artık boşandıklarına göre, babamın başına bir şey gelmesi annemi etkiler miydi ki? Sonra ağabeyime bir şey oldu sandım.

"Zu," diye başladı annem. Buzdolabının uğultusunu, damlatan duşun şıp şıp sesini, kurmayı anımsamadığım sürece zamanı hep yanlış gösteren, şöminenin üstündeki eski saatin tik taklarını işittim.

Duvardan geçen ruhlar gibi camdan içeri giren uzun güneş ışınları, boylu boyunca halının üzerine uzanıyordu.

Annem sakin konuşuyor, sözcükler ağzından normal bir hızda çıkıyordu ancak her şey yavaşlamış gibiydi. Zaman ağırlaşmıştı sanki ya da tümüyle ortadan kalkmış, zaman diye bir şey kalmamıştı.

"Franny Jackson boğulmuş."

Üç sözcük. Ağızdan çıkmaları topu topu birkaç saniye almıştı herhalde, oysa yarım saat sürmüş gibiydi.

İlkin, Tuhaf şey, *diye düşündüm.* Neden Franny'nin soyadını kullanıyor ki? *Annemin senin soyadını kullandığını hiç anımsayamıyordum. Sana hep yalnızca Franny derdi.*

Ardından, annemin senin adından sonra söylediği şeyin ayırdına vardım.

Boğulmuş.

Annem senin için boğulmuş dedi.

"Tatildeymiş," diye sürdürdü annem. Nasıl hiç kıpırdamadan oturduğunu, omuzlarını nasıl dimdik tuttuğunu fark ettim. "Denize gitmişler."

Ardından, söylediği şeyin anlam kazanmasını sağlayabilirmiş gibi ekledi: "Maryland'e."

Ama elbette sözlerinin hiçbir anlamı yoktu.

Milyonlarca nedenden ötürü annemin sözleri anlamsızdı. Anlamsızdı, çünkü seni görmeyeli o kadar uzun zaman olmamıştı ve son gördüğümde sen de herkes kadar canlıydın. Anlamsızdı, çünkü sen hep çok iyi bir yüzücüydün; ilk tanıştığımız andan beri benden iyi yüzüyordun.

Anlamsızdı, çünkü arkadaşlığımız bitmesi gerektiği gibi bitmemişti. Hiçbir şey böyle bitemezdi.

Oysa annem karşıma geçmiş, bana neler söylüyordu. Üstelik söyledikleri doğruysa, söylediklerinde yanılmıyorsa demek ki seni son görüşüm, altıncı sınıfın son günü, ıslak giysilerin-

le dolu o poşetleri ağlaya ağlaya taşıdığını gördüğüm o günmüş meğer.

Anneme bakakaldım. "Hayır, olamaz," dedim.

Boğulmamıştın. Boğulamazdın. Adım gibi emindim.

Annem bir şeyler söylemek üzere ağzını açtı, sonra yeniden kapattı.

"Olamaz," diye direttim sesimi iyice yükselterek.

"Salı günüymüş," dedi annem. Sesi az öncekine göre alçalmıştı, sanki benim yükselen sesim, annemin nefesindeki tüm gücü emmişti. "Salı günü olmuş. Ben de daha yeni öğrendim."

Günlerden perşembeydi.

Aradan iki koca gün geçmişti.

Senin ölümünle benim öğrenmem arasındaki o iki günü ne zaman düşünsem aklıma yıldızlar gelir. En yakınımızdaki yıldızın ışığının bize dört yılda ulaştığını biliyor muydun? Yani, biz o yıldıza veya herhangi bir yıldıza baktığımızda, aslında o yıldızların geçmişteki halini görürüz. Tüm o kıpraşan ışıklar, gökyüzündeki tüm yıldızlar yıllar önce sönseydi, şimdi, şu dakika gecenin göğü bomboş olsaydı bizim ruhumuz bile duymazdı.

"Yüzme biliyordu," dedim. "İyi de bir yüzücüydü, unuttun mu?" Annem bir şey söylemeyince üsteledim. "Unuttun mu, anne?"

Annem gözlerini kapatıp alnını avuçlarına koymakla yetindi.

"Olacak şey değil," diye direttim. Olanaksızlığı neden göremiyordu ki?

Başını kaldıran annem, söylediği her şeyi duyduğumdan emin olmak istercesine tane tane konuştu: "İyi yüzücüler de boğulabilir, Zu."

"Ama çok mantıksız. O nasıl..."

"Her şeyde mantık arayamazsın, Zu. Bazı şeyler durup dururken olur." Başını sallayıp derin bir nefes aldı. "Gerçek gibi gelmiyordur herhalde. Bana da gerçek gibi gelmiyor."

Ardından dolu dolu birkaç saniye boyunca gözlerini kapattı. Gözlerini yeniden açınca yüzü çarpılmış gibi korkunç bir hal aldı. Yanaklarından yaşlar süzülmeye başladı. "Üzgünüm," dedi. "Çok üzgünüm."

Yüzünü gözünü böyle buruşturunca acayip görünüyordu. Bu hali hiç hoşuma gitmedi. Arkamı döndüm, kafam hâlâ o anlamsız sözcüklerle allak bullaktı.

Sen boğulmuşsun.

Maryland'de yüzerken.

İki gün önce.

Yok, hiçbiri mantıklı gelmiyordu. O anda da, o gece dünya yüzünü yıldızlara gömdüğünde de, ertesi sabah yeniden güneşe çevirdiğinde de.

Dünyanın yüzünü yeniden güneşe çevirebilmesi de mantıklı gelmiyordu.

Bunca zaman öykümüzü, bizim öykümüz sanmıştım. Meğer senin kendi öykün varmış, benimse kendi öyküm. Öykülerimiz bir süreliğine çakışınca tek bir öykü gibi gözükmüşler. Oysa farklı farklı öykülerimiz varmış aslında.

Böylece bir şeyin ayırdına vardım: Herkesin öyküsü başından sonuna kadar farklıdır. Bir süreliğine ikisi birmiş gibi gözükse bile kimsenin öyküsü aslında kimseninkiyle birlikte gitmez.

Zamanın bir anında, annem senin başına gelenleri öğrenip olayın ağırlığıyla sarsılırken, ben herhangi bir günmüş gibi çimenlerin arasında koşuşturup duruyordum. Başka bir anda, başka birileri öğrendiğinde annem bilmiyordu. Yine başka bir anda, senin annen öğrendiğinde başka hemen hiç kimse bilmiyordu.

Demek ki zamanın bir anında, sen ölmüştün ama kimseciklerin haberi yoktu. Sen bir başına, kimsenin ruhu duymadan, suların arasında gözden kayboluyordun.

Bunu düşünmek, inanılmaz bir yalnızlık duygusu uyandırıyor.

Bazı şeyler durup dururken olur, *demişti annem. Korkunç bir yanıttı bu, verilecek en kötü yanıttı.*

Bayan Turton'ın dediğine göre, eğer kimsenin açıklayamadığı bir şey yaşanıyorsa insan bilgisinin sınırlarına toslamışsınız demektir. İşte o zaman bilime gerek duyarsınız. Bilim başka kimsenin size veremeyeceği açıklamalara ulaşma sürecidir.

Sen eminim Bayan Turton'la tanışmamışsındır bile.

Bazı şeyler durup dururken olur, *demek bir açıklama değildir. Bilimle uzaktan yakından ilgisi yoktur ama ben haftalarca bununla yetinmek zorunda kaldım.*

Ta ki zemin kattaki o odada durup camın ardındaki denizanalarına bakana kadar.

görünmez

Yedinci sınıf arkadaşlarım dokunma havuzunun orada birbirlerine su sıçratırlarken, bir alt kattaki denizanası sergisi neredeyse bomboştu. Aşağısı oldukça sessizdi, sessizlik bana iyi gelmişti.

Odadaki akvaryumlar denizanasıyla doluydu. Dokunaçları kıldan ince denizanaları gördüm; akvaryumlarına ışık yansıtmış olacaklar ki hayvanlar sürekli renk değiştiriyordu. Yanda, bir başka akvaryumda dokunaçları, su altında yüzen bir kızın saçları gibi tutam tutam dalgalanan denizanalarına baktım. Bir üçüncüsünde, denizanalarının dokunaçları öyle kalın, öyle uzundu ki hayvanlar kendi hapishanelerini oluşturmuştu sanki. Yeni doğmuş

bebek denizanalarıyla dolu bir akvaryum bile vardı; minicik, narin, beyaz çiçekler gibiydiler.

Hepsi de öylesine tuhaf yaratıklardı ki uzaylılara benziyorlardı adeta. Zarif uzaylılar. Zarif ve sessiz. Müziğe gerek duymadan dans eden uzaylı balerinlere benziyorlardı.

Odanın köşesine yakın bir tabelada GÖRÜNMEZ BİR MUAMMA yazıyordu. *Muamma* sözcüğünün ne anlama geldiğini biliyordum. Annem çoğunlukla benim için kullanırdı, özellikle de yağda yumurtama üzüm marmeladı boca ettiğimde ya da bilerek birbirine uymayan çoraplar giydiğimde. *Muamma,* gizem demekti. Gizemli şeyleri sevdiğimden tabelayı okumak için yaklaştım. Üzerindeki bir fotoğrafta, ufacık bir kavanoz tutan iki parmak vardı. Kavanozun içindeyse görmesi neredeyse olanaksız, şeffaf, tırnak kadar bir denizanası yüzüyordu.

Metinde, kavanozun içinde İrukandji denizanası denen bir şeyin bulunduğu, söz konusu denizanasının da dünyanın en tehlikeli zehirlerinden birini ürettiği anlatılıyordu. Hatta bazılarına göre tarantula zehrinden bin kat güçlü bir zehirdi bu.

> İRUKANDJİ SOKMASI, DAYANILMAZ BAŞ VE VÜCUT AĞRILARINA, KUSMAYA, TERLEMEYE, ANKSİYETEYE, KALP ATIŞLARININ TEHLİKELİ BOYUTLARDA HIZLANMASINA, BEYİN KANAMASINA VE AKCİĞERLERDE SIVI BİRİKMESİNE YOL AÇAR. BİLDİRİLDİĞİNE GÖRE, ZEHRE MARUZ KALAN HASTALAR, ÖLECEKLERİ HİSSİNE KAPILMAKTADIRLAR; BAZI HASTALAR ÖLÜMÜN KAÇINILMAZLIĞINDAN O KADAR EMİN-

DİR Kİ BİR AN ÖNCE KURTULABİLMEK İÇİN DOKTORLARDAN ÖLÜM DİLENİRLER.

Hımm. Çok fenaymış. Okumayı sürdürdüm:

İRUKANDJİ SENDROMUNA BAĞLI PEK ÇOK ÖLÜM KAYITLARA GEÇTİĞİ GİBİ, YANLIŞLIKLA BAŞKA NEDENLERE BAĞLANAN ÖLÜMLERİN DE GERÇEKTE İRUKANDJİ SOKMASINDAN KAYNAKLANIP KAYNAKLANMADIĞI BİLİNMEMEKTEDİR. ZEHİR HAKKINDAKİ BİLGİLERİNİ ARTTIRMAYA ÇALIŞAN BİLİM İNSANLARI, İRUKANDJİ SOKMASININ GERÇEKTE SANILDIĞINDAN ÇOK DAHA ETKİLİ *OLUP OLMADIĞINI* ARAŞTIRMAKTADIRLAR.

İRUKANDJİLER ÇOĞUNLUKLA AVUSTURALYA KIYILARI AÇIKLARINDA YAŞAMAKLA BİRLİKTE, KUZEYDE BRİTANYA ADALARI'NDA, HAWAII'DE, FLORIDA'DA VE JAPONYA'DA BİLE İRUKANDJİ BENZERİ SEMPTOMLAR GÖZLEMLENMİŞTİR. SONUÇ OLARAK, ÇOĞU ARAŞTIRMACI İRUKANDJİLERİN ANA YURTLARI OLAN AVUSTURALYA'DAN ÇOK UZAĞA GÖÇ ETTİĞİNE İNANMAKTADIR. OKYANUSLAR ISINDIKÇA, ÖTEKİ DENİZANALARI GİBİ İRUKANDJİLER DE DAHA UZAKLARA GÖÇ ETMEYİ SÜRDÜRECEKLERDİR.

Pasajı okumayı bitirince yeniden okudum.
Ardından üçüncü kez okudum.

Fotoğraftaki küçük, saydam yaratığa baktım. Bu şeyi suda hiç kimse göremezdi. Suyun içinde görünmezdi.

Yeniden açıklamaya döndüm. Uzunca bir süre o sözcüklere bakakaldım...

Pek çok ölüm vakası kayıtlara geçmiştir...

Daha uzaklara göç etmeyi sürdüreceklerdir...

Sersemledim, biraz başım döndü. Dünyada benden, okuduğum sözcüklerden ve dört bir yanımda kalp gibi atan o sessiz yaratıklardan başka hiçbir şey yokmuş gibi hissettim.

Yanlışlıkla başka nedenlere bağlanan...

Sözcüklere öyle uzun baktım ki artık yabancı gelmeye başladılar, sanki bambaşka bir dilde yazılmışlardı.

Ancak nefesimi verince bir süredir nefesimi tuttuğumu fark ettim.

O sırada sınıf arkadaşlarımın gevezelikleri yeniden kulağıma çalınınca, onları bıraktığım dokunma havuzuna çıkan merdivenlere koştum.

Ama yukarıda her şey farklıydı. Sakallı akvaryum görevlisinin yerini, sarı saçları at kuyruğu yapılmış bir kadın almıştı. Mikrofona aynı şeyleri söylüyordu: *Ellerinizi düz tutun, kıpırdatmayın.* Sınıf arkadaşlarımın batik tişörtleri de ortada yoktu. Dokunma havuzu odası, şimdi haki renkli ve ekoseli formalar giymiş çocuklarla doluydu. Bambaşka bir okul grubuydu bu.

Sınıf arkadaşlarım Eugene Field Memorial Ortaokulu'na bensiz mi dönmüşlerdi acaba?

Akvaryumun ana salonuna çıkıp çevreme bakındım. Çok geçmeden o batik tişörtleri gördüm. Neon renkli, benekli bir balık sürüsü gibi dev bir okyanus havuzunun çevresini sarmışlardı.

DENİZANALARI sergisini gezme zahmetine bile girmemişlerdi. İrukandjiler hakkında hiçbir şey bilmiyorlardı. Merak bile etmeyeceklerdi.

O zaman anladım: Kimse merak etmeyecekti. Benden başka kimse.

nasıl arkadaşlık kurulur?

Seni ilk kez görüyorum, üzerinde açık mavi bir mayo var. Yaz göğünün renginde, üzeri de yıldız gibi pırıltılarla kaplı, gündüzle gece bir arada yaşanıyor sanki mayonda.

Ben beş yaşındayım, yakında anaokuluna başlıyacağım. Kapalı havuzdayız. Burası gürültülü. Her şey yankılanıyor. Anneler arkamızdaki tribünlerde oturuyor. Yüzümüzü suya sokup bacaklarımızı çırpmayı öğrenelim diye bizi adına Lepistesler dedikleri bu sınıfa getirmişler.

Öğretmen düdük çalıp birer birer çocukların adını söylüyor. Bizim bir yüzme köpüğüne tutunup bacaklarımızı çırpmamız ve öğretmenin bizi çekerek sığ tarafta dolaştırmasına izin vermemiz gerekiyor ama adın söylendiğinde sen suya atlamıyorsun, adım söylendiğinde ben de atlamıyorum.

Saçların gün ışığında saman gibi görünüyor. Çillerin hoşuma gidiyor, cildinin üzerinde takım yıldızlara benziyorlar.

Havuzun kenarında oturan bir tek ikimiz kalınca düdüklü öğretmen yanımıza geliyor. Üzgünüm kızlar, *diyor,* şimdi derse katılmanız gerek.

Ben hayır diye kafamı sallamak üzereyken sen bana dönüyor, yüzüme bakıyorsun. Pembe dudaklarının aralandığını görüyorum. Gülümsüyorsun. Ardından derin bir nefes alıp kendini suya bırakıyorsun. Öğretmen sana bir yüzme köpüğü uzatıyor ama almıyorsun.

Köpüğü almadığın gibi bir de suya dalıyorsun. Gözlerin, saçın falan suyun altında kayboluyor. Yüzüyorsun. Çocukların köpüklerine tutundukları yere kadar suyun altında yüzüyorsun.

Peşinden geliyorum. Öğretmen hanım söylediği için değil de senin gibi yüzmek istediğim için kendimi suya bırakıyorum. Çünkü çillerin, saman saçların ve bana gösterdiğin gülümseme hoşuma gidiyor. Çünkü o anda arkadaşlık kurmak, bir arkadaş edinmek dünyanın en kolay şeyi gibi görünüyor.

150 milyon sokma vakası

Akvaryum gezisinden sonra, akşamüstü eve vardığımda annemin arabasının hemen yanında ağabeyimin cipini görünce şaşırdım. Aaron'm cipinin yanında erkek arkadaşı Rocco bağdaş kurmuş, garaj yolunun üzerinde oturuyordu.

Eve gelirken otobüs yolculuğumun büyük kısmını denizanalarını düşünerek geçirmiştim. Akvaryumlardan birinin yanındaki bir tabelada, denizanalarının her yıl yüz elli milyon kişiyi soktuğu yazıyordu. Ben de okula dönüş yolunda, öteki çocuklar avaz avaz konuşup müzik dinlerken, koltuktan koltuğa notlar fırlatıp kamyon şoförlerine korna çaldırtmaya uğraşırken fen defterimin arkasında birtakım hesaplamalar yaptım.

Yılda 150.000.000 kişi günde 411.000'e eşittir, bu da saatte 17.000 eder.

Bu da, saniyede dört ila beş kişi sokuluyor demektir.

Gözlerimi kapatıp beşe kadar saydım. Bitirdiğimde, yaklaşık yirmi üç kişi sokulmuştu.

Ardından bir kez daha saydım. *Bir, iki, üç, dört, beş.* Bir yirmi üç kişi daha gitti.

Defalarca saydım. Öyle çok saydım ki artık sayı saymakla denizanası sokması aynı şeymiş gibi gelmeye başlamıştı. Sanki sokulanların sayısını hesaplamıyordum da bizzat sokulmalarına yol açıyordum. Üstelik böyle bir şeyin doğru olamayacağını bilsem bile bir yanım neredeyse buna inanacaktı: Saymayı bir bıraksam insanların sokulmasını önleyebilirdim sanki.

Ama beşe kadar saymayı bırakamadım. Sanki beynimin bir kısmı, ısrarla öteki kısmına meydan okuyordu.

Asfaltın üzerinde oturan Rocco gözlerini kısarak bana baktı. "Hey! Selam, Suzy Q," dedi. "Güzel bir gün, ha?"

Yanıt vermedim. Vermeyeceğimi biliyordu kuşkusuz.

Elini göğe doğru salladı. "*Kuş olsaydım,*" dedi. "*Sonbaharın peşinde dünyayı dolaşırdım.*"

Benimle konuşuyor gibi değildi. Hoşuma gitti. Birinin özel düşüncelerini izlemek gibi bir şeydi bu. İkimiz de hem buradaydık hem de değildik sanki.

"George Eliot," diye ekledi, ben de tanıyormuşum gibi başımı salladım. Rocco, Aaron'ın kadın futbol takımına koçluk ettiği üniversitede, İngiliz Edebiyatı bölümünde yüksek lisans yapıyordu. Rocco her zaman birilerinden alıntılar yapardı.

Konuşmamama karşın arada sırada bir şeyler söyleyen birisi olsaydım, Rocco'ya *beşe kadar say* derdim belki. O saymayı bitirince de sokulan yirmi üç kişiden söz ederdim.

Ardından yeniden saymasını isterdim. Sonra da *kırk altı kişi sokuldu* derdim.

Sonra bir kez daha. *Altmış dokuz.*

Rocco düşüncelerimi böldü. "Aaron'la, annenle ikinizi kandırıp sinemaya götürebiliriz belki diye uğramıştık," dedi. "Ama senin doktor randevun mu ne varmış."

Konuşabileceğim bir doktorla. Of.

Ardından sırıttı. "Annen elbette bu fırsatı, 'hazinesinin' bir kısmını bize aktarmak için kullandı. Şimdi Aaron'ın elini kolunu dolduruyor."

Hazine sözcüğünü vurgulayınca gülümsemek zorunda kaldım. Annem, bağışlanan ürünlerin ucuza satıldığı hayır kurumu mağazalarından alışveriş etmeyi sever, bu işe de hazine avı der. Gerçi birilerinin gözden çıkardığı fondü setinin veya kırık dökük saksıların nesine hazine denir, bilmem. Annem kelepir gördü mü dayanamaz. Evimiz kutu kutu tuhaf eşyayla dolu: düğme dolu kavanozlar (annem dikiş dikmez), kek kalıpları (fırında bir şey pişirmez), maskeleme bandıyla tutturulmuş şişler (örgü de örmez).

Rocco yanındaki asfalta vurdu. "Otur." Hoş bir teklifti ama o sokma vakalarını düşünmeyi sürdürmeliydim. Başımı iki yana salladım, ardından hafifçe elimi sallayarak veda ettim. Rocco beni selamladıktan sonra gözlerini kapatıp yüzünü güneşe doğru kaldırdı.

Olanca hızımla sayıları toplayarak eve doğru yürüdüm.

Yüz on beş kişi sokuldu.

Yüz otuz sekiz kişi.

Yüz altmış bir.

Evde, Aaron ön kapının yanında durmuş, içinden mutfak gereçleri taşan bir koli tutuyordu: üzeri horozlarla kaplı, sarı, metal bir servis tabağı, bir yumurta çırpma

teli, üzerindeki fiyat etiketi (3.97$) hâlâ görünen, yıpranmış bir waffle makinesi.

"Bak sen, kimleri görüyorum!" Aaron ağzı kulaklarında bana baktı. Bronz tenli, atletik ağabeyim, her zaman gülümsemeye hazır yüzüyle karşınızdadır. Aaron bazen gerçek olamayacak kadar iyi görünür.

Annem mutfaktan başını uzattı. "Zu," dedi bana göz kırparak. Bana hep böyle seslenmiştir. Suzy'yi Zu diye kısaltır. İşin komik yanı, Suzy de zaten Suzanne'in kısaltılmışıdır. Birkaç yıl önce, annemin bana en kestirmeden Z demesi için uğraştım ama tutmadı. "Randevun için on beş dakikaya evden çıkmamız gerek. Babanla orada buluşacağız."

Annemin üzerinde iş giysileri vardı, ev gösterirken giydiği pantolon ceket takımı. Ayakkabılarını çıkarmıştı gerçi, topuz yapılmış kıvırcık saçları da dağılmıştı; karman çorman saçlarım annemden mirastı.

Annem, Aaron'ın kutusunun üzerine bir salata maşası koydu.

"Anne," dedi Aaron. "Başka bir şeye gerek yok."

"Dur bir saniye," dedi annem. "Sana bir kesme tahtası vermek istiyorum." Mutfak zeminine çömelip açtığı dolabı karıştırmaya koyuldu.

"Rocco bekliyor, anne," dedi Aaron. Bana bakıp gözlerini devirdi. Ben de *deli* anlamında, parmağımı kulağımın yanında döndürdüm.

Aaron, "Hey," dedi, şimdi yalnızca benimle konuşuyordu. Annemse mutfaktaki tencere tavayı tıngırdatmakla meşguldü. "Okul iyi mi?"

Omuzlarımı silktim.

Bana yakından baktı. "Suzy, ortaokul berbattır," dedi. "Biliyorsun, değil mi?"

Bakışlarımı yere eğdim.

"Hayır, ciddiyim Suzy. Ben yedinci sınıftayken tek isteğim bir an önce oradan kurtulmaktı. Üstelik ben en yakın arkadaşımı bile kaybetmemiş..." Hemencecik durup başını salladı. "Bil diye söylüyorum. Hep böyle gitmeyecek."

Ben bir şey söylemeyince ekledi. "Söz veriyorum, Suzy."

Bir anda boğazıma bir yumrunun oturduğunu hissettim.

Annem elinde domuz biçimli, ahşap, çatlak bir tahtayla mutfaktan çıkıverdi. "Buldum. Kesme tahtanız yoktur sizin. Herkese doğru dürüst bir kesme tahtası gerekir."

Tahtayı kutunun üstüne koyunca Aaron güldü. "Hımm," dedi ve kaşlarını çatarak domuz biçimli tahtaya baktı. "Ama gereken *bu* değildir herhalde..."

Annem, Aaron'ın koluna nazikçe bir şaplak attı. "Yaşlı anana kibar davran."

"Tamam ama yaşlı anam izin verirse sinemaya gidebilir miyim?"

"Evet, elbette," dedi annem içini çekerek. "Sonra senin için bir yığın mutfak eşyası ayıracağım."

Odama yürürken ağabeyim koridordan seslendi. "Bir dahakine görüşürüz, Suzy!"

Masama oturup defterimi açtım. Yeniden saymaya başladım.

Bir... İki... Üç... Dört...

Camdan, Aaron'ın Rocco'nun yanında gidişi izledim.

Yirmi üç kişi sokuldu.

Denizanaları her günün her dakikasının her saniyesinde birilerini sokuyorlardı.

Ayağa kalkan Rocco, Aaron'ın elindeki kutuyu alıp arabaya taşıdı.

Kırk altı kişi sokuldu.

Her gün, her hafta, her ay, her yıl birilerini sokuyorlardı.

Rocco kutuyu arka koltuğa koydu.

Altmış dokuz kişi sokuldu.

Domuz biçimli kesme tahtasını alıp Aaron'a baktı. Aaron da, *annem işte* dermiş gibi omuzlarını silkti.

Doksan iki.

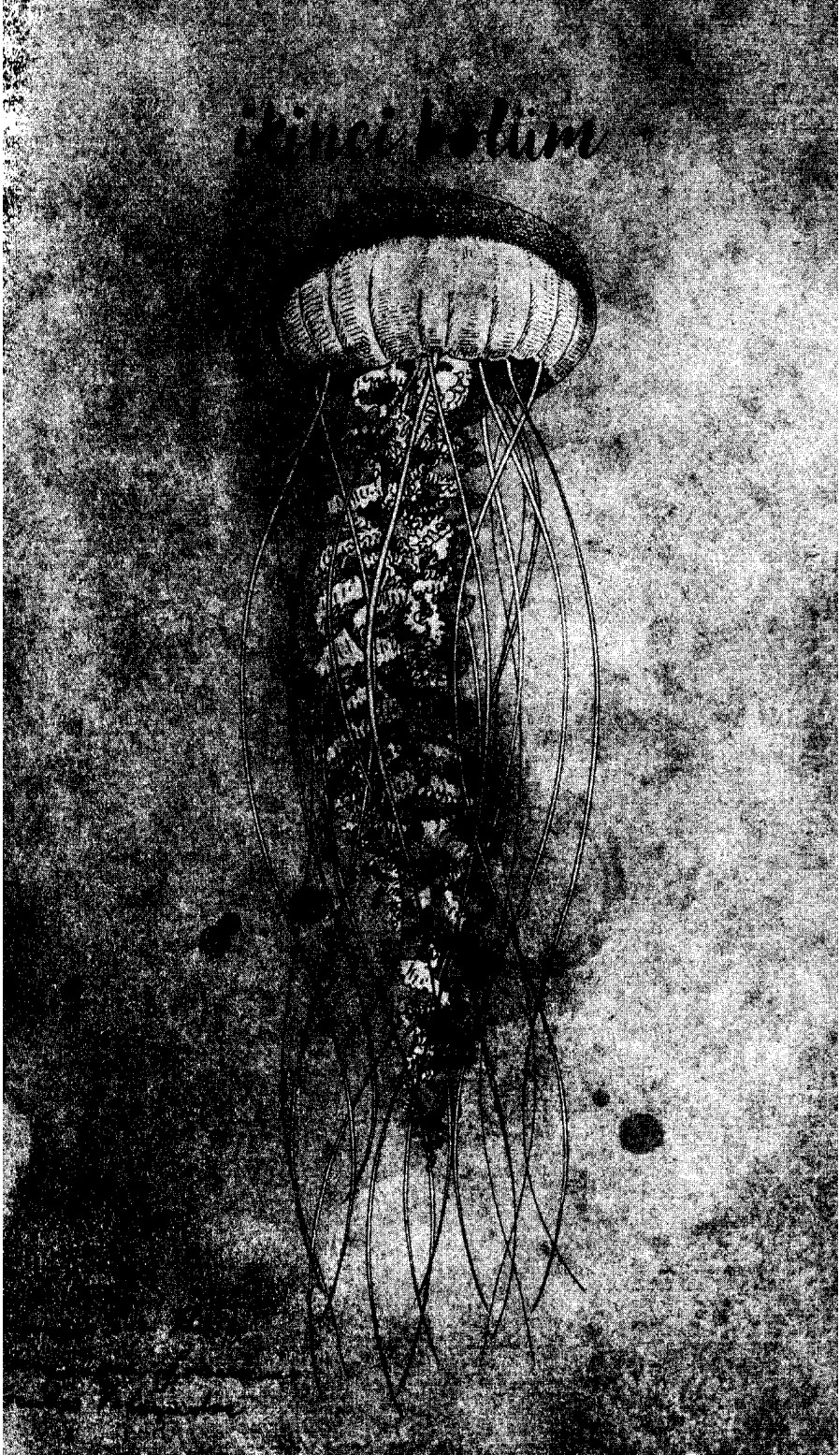
Ardından arabaya binip kapıları kapattılar. Ön camdan Rocco'nun, Aaron'ın saçlarını karıştırdığını gördüm. Gülüyormuş gibi bir halleri vardı. Birbirlerine doğru eğilip öpüştükten sonra Aaron arabayı geri geri sürerek garaj yolundan çıktı. Sonra da gittiler; sinemanın, sözcükleriyle her şeyi mahvetmeyen insanların yaşadığı türden bir yaşamın yolunu tuttular.

Onları görmek, böyle kolayca mutlu olunduğunu görmek beni allak bullak ediyordu. Mutluluğu hem anımsıyor hem de anımsayamıyor gibiydim.

Gerçi çoğu zaman mutluluğu hak etmediğimi biliyordum.

Bir daha hiç etmeyecektim.

Üçüncü bölüm

Varsayım

Varsayım, araştırmanızın temelindeki soruya getirilen geçici bir açıklama, bir çözüm önerisidir. Varsayımı, bilgiye dayalı en iyi tahmininiz gibi düşünün.

—BAYAN TURTON

bilgiye dayalı en iyi tahmin

Aaron ile Rocco gittikten sonra, defterimi açıp yazmaya koyuldum:

- Yeryüzünde 7 milyar insan var.
- Denizanaları her yıl 150 milyon kişiyi sokuyor.
- Yedi milyarı 150 milyona bölersek 46,6 eder.
- Demek ki her 46,6 kişiden birini denizanası sokuyor.

- 0,6 kişi diye bir şey yoktur elbette, yani aslında demek istediğim, her 46 ila 47 kişiden birini denizanası sokuyor.
- Gerçek hayatta benim tanıdığım insanların sayısı daha fazla.
- O halde denizanasının soktuğu en az bir kişiyi tanıyorum büyük olasılıkla.
- Hiç kimse bana denizanası tarafından sokulduğunu söylemedi.
- O halde, denizanası tarafından sokulan tanıdığım, bana bunu söylememiş olabilir.
- Belki olanak bulamadığı için bana söylememiştir.
- Belki öldüğü için bana söyleyememiştir.
- Belki denizanası sokması yüzünden ölmüştür.

Kalemimi bırakıp uzun bir süre sessizce oturdum. Aşağıdan annemin bana seslendiği duydum ama düşünmekle meşgul olduğum için yanıt veremedim.

Belki annem yanılıyordu. Belki bazı şeyler, annemin anlatmaya çalıştığı gibi *durup dururken* olmuyordu. Belki bazı şeyler, herkesin kabullenmeye hazır göründüğü kadar rastgele gerçekleşmiyordu aslında.

Franny'yle arkadaşlığımız çok kötü bitmişti. Bilseydim, yaşananlar için özür dilerdim. Hiç değilse veda ederdim ama insanlar yeni bir başlangıçla, kati bir bitiş arasındaki farkı her zaman anlayamazlar. Artık iş işten geçmişti, hiçbir şeyi düzeltemezdim.

Ama belki hâlâ bir şeyler yapabilirdim. Belki Franny'nin öyküsünde gerçek bir kötü adam bulunduğunu kanıtlayabilirdim. Benden beter bir kötü adam.

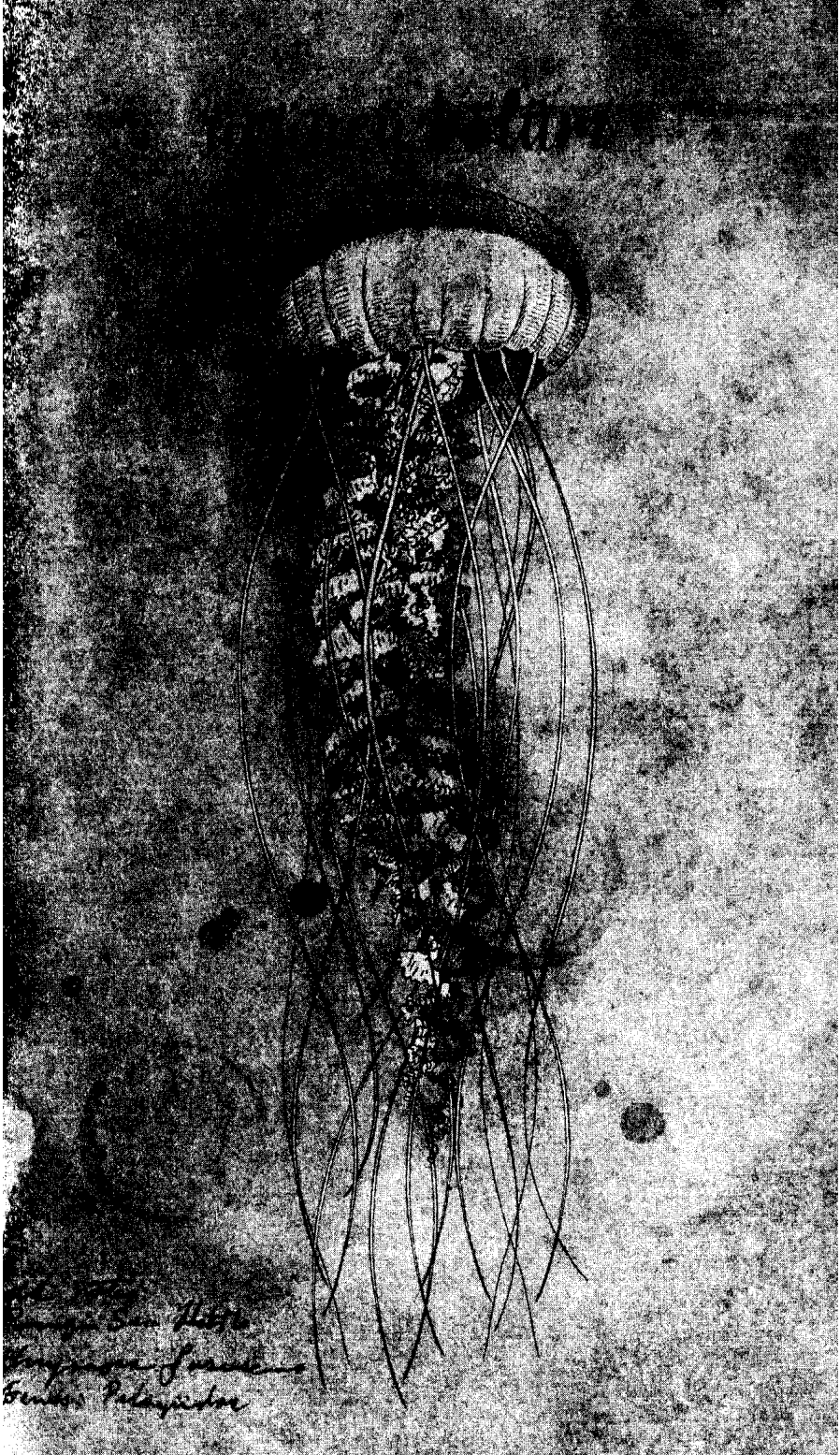
Kalemimi yeniden alıp yazdım:

VARSAYIM: Korkunç olaya, bir İrukandji denizanası sokması yol açmıştır.

Tam o sırada odamın kapısı aniden açıldı. Annem yüzünde çok kızgın bir ifadeyle kapının eşiğinde duruyordu.

"Zu," dedi. Sesi tiz çıkıyordu. "*Haydi.*"

Defterimi kapattım. Böylece, *konuşabileceğim doktora* gitmek üzere yola çıktık. Oysa beni tanıyanların, tek kelime etmeyeceğimi bilmesi gerekirdi.

Arka plan

Arka plan, bilimsel incelemenizin bağlamını oluşturur. Bildiklerimiz nelerdir? Bilmediklerimiz nelerdir? Neden önemlidir?

—BAYAN TURTON

yaşamın başlangıcı

Sana denizanaları hakkında pek çok şey anlatabilirim. Öncelikle şunu söylemek istiyorum: Denizanaları dinozorlardan, böceklerden, ağaçlardan, çiçeklerden, otlardan, mantarlardan veya tohumlardan daha yaşlıdır. En az altı yüz milyon yıllık yaşamlarıyla, gözlerinle gördüğün veya kafanda canlandırdığın tüm canlılardan yaşlıdır herhalde.

Denizanaları sahneye çıktığından beri, beş kez türlerin soyu kitleler halinde tükendi. Büyük Ölüm diye anılan bir vakada, yeryüzündeki türlerin onda dokuzu topluca öldü. Düşünsene. Sanki hayvanat bahçesine gidiyorsun da neredeyse bütün hayvanların ortadan kaybolduğunu fark ediyorsun. Tüm kafesler boş, yalnızca belki

bir avuç kuş, bir-iki ufak kemirgen veya birkaç midye ile salyangoz kalmış. Ötekilerin hepsi *puf* diye kaybolmuş, kafesleri sonsuza dek boşalmış.

Türleri yeryüzünden silen, yalnızca kitlesel yok oluşlar da değildir. Bir zamanlar var olan hemen her tür, zaten tümüyle ortadan kalkmıştır.

Ama şu işte bak ki onca ölüm, onca yok oluş arasında denizanalarının başına bir şey gelmemiştir.

Bugün bulunduğumuz yerle, yani tavus kuşlarının, zürafaların, kral kelebeklerinin ve birbirini dolaplara tıkan insanların yaşadığı çağ ile çoğumuzun yaşamın kendisi saydığı dönemin başlangıcı arasına bir köprü kurabilseydik, bu köprü denizanaları olurdu.

Denizanaları, *eskiden* var olan dünyayı *şimdiki* dünyadan ayırır.

İşte hesap ortada: Denizanaları ortaya çıktığından bu yana geçen zaman, seksen yıllık tek bir kişinin ömrüne, üç milyar kalp atışına sıkıştırılabilseydi, insan türü o kişinin son on gününde, yaklaşık son bir milyonuncu kalp atışında sahneye girerdi. Öteki her şeyi, doğumu, bebekliği, yürüme çağını, çocukluğu vs. denizanaları yaşardı. Biz insanlar yalnızca güç bela alınan, son birkaç nefese tanıklık ederdik.

Ayrıca, söylenenler doğruysa, eğer şu anda türlerin kitleler halinde altıncı kez soyu tükenmekteyse ve dünyamız hayal bile edemeyeceğimiz yollarla ölmekteyse o zaman belki bizim ve bildiğimiz her şeyin sonu gelmektedir.

Bu da çok ürkütücü bir düşünce.

Ama asıl bilinmesi gereken şudur: Denizanaları o türlerin soyu tükenmeden önce de, yaşamın kökenleri geli-

şirken de buradaydılar, şu an da buradalar. Onca zamandır bir kalp gibi atarak okyanusu katediyorlar.

Denizanaları sağ kalanlardır. Diğerlerinin başına gelenlerden kurtulmuş olanlardır.

nasıl arkadaşlık edilir?

Dışarıdayız, mevsimlerden yaz. Annen o gece, her zamankinden geç saate kadar oturmamıza izin veriyor. Yedi yaşındakilerin oturmaması gereken bir saate kadar, *diyor sonra.*

Akşama bizim evde başladık. Plana göre sen bizde yatıya kalacaktın. Geceyi ilk kez evinden ayrı geçirecektin ama akşam yemeğinden sonra sen fikrini değiştirip ağlayınca annem anneni aradı, annen de gelip bizi aldı.

Şimdi ben sizde yatıya kalıyorum.

Döne döne koşuyoruz. Hava kararınca tepemize karanlık cisimler üşüşüyor. Bunlar yarasa, eminim. Sana söylüyorum, ciyaklıyorsun. Daha hızlı koşuyoruz.

Yarasalar hakkında bir şeyler biliyorum. Yarasaların uçabilen tek memeli olduğunu biliyorum, çünkü bir kitapta okumuştum.

Artık iyi bir okuyucuyum. Bazen okuduğum şeyleri sana da anlatıyorum, daha çok şey anlatmamı istiyorsun. Mesela sana tavşanların dişlerinin durmadan uzadığını söylediğimde tavşanlar hakkında tüm bildiklerimi anlatmamı istemiştin. Ben de tavşanların kusamadıklarını, kendi kakalarını yediklerini, bugüne dek görülen en uzun tavşan kulağının yetmiş dokuz santimetreyi bulduğunu söylemiştim.

Annemler benim yaptığıma, birleşik bir sözcükmüş gibi sürekli-konuşmak *diyorlar ve diğerlerine de söz hakkı vermem gerektiğini söylüyorlar.* İnsanlara sorular sor, *diyor annem hep.* Sürekli konuşursan buna sohbet denmez. *İnsanlara bir şeyler sormayı unutmamaya çalış.*

Ama ben bir şeyler anlatınca senin hoşuna gidiyor. Sana sorular sormamı beklemiyorsun. Bana bir kere bile sürekli konuşuyorsun *demedin.*

Kollarımızı kanat gibi açıp çimenlerin üzerine düşünce havayı içimize çekip kahkahalar atıyoruz, dünya baş döndürücü bir hızla dönüyor.

Köpeğin Fluffernutter bizi izliyor. Bu küçük, beyaz tüy yumağı henüz yavru. Biz koşarken havlayarak kuyruğunu sallıyor. Kuyruğu kısacık, doğduktan sonra kesmişler. Fluffernutter'ın boynunda tasması var, tasmanın kayışı da yerdeki bir çubuğa bağlanmış. İstese çubuğu çekip peşimizden gelebilir ama yapmıyor. Öyle olmadığı halde kapana kısıldığını sanıyor.

Üstelik biliyor musun, planladığımız gibi bizim evde kalamadık belki ama umurumda değil, artık neredeyse ikinci sınıfa geçmemize karşın senin geceleri hâlâ damla akıtmayan bardak kullanman da umurumda değil. Zaman zaman seni aklına bile

getirmeyen babanı özlediğin için ağlaman da umurumda değil. N harflerini tersten yazman da, bazen ten *sözcüğünü* net *diye okuman da, bu yüzden bu yıl yaz okuluna kalman da umurumda değil. Derste herkesin önünde bir şey okuman istendiğinde yanakların, boynun ve kulakların pembe pembe yansa da, bazen parlak fikirler bulmakta zorlansan da umurumda değil. İkimizle ilgili bir sürü planım var.*

Okulun son gönünde Aubrey adlı kızın, herkesin duyabileceği bir sesle, "Franny Jackson güzel ya da zeki değil," demesi de umurumda değil.

Söylenenleri işitince yüzünün ne hal aldığını gördüm. Yanaklarının nasıl kızardığını, sanki gözyaşlarını tutabilirmişsin gibi bakışlarını yere çevirdiğini gördüm ama tutamadın ve ağlamaya başladın. Neredeyse tüm teneffüs boyunca ağladın, ardından sana okul bahçesinin aslında eski Mısır olduğunu, salıncaklarla kaydırak arasındaki alanda Nil Nehri'nin bulunduğunu fısıldadım. Oradan geçerken yeterince hızlı koşarsak timsahlardan kaçabilirdik belki. Sözlerim seni gülümsetti, hâlâ akan burnuna karşın gülümsedin. Çok geçmeden de her zamanki gibi gülüşerek koşmaya koyulduk.

Öteki kızları umursamadığım gibi, birinci sınıf karnemde, öğretmenin ikimize de başka arkadaşlar edinmeyi salık vermesi ve artık ne demek istediyse, çevremi genişletirsem sosyal becerilerimin gelişebileceğini söylemesi de umurumda değil.

Öğretmen anlamıyor. Bu halimizle bizim her şeyimiz tam, başka bir şeye gerek duymuyoruz ki. Şimdiki gibi: Ayaklarımızın altında çimenler var, Fluffernutter'ın kısacık kuyruğu sallanıyor, kendi eksenimizde dönüyoruz, kahkahalar atıyoruz, tepemizde gökyüzü kararıyor.

doktor bacak

Annemle arabada oturuyorduk. First Street Okul Binası'nın otoparkındaydık. Kayıtlara geçsin diye söylüyorum, burası aslında Garis Sokağı'nda, üstelik okul falan da değil. Bina bir sürü ofisten oluşuyor, ofislerden biri de çocuk psikoloğu Dr. M. Legler'a ait.

Ön camdan bakınca arabadan çıkmamızı bekleyen babamı gördüm.

"Zu," dedi annem. "Lütfen bizi daha fazla geciktirme."

Kollarımı göğsümde kavuşturdum. Onun dışında hiç kıpırdamadım.

"Dinle, Zu. Buraya gelmemiz, seni suçladığımız anlamına gelmiyor."

Kafadan çatlak olduğumu sanıyorsunuz. Buraya da bu yüzden geldik.

Annem düşüncelerimi okumuş gibi ekledi. "Üzgünsün, biliyorum Zu ama düzeleceğine de eminim ama babanla ben..."

İçini çekip dışarıdaki babama baktı. *Bir dakika,* der gibi işaret parmağını kaldırdı. Babam başıyla onaylayıp elini salladı.

"Sana yardım etmek için elimizden geleni yapmak istiyoruz." Yeniden içini çekti. "Sana zaman tanımaktan başka, aklımıza bir tek bu geldi."

Ben hiçbir şey söylemeyince ekledi. "Gelmek istemediğini biliyorum Zu ama yine de arabadan çıkmanı isteyeceğim."

Kaşlarımı çattım ama arabanın kapısını da açtım.

Babam, "Selam ufaklık," diye karşıladı beni. "Nasılsın?" Sesi öylesine içtendi ki duyan da bu park yerine benim çatlaklarım ve kusurlarım yüzünden gelmemişiz sanırdı. Sanki benim *konuşmama* durumumu konuşmak için annemi aramamıştı. Annem hep işle ilgili aramışlar gibi yapardı ama arada sırada şöyle şeyler söylediğini işitirdim: *Bilmiyorum, Jim... Hayır, neden hiç bilmiyorum... Yemin ederim... Evet, deniyorum. Elbette, bunu ona da söyledim.*

Babam, *İyiyim baba, çok iyiyim,* demişim gibi sarılıp beni hafifçe kucakladı.

Birlikte kapıdan girip üzerinde Dr. M. Legler'ın adı yazan 307 numaralı daireye çıktık.

Konuşabileceğim doktor, umduğumdan farklı çıktı. Öncelikle, Dr. M. Legler* kadındı. Ayrıca vampir gibi, simsiyah, dümdüz saçları vardı. Kısa eteği, ince ve uzun bacaklarını gözler önüne seriyordu. Dantelli, siyah çorap giymişti ki açıkçası bana göre hiç profesyonelce değildi.

* İngilizcede leg kelimesi bacak anlamına gelmektedir. *–çn*

Doktor Bacak, diye düşündüm. Kaşlarım çatıldı.

Bizi, içinde kalın bir halı ile deri koltukların bulunduğu ofisine götürüp oturmamızı işaret etti.

Ben yerime yerleşirken koltuk gıcırdadı.

Doktor Bacak doğruca bana baktı. "Annenle baban beni aradılar Suzanne, çünkü senin için endişeleniyorlar."

Bakışlarımı kaçırıp pencereye çevirdim, oysa tuğla bir duvarla çevrili, panjurları çekilmiş başka bir pencere dışında bir şey görememiştim.

"Bana bugünlerde oldukça suskunlaştığını anlattılar. Doğru mu?"

Gözlerimi pencereden ayırmadan kollarımı kavuşturdum. Bunu biliyorsa sorusuna yanıt vereceğimi nasıl düşünürdü ki? Dahası, yanıtını zaten bildiği bir soruyu neden soruyordu?

"Konuşmayı, arkadaşını kaybettikten kısa bir süre sonra kestiğini söylediler, doğru mu?"

Arkadaşım değildi, diye düşündüm. *En azından olay yaşandığı sırada.*

"Peki, bilmeni isterim ki," diye sürdürdü sanki yanıt vermişim gibi, "herkes farklı biçimlerde yas tutar. Sevdiğin birinin ardından yas tutmanın doğru veya yanlış bir yolu yoktur."

Kadının kitaplığına baktım. Kitaplığı dolduran kitapların başlıkları şöyleydi: *Farkındalık Mucizesi, Artık Kurban Olmayın, Depresyonu Adım Adım Yenmek, Yatak Islatmaya Son.*

Doktor Bacak konuşurken ben kitap başlıklarındaki sözcükleri kafamda yeniden düzenledim.

Artık Son.

Adım Adım Depresyon.

Yatak Islatma Mucizesinin Kurbanları.

Doktor Bacak, "Meg," diyerek anneme döndü. "Suzanne'in konuşmayı reddetmesi seni nasıl etkiliyor?"

Annem bazen üzüntüden ağlar, bazen mutluluktan, bazense sevgi gözyaşları döktüğünü söyler ama ben aradaki farkı her zaman anlayamam. Annemin gözlerinin dolmasını izledim ve *Bu sefer herhalde üzüntüden ağlıyor,* diye düşündüm.

"Suzy öyle... mutsuz görünüyor ki," dedi annem. Sesi hiç istemediğim kadar alçak ve ciddi çıkıyordu.

Annemden, onu ağlatan bir konu hakkında konuşmasını istemek kabalıktı. Açıkçası, Doktor Bacak'ın karakterinden pek hazzetmemiştim.

Annem, yalnızca sürece dahil olmak istediğini anlatmayı bitirince Doktor Bacak babama döndü.

"Söylesene Jim," dedi. "Suzanne'i ne sıklıkta görüyorsun?"

"Her hafta," dedi babam. "Cumartesi akşamları."

"Bu rutine sadık mısınız?"

"Her zaman."

Doğruydu. Babamla firesiz, her cumartesi akşamı 24. otoyoldaki Fitness Gezegeni ve Fiyat Kırıcı Market arasında bulunan, Ming Sarayı adlı Çin lokantasına giderdik. Babam taşmırken söz vermişti: Hafta boyunca ne kadar gezmek zorunda kalırsa kalsın, cumartesi akşamı saat altıda orada olacaktı. Her hafta.

"Sen de Meg'in gördüğünü görüyor musun?" diye sordu Doktor Bacak. "Sence de Suzanne mutsuz mu?"

"*Sence?*" dedi babam ters ters. Kaşlarını çatıp derin bir nefes aldı. "Özür dilerim. Demek istediğim... mutsuz elbette. Buraya bu yüzden geldik."

Bakışlarını yere çevirdi. Yeniden, bu kez alçak sesle konuştu. "Eğer hâlâ birlikte yaşasaydık, belki suskunlu-

ğuyla başa çıkabilirdim," dedi. "Ama ona iyi geceler dileyemiyorum. Sabah okula hazırlanırken yanında değilim. Ödevini yaparken de yanında değilim. Sürekli yolculuk ediyorum ve tüm haftayı, dört gözle hafta sonunu bekleyerek geçiriyorum. Oysa şimdi benimle konuşmuyor bile, ben de elimde hiçbir şey kalmamış gibi hissediyorum. Sanki onu... kaybetmişim gibi."

Bazen, olaylar hoşuma gitmediğinde kafamda listeler yaparım. O an anımsayabildiğim kadarıyla, internette gördüğüm en ilginç şeylerin listesini yapmaya karar verdim hemen.

Bir keresinde, gülerek birbirlerine tuhaf mimikler yapan iki sarışın kızın resmini görmüştüm, oldukça sevimli ve sıradan bir resme benziyordu ama kızların boyunları aynı bedene bağlıydı.

Bir keresinde ameliyatla kafasına şeytan boynuzu takılmış, yüzü gözü dövme içinde bir adam görmüştüm. Resim özellikle hoşuma gitmemişti.

Bir keresinde açlıktan ölmüş bir kutup ayısı görmüştüm. Yiyecek bulmak için buz gerekiyordu ama buzlar erimişti. Bir deri bir kemik kalan ayı, yamru yumru beyaz bir halı gibi çimenlerin üzerine yatmış, bir pençesini selam verir gibi havaya kaldırmıştı.

Gördüğümden hiç hoşlanmamıştım.

"Suzanne," diyordu Doktor Bacak. "Senden bana güvenmeye çalışmanı isteyeceğim. Burada her şeyi söyleyebilirsin. İstediğin her şeyi. Seni yargılamam."

Onaylarcasına başımı salladım çünkü durum bunu gerektiriyordu ama ondan sonra dinlemeyi bıraktım. Tüm istediğim bilgisayarın başına dönüp denizanaları hakkında bulabildiğim her şeye bakmaktı. Benimki gibi bir varsayımı sınamak için nereden başlamak gerektiğinden

bile pek emin değildim ama boşa harcayacak zamanımın olmadığını biliyordum.

Doktor Bacak artık her ne söylüyorsa şu sözlerle bitirdi: "Bu yüzden de zaman zaman *profesyonel* bir yardıma gereksinim duyarız."

Başımı kaldırıp baktım. Neden söz ettiğinden pek emin değildim ama *profesyonel* sözcüğü önemli görünüyordu.

"Bildiğiniz üzere, *profesyoneller* davranış kalıplarını tanımak üzere eğitilirler," diye sürdürdü. "İyi kalıpları da tanırlar, insanların değiştirmek isteyebilecekleri kalıpları da. Profesyoneller, insanlara kendi başlarına anlamakta zorlandıkları şeyleri çözmelerinde yardım etmek üzere eğitilirler."

Tam o anda aklıma bir fikir geldi.

"Demek istediğim," diye sürdürdü Doktor Bacak. "On iki yaşındaki birinin *her* sorunu kendi başına çözmesi beklenemez, öyle değil mi?"

Yerden göğe kadar haklıydı. Gerçekten de bana bir profesyonel gerekiyordu. *Konuşmama* durumum için değil elbette, varsayımımı kanıtlamama yardım etmesi için.

Bir yerlerde denizanası konusunda uzmanlaşmış, göç kalıplarını, denizanası sokmalarını veya benim aklıma bile gelmeyen şeyleri bilen insanlar vardı kuşkusuz.

Denizanası bilimcisi, diye düşündüm. *Bir denizanası bilimcisi bulmam gerek.*

Birkaç uzman bulacaktım. Onlardan biri de kanıtlamam gereken şeyi kanıtlamama yardım edecekti: Bir denizanasının Franny'yi soktuğunu.

O sırada için için hedefimi sorguladıysam da, *Çılgınlık bu, çatlaklarla, kusurlarla dolu bir plan,* diye düşündüysem de o düşünceyi derhal kafamdan çıkardım.

Çünkü bir şeyi gerçekten düzeltme şansı insanın karşısına çok az çıkar. Karşınıza böyle bir fırsat çıktığında da fazla düşünemezsiniz. Ne kadar *çatlakça* görünse de o fırsatı yakalayıp var gücünüzle tutmanız gerekir.

Dışarıda, otoparkta babam bana sarıldı. "Cumartesi görüşürüz," dedi. Ofisten bir broşür almıştı. *Çocuklar ve Yas: Küçük Kalplere Büyük Yükler*. "Aynı saatte, aynı yerde."

Ardından kafamdan öptü. Arabasına bindi, annemle ben de annemin arabasına bindik ve hepimiz First Street Okul Binası'ndan ayrıldık.

Şimdilik.

ah şu aptal sözcükler

Konuşmamaya Ming Sarayı'nda başladım. Yedinci sınıfa başlayalı henüz birkaç gün olmuştu, ondan birkaç gün önce de Franny'nin cenazesi vardı. O gece lokantaya geldiğimde babam dışarıda durmuş, telefonunu boynuyla omzu arasına kıstırmıştı. "Hı hı," diyordu. *Bir dakikaya geliyorum,* der gibi bir parmağını kaldırdı.

Babamın işi bilgisayarlar ve üniversitelerle ilgili karışık bir şeydi. Yolculukları *sistem kontrolü* denen bir şeyle ilgiliydi, bu konular da benim içimi sıkardı.

"Evet, aynen öyle diyorum," dedi telefona. "Evet. O sunucuya erişimi kesilmiş anlaşılan. Evet, tüm kaynakları orada."

Bana gülümsedi ve artık kiminle konuşuyorsa, *ah şu çocuklar*, der gibi gözlerini devirdi.

Ben de gülümseyerek, *ya, bilmez miyim*, der gibi gözlerimi devirdim.

Kiminle konuştuğuna dair en ufak bir fikrim yoktu.

Babam sonunda telefonu kapatmca kolunu omzuma atıp bana çabucak sarıldı. "Kusura bakma, ufaklık. Kriz şimdilik çözüldü."

Babamın peşinden lokantaya girdim. Birlikte her zaman oturduğumuz, pembe vinil kaplama koltuklara oturduk. Garson kız geldi. "Her zamankinden mi?" diye sordu. Bir yılı aşkın zamandır cumartesi akşamları yemeği burada yediğimizden garson siparişlerimizi ezberlemişti: *Wonton* çorbası (bana), acılı ekşili çorba (babama), ballı tavuk ve yanına pilav (bana), domuz etli *moo shu* (babama), Shirley Temple (bana), Rolling Rock (babama).

Ben başımı sallayınca babam da salladı. Ardından bana döndü. "Ee, okulun ilk birkaç günü hakkında ne düşünüyorsun?"

Artık on iki yaşma gelmiş, ortaokul ikinci sınıfa başlamıştım. Yetişkinler hakkında birkaç şey biliyordum. Bildiğim şeylerden biri de şuydu: Yetişkinler herkes gibidir, aslında gerçek düşüncenizi söylemenizi istemezler.

Bir keresinde, babam bana ne düşündüğümü sorduğunda ona Büyük Pasifik Çöp Girdabı'ndan söz ettim. Burası Pasifik Okyanusu'nun orta yerinde, fırıl fırıl dönen bir plastik çöplüğüne benzer. Babama, bazılarının düşüncesine göre Teksas'tan iki kat büyük olan Çöp Girdabı'nın, insanların okyanusa attığı çöplerle dolduğunu ve plastiğin mercanları öldürdüğünü, dalga yedikçe küçücük parçalara ayrıldığını anlattım. Ardından yetişkin kuşların bu plastik parçalarını yiyecek sanıp yavru-

larına götürdüğünü ve ebeveynler yavrularını gerektiği gibi beslese bile yavruların açlıktan öldüğünü söyledim.

Babam anlattıklarımı duyunca içini çekmişti. Sanırım Çöp Girdabı yerine beden eğitimi dersinden söz etmemi isterdi.

Babamın sorusu havada kaldı. Okuldaki ilk birkaç günüm hakkında ne düşünüyordum?

Sanırım babamın istediği, herkes gibi havadan sudan konuşmaktı ama ben havadan sudan konuşmaktan anlamıyorum. Üstelik buna neden havadan sudan konuşmak dediklerini bile anlamıyorum, sanki hava ve suyla sınırlı kalıyormuş gibi.

Hepsinden çok, havadan sudan konuşmanın, neden *konuşmamak*tan daha kibar sayıldığını anlamıyorum. Tıpkı bir gösteriden sonra insanların alkışlaması gibi. Bir gösteriden sonra, birinin el çırpmadığını işittiniz mi hiç? İnsanlar gösterinin iyiliğine veya kötülüğüne bakmaksızın her seferinde el çırparlar. İnsanlar Eugene Field bandosunun yıllık konserinden sonra bile alkışlarlar ki bu da durumu açıklıyor. Öyleyse el çırpmamak hem daha kolay hem de zamandan ve efordan tasarruf olmaz mıydı? Çünkü yine aynı anlama gelirdi, yani hiçbir şey ifade etmezdi.

Sonuçta, *konuşmamak* üç aşağı beş yukarı havadan sudan konuşmakla aynı şeydir. Hiçbir şey ifade etmez. Ayrıca bahse girerim ki, arkadaşlıkların sonunu getiren bir şey varsa o da sessizlikten çok, havadan sudan konuşmak denen şeydir.

Bir süre sonra babam yeniden denedi. "Özellikle sevdiğin biri var mı? Öğretmenlerden? Yeni çocuklardan?"

Bunun üzerine düşündüm. Çocukların çoğunu geçen yıldan tanıyordum: lanet Dylan Parker ve hep ortalığı karıştıran pasaklı Justin Maloney. Yeni kız Sarah Johnston

iyi birine benziyordu. Sanırım. Ayrıca, yedinci sınıf fen bilgisi öğretmeni Bayan Turton'ı sevdiğimden de emindim. İlk gün sınıftan içeri girdiğimizde öğretmenimiz kafasında bir Albert Einstein peruğuyla, zamanın bizim hızımıza bağlı olarak farklı hızlarda ilerlediğini anlatmaya çalışmıştı. Dünyamızı, hatta gündelik sıradan şeyleri bile harikulade şeylermiş gibi göstermesi hoşuma gidiyordu. Bir insan bedenindeki damarların uzunluğunun 96,000 kilometreyi bulduğunu, bunun da dünyayı iki buçuk kez sarmaya yeteceğini söylemişti önceden. Sonra karıncaların günde yalnızca sekiz dakika uyuduğunu ama salyangozların üç yıl boyunca uyuyabildiğini anlatmıştı. Ayrıca, hepimizin bedenlerinde William Shakespeare'e ait en az yirmi milyar atom bulunduğunu da söyledi. *En az* yirmi milyar diye vurguladıktan sonra söylediğini kanıtlamak için bize karmaşık bir matematik işlemi gösterdi.

Sözünü ettiği atomları hissetmeye çalıştım; içimde bir yerlerde bana esin vererek bir anda, *"Olmak ya da olmamak,"* veya *"Sen neden sensin?"* diye haykırmamı sağlayacak bir şey sezinlemeye uğraştım ama nafile. Ardından bir şeyin ayırdına vardım; eğer içimizde Shakespeare'in atomları varsa, herhalde gelmiş geçmiş insanların en kötüsü Adolf Hitler'in atomları da vardı büyük olasılıkla. Oysa bunu düşünmek bile istemezdim.

Bayan Turton'ın dersi için araştırma makalesi yazacağımıza ve bilimi ilgilendirdiği sürece istediğimiz konuyu seçebileceğimize seviniyordum. Öğretmenimiz önceki öğrencilerinin, katil balinalar, şeker hastalığı, astronot yiyecekleri, Kara Ölüm, Velociraptor türü dinozorlar, güneş fırtınaları ve biyolojik terör konularında çalıştıklarını anlattı. Dediğine göre asıl amaç nasıl araştırma yapılacağını, merak ettiğimiz herhangi bir şey konusunda bilgi-

mizi nasıl arttıracağımızı öğrenmekti. "İşte bilim budur," diyordu. "Başkalarının dünya hakkında keşfettiklerini öğrenmek, ardından bugüne kadar kimsenin yanıtlamadığı bir soruyla karşılaşınca gereken yanıtı nasıl bulacağımızı çözmektir."

Babama bunları anlatabilirdim ama anlatmadım. Konuşmak yerine çevremdeki sesleri dinledim: içecek makinesinden gelen buz gürültüsü, yazar kasanın çınlaması, insan mırıltıları ve arada sırada yan masalarda kopan kahkahalar. Sesler hoşuma gidiyordu. Her zamanki aptal sözcüklerin hepsinden iyiydiler.

Hiçbir anlama gelmeyen o aptal sözcükler.

Gereğinden fazla yer kaplayan o aptal sözcükler.

Bazen arkadaşlıkların sonunu getiren o aptal sözcükler.

"Ne yani, bu gece benimle konuşmayacak mısın?" diyerek güldü babam şaka yapar gibi.

İşte o zaman düşündüm: *Bir daha havadan sudan konuşmasam ne çıkar?* İyi bir fikre benziyordu. Ya önemli bir şey söyle ya da hiç konuşma.

Babam suratını astı. "Tamam, Suzy," dedi. Sesi bıkkın çıkıyordu. "Konuşmak istediğin zaman haber verirsin."

Oysa ben kararımı çoktan vermiştim: O gece, belki de bir daha hiç konuşmayacaktım.

O günden bugüne geçen dört hafta boyunca konuşmadım.

uzman #1

Doktor Bacak'tan döndüğümüz akşam araştırmama başladım. Birkaç denizanası uzmanı buldum gerçekten de: Rhode Island'da, denizanalarının sudaki hareketleri üzerine çalışan bir adam; Seattle yakınlarındaki, denizanası nüfusu üzerine çalışan, nineye benzer bir kadın; denizanalarının gelişimi üzerine çalışan, Washington DC'li bir adam. Birbiri ardına araştırmacıların üstüne tıklayarak e-postası veya iletişim bilgisi bulunmayanları veya *farmakognozi, metanolik* ve *eozin* gibi anlamadığım sözcüklerle dolu makaleler yazanları birer birer eledim. Nine tipli araştırmacı, annemin yaşlı bir versiyonuna benziyordu. Bense annemin yaşlı halini düşünmek istemiyordum.

Derken ilgimi çekecek birini buldum.
Defterimi çıkarıp yazmaya başladım:

OLASI UZMAN #1

Dougal Lindsay, Japonya

Gözlüklü ve kumral. Bilim insanlarının, denizin derinliklerine uzaktan kumandalı araçlar yolladıkları bir laboratuvarda çalışıyor. Okyanusun en karanlık kısmında, daha önce hiç görülmemiş bir denizanası keşfetmiş. Denizanasının büzülüp genişleyebilen çan biçimli gövdesinin içinde, kâğıt fenerleri andıran kırmızı bir kısım varmış. Adını kâğıt fenerli denizanası koymuş. Edebi yaklaşımı hoşuma gitti.

Gördüğü şeyler hakkında haiku şiirleri yazıyor. Bir tanesi şöyle:

Sabun köpüğü
Yönelir nirvanaya
Hep bir başına

Eh, bu yeterince edebi sayılmaz.

Avantajları:

- Hoş bir yüzü var. Bakışları yumuşak. Acımasız değil.
- Yeni şeyler keşfediyor, demek ki dünyada şu güne dek keşfedilenlerden fazlası bulunduğunu biliyor.

Dezavantajları:

- Çok uzakta.
- Görünüşe göre Irukandji veya herhangi bir zehir hakkında yazmıyor.
- Benden şiirlerini okumamı isteyebilir.

Sonuç:

- Şiirle ilgili nedenlerden ötürü reddedilmiştir.

toz zerresi

Bayan Turton, her fen bilgisi dersinden önce mutlaka birkaç dakika ayırıp bize dünya hakkında ilgimizi çekeceğini düşündüğü bir şey anlatırdı. Böylelikle bilimsel raporlarımız için bir fikir edinebilirmişiz.

Ya da, derdi ağzı kulaklarında, sadece fikir edinebilirmişiz.

Akvaryum gezimizden sonraki gün Bayan Turton'm dersine girince tahtada bir yazı gördük: *Toz zerreleri güneş ışığında asılı kalır.*

Biz yerlerimize geçerken Bayan Turton, "Oturun, oturun," dedi. "Öncelikle, eğer bilimsel raporunuz için henüz bir konu seçmediyseniz, *lütfen ama lütfen,* dersten

sonra gelip benimle konuşun. Artık araştırmaya başlamalısınız."

Ellerini en öndeki sıralardan birinin üzerine koydu. "Tekrar edeyim." Doğruca bana bakınca anladım ki sınıfta konu seçmemiş tek kişi bendim herhalde.

"Araştırmanıza başlamanın zamanı geldi."

Ben de gözlerimi kırpmadan doğruca ona baktım. Sonunda araştırma projemin konusuna karar vermiştim.

"Sorusu olan var mı?"

Kimse el kaldırmadı.

"Tamam öyleyse. Derse başlamadan önce, birkaç dakikalığına zamanda yolculuk yapmak istiyorum. 1968 Noel'i. Çoğunuzun anne babası bile henüz doğmamıştır. İnternet yoktur, e-posta yoktur, mesajlaşmak diye bir şey yoktur, video oyunları ya da cep telefonları yoktur ama uzay gemileri vardır ve o kadar yenidirler ki herkes onları bilimkurgu malzemesi gibi görür."

Durakladı. Tüm sınıf sessizce oturuyordu.

"Noel'den birkaç gün önce, *Apollo 8* uzay aracı yeryüzünden ayrılır. Ardından, Noel arifesinde astronotlar uzaydan dünyaya *bu* resmi gönderirler."

Uzaktan kumandanın bir düğmesine basınca önümüzdeki ekranda bir fotoğraf belirdi. Resmi daha önce görmüştüm: Dünya, ayın ufku üzerinde yükseliyor. Gezegenimiz kocaman, türbülanslı, mavi bir bilyeye benziyordu. Daha doğrusu karanlıkla çevrelenmiş, yarım bir bilye gibiydi.

"Biliyorum, sizler bu resimle büyüdünüz," dedi. "Ama bunu ilk kez görmenin nasıl bir his uyandırdığını düşünmeye çalışmanızı istiyorum. Dünyamızı tüm renkleriyle dışarıdan gören, gelmiş geçmiş ilk insanlar olduğunuzu düşünün."

Ekrandaki resme baktım. Dünya capcanlı, hayat dolu görünüyordu. Ay dünyanın karşısında ıssız ve griydi. Bayan Turton kumandaya yeniden basınca resim kayboldu. Yerini uzayı gösteren başka bir resim aldı. Resim büyük ölçüde karanlıktı. Yalnızca karşıdan vuran, açık kahverengimsi bir-iki güneş ışını vardı.

"Şimdi," dedi. "Başka bir açıdan bakıyoruz."

O ışınlardan birinin ortasındaki, minicik, belli belirsiz bir noktayı işaret etti. Bir grup çocuk, görebilmek için gözlerini kısarak öne eğilmek zorunda kaldı.

"İşte, tam şuradaki biziz," dedi. "Burası dünya."

Justin Maloney öyle çok öne eğildi ki sırasının üzerindeki kitaplarıyla dosyalarını yere devirdi. Çizgili kâğıdı yere yapıştı.

"Bu fotoğraf," dedi Bayan Turton, "daha yakın bir tarihte, yaklaşık beş milyar kilometre uzaktan çekildi." Parmağını noktanın üzerinden kaldırmadan devam etti. "İşte dostlarım, sizin eviniz burası. İşte yaşadığınız yer, işte güneş sistemi içindeki yeriniz. Büyük olasılıkla tüm yaşamınız, görüp görebileceğiniz herkesin yaşamı bu tek noktada, Carl Sagan adındaki ünlü kozmoloğun deyimiyle, 'güneş ışığında asılı kalmış bu toz zerresi'nde gelişecek."

Bayan Turton'ın söylediklerini düşündüm. Ben yedi milyar insandan yalnızca biriydim, insanlar da on milyon türden yalnızca biriydi. O on milyonsa, yeryüzünde varlık göstermiş tüm türlerin yalnızca küçük bir kısmıydı ve hepimiz nasılsa ekrandaki o kahverengi toz taneciğine sığışmıştık. Çevremizdeyse boşluk vardı. Dört bir yanımızı cansız, ıssız bir boşluk sarıyordu.

İşte o zaman biraz telaşa kapıldım ve midem bulanmaya başladı.

1968'deki görüntüyü daha çok sevmiştim. 1968'deki görüntüde biz önemliydik. Keşke daha uzaklara gitmeseydik de kendimize güneş sisteminin dış kenarmdan bakmaya çalışmasaydık. Keşke kendimizi, böylesine büyük bir boşlukla çevrili, zar zor görünen bir toz taneciği olarak görmeseydik.

"Düşünmeye değer," dedi Bayan Turton. Ekranı kapattı. "Şimdi dersimize dönelim. Sevgili yedinci smıf öğrencilerim, bugün ilk kez laboratuvarda çalışacaksınız. Laboratuvar bir açıdan biraz uzaya benzer. Laboratuvar insanların kâşife dönüştüğü yerdir. Bilim insanlarının bilginin sınırlarını zorladığı yerdir. Siz de kendi yolculuğunuza, vadimizdeki gölün suyunu inceleyerek başlayacaksınız."

Laboratuvarlar hakkında bir şeyler biliyordum. Bu yıl hücrelerle yaşam formlarını inceleyeceğimizi, hatta sömestire kadar bir solucanı parçalarına ayıracağımızı da biliyordum.

"İlk işiniz," dedi Bayan Turton, "kendinize bir laboratuvar eşi seçmek. Seçiminizi düşünerek yapın, çünkü yıl boyunca birlikte çalışacaksınız. İkili gruplar oluşturun lütfen."

Dylan, Kevin O'Connor adındaki bir çocuğun koluna yapıştı. O da yakışıklılığı kadar kaba tavırlarıyla ün yapmıştı. Bir anlığında, yeni kız Sarah Johnston bana yaklaşıyormuş gibi geldi. Hatta doğruca bana baktı ve yemin ederim, gülümsediğini görür gibi oldum, o yüzden de biraz umutlandım ama sonra Aubrey onu tutup koluna girdi. Sınıf arkadaşlarım birbirleriyle eşleşirken ben orada aptal gibi durdum, sonunda da kimseyle eşleşmemiş tek bir kişi kaldı.

O da Justin Maloney'ydi.

İçimi çektim. Justin'in iyi yapabildiği bir şey varsa o da ortalığı karıştırmaktı. Bir keresinde, bir sürü tereyağı almış, gömleğini kaldırıp tüm göbeğine sürmüştü. Ardından koridorda koşup kollarını iki yana açarak kendini yere atmış, sonra da karın üstü yere çakılmıştı. Koridorda kaymayı umuyordu ama karın derisinin soyulduğuyla kalmış, günün geri kalanını göbeği yanmasın diye gömleğini teninden uzak tutarak geçirmişti.

Bayan Turton laboratuvarda göl suyu ile musluk suyunu gözlemleyeceğimizi ve ikisinin de PH değerlerini ölçeceğimizi anlatırken Justin'le birbirimize baktık. Boynuna bir kronometre takmıştı, saçları da neredeyse tümüyle kazınmıştı.

"Hey Suzy," dedi. "Sanırım ikimiz eşiz."

Ben karşılık vermeyince bakışlarını öne eğdi. "Şey," dedi. "Göl suyunu ben alırım, sana uyarsa."

Omuzlarımı silktim.

Justin, her yere damlata damlata bir kavanoza kepçeyle göl suyu doldurdu. Ben de başka bir kavanoza musluk suyu doldurdum; ardından birlikte odanın arka köşesine gittik.

Biz oturunca Justin'in boynundaki kronometre ötmeye başladı. Justin kapatma düğmesine basıp kotunun cebinden açık turuncu bir tablet çıkardı. Üzerindeki ip parçacıklarını üfleyip tableti dilinin üzerine koydu, sonra da su falan içmeden yutuverdi.

Ardmdan bana dönüp omuzlarını silkti. "Şampiyonların kahvaltısı ya da şampiyonların öğle yemeği, her neyse işte."

Ben bir şey söylemeyince açıklama yaptı. "DEHB,"* dedi. "Eğer bunları almazsam kafayı sıyırıyorum."

* Dikkat Eksikliği Hiperaktivite Bozukluğu. –*çn*

Derste ilaç alması doğru muydu, bilemiyordum ama Justin pek kurallara uyan biri sayılmazdı.

Omuzlarımı silkip işime döndüm. Suya PH ölçer bandı daldırıp gözlemlerimizi kâğıda yazmamızdan birkaç dakika sonra Justin başını kaldırdı.

"Baksana, Suzy," dedi. "Büyük olasılıkla laboratuvar eşi olarak ilk seçimin ben değildim, biliyorum."

Büyük olasılıkla mı?

"Ama bu işi elime yüzüme bulaştırmayacağım, tamam mı?"

Yüzünde alaycı bir ifade bulmaya çalıştım ama içten gözüküyordu. "Bu yeni ilaçla iyiyim. Bir hayli düzeldim. Sıkı çalışacağım, söz veriyorum."

Ben karşılık vermeyince işine döndü ve dudaklarını kıpırdata kıpırdata yazmaya koyuldu.

O gün sınıftan çıkarken Bayan Turton beni durdurdu. "Suzanne?"

Durdum.

"Rapor konusu buldun mu?"

Evet anlamında başımı salladım.

"Gerçekten mi?" Şaşırmışa benziyordu.

Yeniden, bu kez doğruca yüzüne bakarak başımı salladım.

"Harika, Suzanne. Nedir peki?"

Hiç konuşmasanız da an gelir, bazı şeyleri yüksek sesle söylemek zorunda kalırsınız. İşte o anlardan biri gelip çatmıştı. Böyle durumlarda en iyisi mümkün mertebe az konuşmak, hatta yakanızı kurtarmanıza yetecekse tek bir sözcükle idare etmekti.

"Denizanaları," diye mırıldandım.

Beni duyamıyormuş gibi öne eğildi. "Pardon?"

Kaşlarımı çatıp yüksek sesle yineledim: "Denizanaları." Sesimin kızgın çıktığını biliyordum, o yüzden kendimi kötü hissettim ama bir kere konuşmamaya karar verdiğinizde, söylediğinizi yinelemek şöyle dursun, herhangi bir şey söylemek bile sizi zorlar.

Ses tonumdan rahatsızlık duymamış olacak ki kadının yüzü aydınlandı. "Harikulade bir konu. Herhangi bir tür hakkında öğrenilebilecek çok şey vardır: hayvanların doğal yaşam alanı, çeşitleri, yeme ve avlanma alışkanlıkları, insanlarla ilişkileri. Kaynak bulmakta zorluk yaşarsan haberim olsun."

Başımı sallayıp kapıya doğru yürümeye koyuldum.

"Suzanne?" diyerek beni durdurdu.

Yüzüne baktım.

"Raporların sözlü olarak sunulacağını biliyorsun, değil mi?"

Bekledim.

"Demek istediğim, raporunu sınıfın önünde sunmak zorunda kalacaksın. İstersen kâğıttan *okuyabilirsin*, kafandan anlatmak zorunda değilsin. Eğer gerek duyarsan pratik yapmana da yardım ederim ama topluluk önünde konuşmak, alacağın notun önemli bir parçası." Israrlı bakışlarla yüzüme baktı. "Anlıyor musun?"

Başımı salladım. Yedinci sınıf fen bilgisi dersinden geçmek istiyorsam konuşmak zorunda kalacaktım.

nasıl söz verilir?

Güya kâşifleri çalışacaktık ama elimizde saç fırçaları, senin odanda dans ediyoruz.

Artık dördüncü sınıfa geçtiğimizden sınavlarımız var ve bir sonraki sınavımız için dünya haritasının şekillenmesine yardım etmiş on beş kişinin adını ezberlememiz gerekiyor. Sen adları anımsamakta zorlandığın için ben yardımı dokunabilecek birkaç taktik düşünmeye başladım.

Deniz yoluyla dünyanın çevresini dolandığını anımsamak için Ma-Çello dediğimiz Macellan'ın, çello çalarak dünyanın çevresinde döndüğünü düşündük. Bugünkü Amerika Birleşik Devletleri'nin güneyini keşfeden ilk Avrupalı Hernando de Soto'ya Hernando de Soda dedik: Güney tarafları öylesine sıcaktı ki adamın soda içmesi gerekmişti. Grönland'daki ilk Avrupa

yerleşimini kuran Viking Kızıl Erik'i anımsamak için adamın renk körü olduğunu düşündük: Kara parçasına kendi adını vermek istemiş ama kafası karıştığı için kırmızı yerine yeşil demişti. Avusturalya'ya yelken açan Kaptan James Cook'u** anımsamak içinse tek yapmamız gereken onu yalnızca koala ve kangurulara hizmet veren bir restoranın aşçısı olarak düşünmekti.*

Kaptandan sonra ara vermeyi kararlaştırdık. Şimdi zıp zıp zıplayarak sahnedeki Rock yıldızları gibi şarkı söylüyoruz. Sırayla yatağın üzerinde dans ediyor, ardından yere atlıyoruz.

Ben bir prenses gibi burnumu havaya kaldırmış, el sallıyorum.

Sen bana, "Aubrey'ye benzedin," deyince yüzümü buruşturuyorum.

Aubrey dün okul bahçesinde, kendini dördüncü sınıfın en popüler kızı ilan etti, söylediği doğruydu belki ama olmamalıydı. Ne yazık ki iş popülerliğe gelince güzelliğiniz, insanların sizden hoşlanıp hoşlanmamasından daha önemliydi.

*Şimdi Aubrey'yi taklit ederek elimi sallamayı sürdürüyorum. "*Ben dünyanın en popüler kızıyım,*" diyorum.*

"Of," diyorsun sen. "Bir gün ben de böyle olursam beni vur."

Elimi sallamayı bırakıp sana bakıyorum. "Seni asla vurmam."

"Bir şey yap işte, tamam mı?"

"İyi de sen asla Aubrey gibi olmazsın ki."

"Evet ama ne olur ne olmaz diye söylüyorum. Bana bir işaret ver. Gizli bir mesaj gibi."

"Nasıl bir mesaj?" Elimde devasa bir tabela tuttuğumu hayal ediyorum, üzerinde şöyle yazıyor: BÖYLE YAPMA.

"Mesaj işte, ne bileyim. Olayı büyüt, gerçekten dikkatimi çekecek bir şey yap."

---

* Grönland'ın İngilizcesi, yeşil yer anlamına gelen Greenland'dir. –*çn*

** (İng.) Aşçı. –*çn*

Omuzlarımı silkiyorum. "Tamam."

"Ciddiye al, olay falan çıkar."

Bir süre söylediklerini düşünüyorum. Ne demek istediğinden tam emin değilim ama yalnızca ikimizin anlayacağı bir şifre, bir gizli mesaj fikri hoşuma gidiyor. Uzatmadan, "Tamam, anlaştık," diyorum.

Şarkı bitince sen saç fırçasından mikrofonuna, "Sizlere... Harika... Bayan Kıvırcık'ı takdim ediyorum..."

Burnumu buruşturuyorum. "Bayan Kıvırcık mı?"

"Evet," diyorsun. "Saçların yüzünden." Sen başlat tuşuna basınca eskiden annemin bana çaldığı, benim de çok sevdiğim bir şarkı çalıyor. Şarkı on milyon ateş böceğiyle sarmalanmış bir halde uyanmakla ilgili. Hayal etmesi hoşuma gidiyor: Kafamın çevresinde yanıp sönen on milyon ateş böceği... Uzak yıldızlar bir merhaba demek için dünyaya inmişler sanki.

"Bu şarkıya bayılıyorum!" diyorum.

"Biliyorum, sersem," diye yanıtlıyorsun.

Yatağa atlayıp tavana doğru bağıra çağıra şarkımı söylüyorum: "Dünyanın yavaş döndüğüne bir inandırsam kendimi..." Ardından sen de bir sıçrayışta yatağa çıkıyorsun. "Bayanlar, baylar! Çilek Kız'a hoş geldin diyelim..." diyorum.

"Çilek Kız mı?"

"Evet, çilek sarısı saçların yüzünden."

"Ah, bayıldım!"

Ardından sen de o saç fırçasına şarkı söylüyorsun: "Çünkü hiçbir şey göründüğü gibi değildir..."

Kollarından biri yana açılmış, çenen de yukarı kalkık. Gözlerin neredeyse kapalı, dudaklarında da bir gülümseme var.

Öyle mutlu görünüyorsun ki.

O sırada sana, "Annem Laura Lane'deki o büyük evi satınca bizi Gasho Evi'ne götürecekmiş," diyorum. Gasho Evi, şeflerin yemeği masanızın önünde pişirdikleri bir lokantadır.

"Çok iyi," diyorsun. Hâlâ müziğin ritmiyle salınıyorsun.

Biri kapıyı tıklatıyor, biz yataktan atlayana kadar annen başını içeri uzatıyor.

"Kızlar," diyor. Sesi ciddi ama yüzünde gülmemeye çalışırmış gibi bir ifade var. "Sizin ödevinizi yapmanız gerekmiyor muydu?"

"Ara verdik," diye yanıtlıyorsun. Sen saç fırçasına eğilmiş, bir tür Rock yıldızı pozisyonunda donup kalmışsın.

"Peki," diyor annen. Şimdi gerçekten gülümsüyor. "Belki aranıza bir ara vermenin zamanı gelmiştir."

"Tamam," diyorsun.

"Tamam," diyorum.

Annen bize göz kırpıp kapıyı kapatıyor.

Müziği kapatınca yeniden Franny ve Suzy oluyoruz. Artık Rock yıldızı değil, yalnızca sıradan çocuklarız. Yeniden kitaplarımızı alıp Ma-Çello'larımıza, de Soda'larımıza ve Kaptan James Cook ile kangurulara özel lokantasına geri dönüyoruz.

uzman #2 ve uzman #3

Kırk yıl düşünsem, bu kadar çok kişinin yaşamını denizanalarını düşünerek geçirdiğini tahmin edemezdim. Üstelik yalnızca biyologlar da değil. Denizanalarının motor itiş gücünü araştıran NASA mühendisleri vardı. Konserlere veya başka etkinliklere devasa denizanası kuklaları getirerek, gece göğünün deniz gibi görünmesini sağlayan sanatçılar vardı. Denizanası anatomisini, ekolojisini, evrimini inceleyen araştırmacılar vardı. Bazılarını not alıyor, önemli bilgileri yazıyordum, sonra da bu kâğıtları katlayıp fen bilgisi defterimin arkasına koyuyordum.

Bir laboratuvar çalışmamızdan önce notlarımı karıştırırken Justin omzumun üzerinden baktı. "Nedir o?"

Hemen notlarımı defterimin içine tıkıştırıp kapağını sertçe kapattım.

"Ay," dedi Justin. Ürkmüş gibiydi. "Özür dilerim, burnumu sokmak istemedim. Yalnızca..." Ardından gülmeye başladı. "Ne bileyim, FBI notlarına falan benziyorlardı. Sen gizli ajan falan mısın yoksa?"

Ters ters baktım.

"Ajan Swanson," dedi selam durarak. "Göreve hazırdır..."

Ne karşılık verecektim ki?

Ona bir şey söylemek isteseydim bile henüz aradığım mükemmel araştırmacıyı bulamamıştım.

İstediğim tek şey, denizanası sokmaları konusunda bir şeyler bilen birini bulmaktı.

OLASI UZMAN #2

Diana Nyad, Uzun Mesafe Yüzücüsü

64 yaşında ama ninelikle uzaktan yakından ilgisi yok. Hatta bir boks şampiyonunun yüzüne yumruğu geçirse burnu bile kanamadan olay yerini terk edebilecekmiş gibi bir hali var.

Kısa saçlı. Çok ama çok kaslı.

Dört kez Küba'dan Florida'ya yüzmeye çalışmış ama her seferinde denizanaları tarafından sokulduğu için durmak zorunda kalmış. İnternette, yüzünün tanınmayacak kadar şişmiş ve kabarmış halini gösteren fotoğraflar var.

Şimdi beşinci kez denemeye hazırlanıyor. Karayipler'de günde yirmi saat kadar yüzerek antrenman yapıyor.

Avantajları:

- Denizanası sokması konusunda birinci elden deneyim sahibi.
- Zorlu birine benziyor.
- Yani, gerçekten zorlu.
- Böylesine zorlu birinin bana yardım etmesi iyi olabilir.

Dezavantajları:

- Günde yirmi saat mi? Bu iş onunla konuşmayı zorlaştırabilir.
- Demek ki yüzdükten sonra diğer her şey için yalnızca dört saati kalıyor. Bana yardım edecek zamanı bulabileceği şüpheli.
- Denizanası sokmasının nasıl bir his olduğunu gerçekten bilmek istiyor muyum?
- Öyle zorlu birine benziyor ki insanlara karşı iyi midir diye merak ediyorum.

Sonuç:

- Şimdilik reddedildi, çünkü açıkçası kadından biraz korktum ama takipteyim. İlginç biri.

OLASI UZMAN #3

Angel Yanagihara, Hawaii'de Biyokimyacı

Gençliğinde, bir kutu denizanası tarafından sokulmuş. Kutu denizanaları İrukandji'nin akrabalarıdır. Kadın kendinden geçmeden önce güç bela kıyıya dönmeyi başarmış. Açıkçası, yaşadığı için şanslı. O günden sonra ilk denizanası sokması tedavisini geliştirmiş. Şimdilik Diana Nyad'a yardım ederek altmış dört yaşındaki yüzücünün yeniden denizanası engeline takılmadan, Küba'dan Florida'ya yüzmesini sağlayacak bir yol bulmaya çalışıyor.

Uzun ve düz, sarımtırak saçları var. Daha doğrusu çilek sarısına yakın.

Avantajları:

- Kutu denizanaları İrukandjilere çok benzer.

- Denizanası sokmaları hakkında her şeyi biliyor.
- Sokmalara karşı kendi tedavisini oluşturmuş.
- İşleri yoluna koymaktan, bir şeyleri düzeltmekten anlıyor.
- Güzel bir kadın. Uzun, düz sarı saçları ve parlak gözleri var.
- Hatta birazcık Franny'yi mi anımsatıyor, ne?
- Belki de bu bir işarettir.

Dezavantajları:

- ???

Sonuç:

- Belki de aradığım kişidir? Biraz daha araştır.

Angel'ın resmine bakmadan duramıyordum. Uzun, dümdüz sarı saçları Franny'ninkilere benziyordu neredeyse. Bana yardım edecek kişinin bilmesi gereken her şeyi de biliyordu.

Gerçekten de mükemmeldi. Neredeyse onu seçecektim. Yemin ederim seçecektim.

Ama derken internette bir videosunu buldum. Çalışmalarıyla ilgili bir haber programından alınmıştı. Videoda, onu sokan türden bir kutu denizanasının zehrini bir fareye enjekte ettiği görülüyordu. Fareyi laboratuvarındaki bir masanın üzerine sırtüstü yatırıp bantladı ve kürkünü tıraş ettikten sonra önündeki bir monitörden farenin adım adım ölüme yaklaşmasını izledi. Gözünü bile kırpmadan.

Birine acı çektirmenin, sonra da karşısına geçip izlemenin nasıl bir his olduğunu biliyordum. Ben de yapmıştım.

O yüzden Angel Yanagihara'nın bu işi geçerli bir nedenle yapması, hatta son dakikada araya girerek tedavisini uygulaması önemli değildi. Bu kadından mümkün mertebe uzak kalmak istiyordum.

Meğer kadın aslında bana Franny'yi değil, *kendimi* anımsatıyormuş.

Derken Jamie'yi gördüm ve görür görmez anladım. Aradığım oydu.

önemli bir şey nasıl söylenmez?

Sabah okul servisinde oturuyorum. Aklıma beşinci sınıfta okuduğumuz bir kitap geliyor. Çok içen yaşlı bir kadınla arkadaşlık kuran bir kız ile süpermarketlerden birinin adını taşıyan bir köpek hakkında kitap. Yaşlı kadın, yaptığı hataları anımsatsınlar diye boş şişeleri bir ağaca asıyor. Şişeler ayazda birbirine çarpınca çan gibi ses çıkarıyorlar, kitabın en sevdiğim yanı da bu işte: O sallanan şişelerin, tüm o kötü anıların birbirlerine çarpınca müziğe dönüştüğünü düşünmek.

Görüyorsun ya, artık benim de kötü bir anım var, henüz sana anlatmadığım bir anım: Annemle babam boşanacaklarını söylediler.

Elmer Suds Pub'da akşam yemeğindeydik, hani kıvırcık patates kızartması yapan yer. Mekândaki masalar o kadar yüksektir

ki bar sandalyesine oturman gerekir. Annem, babamın yeni bir daire bulmasına yardım ettiğini söyledi. "Emlak danışmanlığı yapmanın faydalarından biri işte." Ardından gülüştüler, bunu da açıkçası tuhaf buldum.

Ben de o boşanmış aile çocuklarından biri olacağım.

Aaron'ın evden ayrılıp üniversiteye gitmesi, bizsiz türlü türlü maceralar yaşaması yeterince kötü zaten. Geride bıraktığı boşluk, ailemizin geri kalanını da ortadan ikiye bölmüş gibi sanki.

Sana anlatmak için yanıp tutuşuyorum. Bugüne dek vereceğim en büyük haber bu.

Ama ne zaman anlatmaya çalışsam iki lafı bir araya getirmeyi başaramıyorum.

Sen otobüse binip yanıma geliyorsun. Her zamanki yerimizde oturuyoruz. Şimdi konuşabiliriz. Şimdi tam zamanı, *diye geçiriyorum içimden.*

Ama otururken gözlerin fıldır fıldır, anlatmak istediğin bir şey var belli ki. Merhaba bile demiyorsun. Onun yerine fısıldayarak, "Kimden hoşlanıyorsun?" diye soruyorsun.

Ne söyleyeceğimi şaşırıyorum. Eğer bundan konuşmak istesem bile sorunun tek bir yanıtı yok ki. Fluffernutter'dan hoşlanırım. Senden hoşlanırım. Aaron'dan hoşlanırım. Boşanacakları için ne kadar kızsam da annemle babamdan hoşlanırım. Penceremin önündeki ağacı gagalayan ağaçkakandan hoşlanırım. Ay, incecik bir hilal halini alıp kapalı bir göz resmine benzediğinde, gökyüzünün göz kırpıyormuş gibi görünmesinden hoşlanırım.

"Ne?"

"Oğlanları diyorum. Kimden hoşlanıyorsun?"

Burnumu buruşturuyorum. "Kimseden." Normalde kızlar kimden hoşlandıklarını söylemek istemediklerinde böyle derler, biliyorum ama ben doğruyu söylüyorum. Kimseden o anlamda hoşlanmıyorum.

Sen suratını asınca, annemle babam hakkında seninle konuşma şansımın elimden kayıp gittiğini hissediyorum.

"Ama birinden hoşlanmak zorundasın," diyorsun. "Yakında ortaokula gideceğiz."

Sözcükleri kafamda evirip çeviriyorum. Zorunda mıyım?

Yapmak zorunda olduğum şeyler var, biliyorum. Yemek yemek zorundayım. Su içmek zorundayım. Nefes almak zorundayım ama bunların ötesinde, yeryüzünde gerçek anlamda yapmak zorunda olduğum hemen hiçbir şey yok. Hatta annemin yapmam gerektiğini söylediği şeyleri yapmak, söz gelimi masayı temizlemek veya artık büyüdüğüme göre daha sık yıkanmak zorunda bile değilim.

Ancak düşüncelerimi sözcüklere dökmüyorum. Çünkü dökersem biliyorum ki sen gözlerini devireceksin. Son zamanlarda böyle bir alışkanlık edindin ve açıkçası bundan zerre kadar haz etmiyorum.

Otobüsün arka tarafında bir grup oğlanın güldüğünü duyuyorum. Bir sürü oğlan bir araya gelince hep böyle gülerler.

Ben de soruyorum. "Peki, sen kimden hoşlanıyorsun?" Suçlama yapıyormuşum gibi çıkıyor sorum.

"Dylan'dan hoşlanıyorum," diyorsun kızararak.

Şaşkınlıktan neredeyse küçük dilimi yutacağım.

"Dylan mı?" diye fısıldıyorum. "Dylan Parker mı!?"

Sen artık iyiden iyiye kızarıyorsun. "Evet. Dylan Parker."

"Şaka yapıyorum de." Söylediğim şeyin pek kibar kaçmadığının farkındayım ama böyle bir konuda kibar davranmam gerektiğini sanmıyorum. Dylan Parker hakkında kimse kibar konuşmak zorunda değildir, çünkü Dylan Parker'ın kendisi kibar biri değildir.

Özür dilercesine omuzlarını silkiyorsun. "Bence şirin çocuk."

İşte o zaman anlıyorum: Her şey değişmek üzere. Her şey karman çorman olmak üzere.

Her sabah savaştığım, karmakarışık saçlarımı düşünüyorum. Yaşamım boyunca, dolaşık saçlarımı fırçalayıp açmak için saatler harcadım ama saçlarımı ne kadar özenle tutamlara ayırmaya çalışsam da hemen dolaşıveriyorlar. Açılması olanaksız bir hale gelinceye kadar birbirlerine giriyorlar. Bazen makası kapıp oracıkta düğümü kesmekten başka elden bir şey gelmiyor.

Ama insanlardan oluşan bir düğümü nasıl kesebilirsiniz ki?

Durumun gidişatından hiç hoşnut değilim.

deli cesareti

Jamie düşündüğün gibi biri değil. Kafanda canlandıracağın türde bir öykü kahramanı değil. Her şeyden önce yaşlı. Diana Nyad kadar yaşlı değildir belki ama en azından babam kadar var, babam da seneye ellisini bitirecek.

Jamie'de de baba tipi var. Göz kenarları ve alnı çizgi çizgi. Alt çenesi de içeri fazla itilmiş bir çekmece gibi, yüzüne oranla biraz geride. Kafasında bir sürü gri saç var ve koruyucu giysi dediği, onu denizanalarından koruyan, naylon dalış giysisini giydiğinde dar pijamalar giymiş, yürüme çağındaki çocuklara benziyor.

Jamie, yani biyoloji profesörü Dr. Jamie Seymour, Cairns'de, James Cook Üniversitesi'ndeki bir laboratuvarda

çalışıyor. Carins, Queensland'de bir kent, Queensland de Avusturalya'da bir eyalettir. Avusturalya'ysa dünyanın hem en büyük adası hem de en küçük kıtasıdır.

Avusturalya'da kuş yiyen örümcekler, yılan yiyen kırkayaklar, timsah yiyen yılanlar, çocuk yiyen timsahlar görülmüştür. Orada insanlara saldıran katil karıncalar, yirmi altı insanı öldürmeye yetecek kadar zehir salgılayan bir ahtapot türü, korkunç pençeleriyle bazen yetişkin insanların iç organlarını parçalayan kuşlar vardır.

Avusturalya'da yaşamak deli cesareti ister.

Jamie'nin bir sürü videosunu izledim. Onu gördüğüm ilk videoda, zehirli denizanalarıyla dolu bir denize gözünü kırpmadan atlıyordu: Zehirli derken, adamı üç dakikada öldürebilecek denizanalarından söz ediyorum.

Sonra çıplak eliyle o denizanalarından birini yakaladı. Çevresinde dalgalanan, üç-dört metrelik dokunaçlar vardı. Jamie'yse son derece rahat bir şekilde karşısındaki televizyon muhabirine elindeki denizanasının zehrinin on beş kişiyi öldürmeye yeteceğini anlattı.

Muhabirin gerginliğini görebiliyordum. Sakin sakin gülümseye çalıştı. *Ha, ha, işte bunlar bizim işin bir parçası,* dercesine bir espri patlattı ama adamın hayvandan uzaklaşmak için arkaya eğildiğini ve ne söyleyeceğini düşünecek durumda olmadığını anlayabiliyordum.

Gözlerindeki korkuyu görebiliyordum.

Bir başka videoda Jamie, üzerinde tepeden tırnağa tüm vücudunu örten bir koruyucu giysiyle denize giriyordu, yalnızca yüzünün ufak bir kısmı açıktaydı. Bu ka-

darı da yetti zaten. Geldiğini bile görmediği bir dokunaç, öpücük kondurur gibi alt dudağına dokunuverdi.

Dudağına dokunan bir İrukandji'ydi.

Gerçek bir İrukandji.

Olay gerçekleştiğinde Jamie bir televizyon programı için kamera karşısındaydı ve tüm olayı çektiler. Kaza raporlarını izledim.

Jamie denizanası tarafından sokulduktan sonra iki gün boyunca acıdan kıvrandı. İki gün, yaklaşık üç bin dakika ediyor. Hesabımı yaptıktan sonra, tamı tamına altmış saniye boyunca var gücümle kendimi çimdiklemeye çalıştım.

Siz de deneyin, sonra eğer yapabilirseniz yaşadığınız şeyi üç binle çarpın, yine de Jamie'nin ne yaşadığına dair en ufak bir fikir bile edinemezsiniz. Jamie onca zaman, üzerinde yalnızca kırmızı bir mayoyla bir hastane yatağında yattı. Ağladı, top gibi büzüldü, kustu. Kameraya çekildiğini biliyordu ve her şeyi çekmelerine izin verdi.

Sonradan Jamie, hastanede yatarken öleceğine kesin gözüyle baktığını söyledi.

Jamie, zehir zerk ettiği farenin adım adım ölüme yaklaşmasını izleyen Angel Yanagihara gibi değildi.

Jamie, o farenin ta kendisiydi.

Bütün video kaydının en tuhaf kısmı, Jamie'nin hastaneden çıkışının sonrasıydı gerçi. Çünkü adam kendini iyi hisseder hissetmez, yani kendini iyi hissettiğinin saniyesinde yeniden denize girdi. Hiçbir şey olmamış gibi denizanalarına geri döndü. O iki gün hiç yaşanmamış gibi gülüp şakalar yaptı. Üstelik delirmişe de benzemiyordu.

Ondan hoşlanmamın nedenlerinden biri de bu işte. Yaşadığı olaya karşın değişmemesi hoşuma gitti.

Mizah anlayışı vardı. Gözü pekti. Bağışlamayı biliyordu.

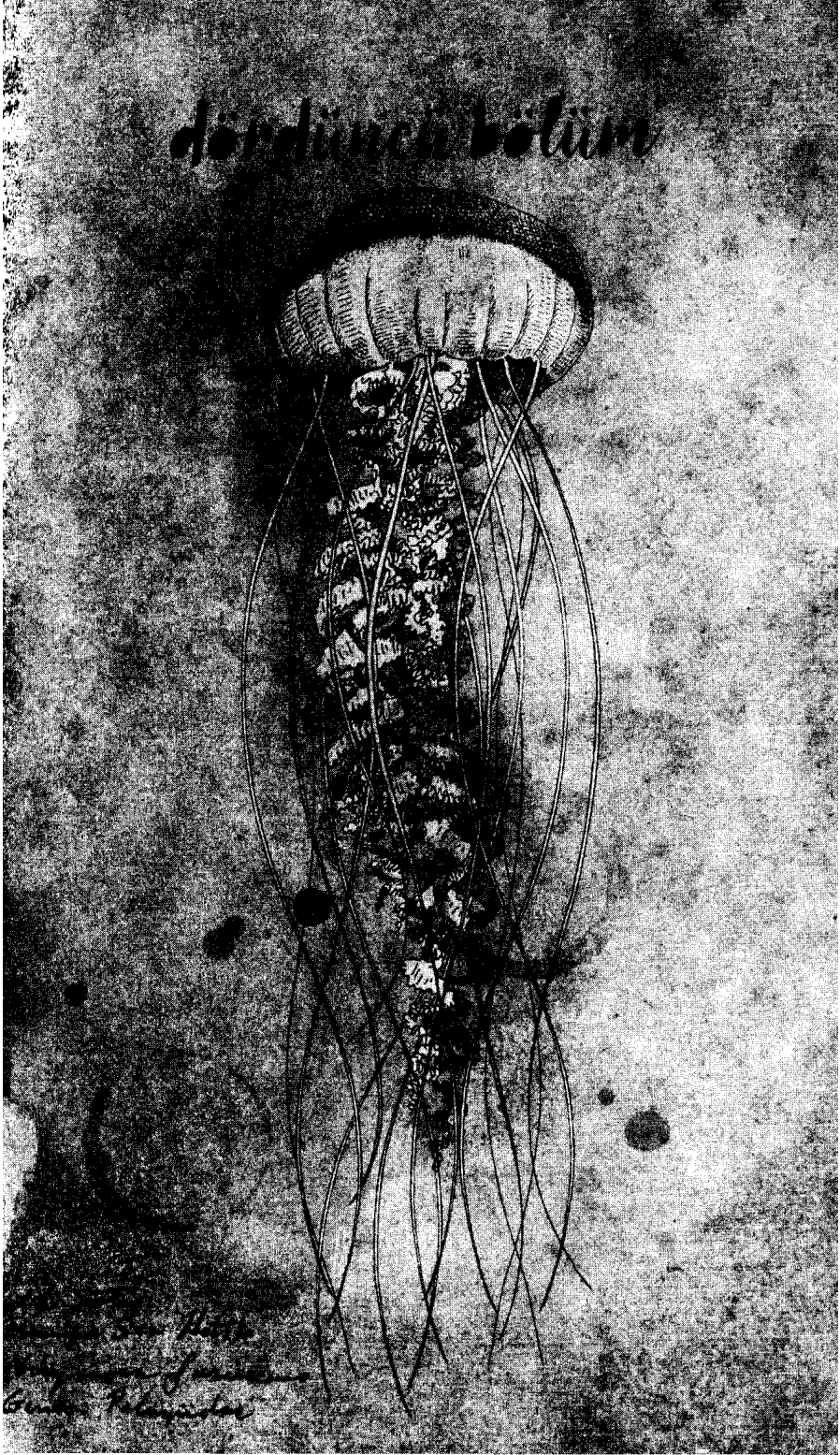
En iyisi de, Jamie *beni* çatlak bulmayacak kadar çatlak birine benziyordu.

Hissediyordum. Jamie, *bazı şeyler durup dururken olur* demekle aslında hiçbir şeyin açıklanamayacağını kanıtlamama yardım edebilirdi.

Ayrıca, bana bu konuda yardım edebilirse başka bir konuda da edebilirdi. Franny'yle arkadaşlığımın öyküsüne, yeni ve daha iyi bir son yazmama yardım edebilirdi.

Benim kötü adam değil de iyilerden biri olduğum bir son.

dördüncü bölüm

Değişkenler

Bilim insanları nihayetinde nedenleri ve sonuçları inceler; dünyanın bir parçasındaki değişimlerin, nasıl başka şeylerin değişmesine yol açabildiğini araştırırlar ama nedenleri ve sonuçları saptamak her zaman kolay değildir. O yüzden, iyi hazırlanmış araştırma çalışmalarında, neyin değiştiğinin, neyin değişime yol açtığının saptamasında bilim insanlarına yardım eden, bağımlı, bağımsız ve kontrollü değişkenler açık bir biçimde tanımlanır.

—BAYAN TURTON

çiçeklenme

Denizanaları hakkında sana söylemek istediğim bir şey daha var: Giderek çoğalıyorlar.

Bunu biliyor muydun? İnsanların çoğu bilmiyor. Hata bizde gerçi, kimsenin aldırış ettiği yok. İnsanlar başka şeylerle ilgileniyorlar. Piyano çalan kedi videolarıyla, hangi film yıldızının rehabilitasyona gittiğiyle ya da kimin, kimin erkek arkadaşını çaldığıyla ilgileniyorlar. Göz farlarının tonlarıyla, internet oyunlarıyla, hangi açıdan poz verirlerse fotoğraflarda daha iyi çıkacaklarıyla ilgileniyorlar.

Ama insanlar başka şeylerle ilgilenirken denizlerdeki denizanası çiçeklenmesi giderek artıyor.

Ne hoş bir deyim değil mi? *Denizanası çiçeklenmesi*, güneşe doğru açılan bahçe çiçekleri gibi.

Artık her zamankinden çok denizanası var. En azından, bazı bilim insanları böyle söylüyor.

Sorunun kaynağı insanlar. Okyanustaki diğer balıkları alıyoruz. Haddinden fazla balığı alıp fabrikalara gönderiyoruz ve panelerini veya köftelerini yapıyoruz. Ardından kamyonlara yükleyip Kırmızı Istakoz ve Uzun John Silver'ın Yeri'ne yolluyoruz. Süpermarket sepetlerimizi, buz yığınlarının üzerinde pırıl pırıl parlayan balık etleriyle dolduruyoruz.

Biz böyle yaptıkça denizanası çiçeklenmesi gittikçe artıyor. Denizanalarının yiyecek rekabeti azalmış durumda. Sayıca çoğalıyorlar, büyük gruplar haline gezerek önlerine gelen her şeyi yiyorlar.

Denizler ısınıyor, bu da hemen herkes için korkunç bir şey. Üstelik denizler kimyasallarla doluyor. Bugün denizlerde oksijensiz kalmış büyük bölümler var ama denizanaları sıcak denizleri seviyor, kimyasallardan en ufak bir zarar görmüyorlar, gereksinim duydukları tüm oksijeni de kendi vücutlarının içindeki suda taşıyorlar.

Artık denizlerde o kadar çok denizanası var ki yüz binlercesi bir araya gelip deniz suyuyla çalışan soğutma sistemlerini tıkadığı için dünyanın dört bir yanında elektrik santralleri kapatıldı. Denizanası nüfusu öyle bir artıyor ki hiç aklına bile gelmeyecek hayvanların, hatta Antarktika'daki penguenlerin bile yiyeceklerini çalıyorlar. Bir bilim insanına göre denizanaları, balinaların açlıktan soyunun tükenmesine yol açabilir günün birinde.

Kimsenin haberi yok. Kimsenin düşündüğü veya konuştuğu da yok. Yani, bu gündemdeki en büyük haber-

lerden biri ama televizyonda en son ne zaman bir denizanası *gördün*?

Ama sana söyleyeyim, onlar oradalar.

Tam şu saniyede oradalar. Sessiz sessiz, dur durak bilmeden, denizin karanlıklarında ilerliyorlar.

yollar nasıl ayrılır?

Her şey değişir. Sen bana Dylan Parker'dan hoşlandığını söyledikten hemen sonra değişim başlıyor. Altıncı sınıftan önceki yaz geldiğindeyse her şey farklı.

İlkin, senin giysini çekiştirdiğini fark ediyorum. Birazcık kısa bir elbise giymiş olabilirsin, bu da tek başına önemli bir şey değil. Oysa sen akşama kadar üzerindeki giysiyi düşünüyorsun belli ki. Ne düşündüğünü anlayabiliyorum, çünkü sürekli eteğine dokunup duruyorsun. Bir çekiştiriyorsun bir aşağı çekiyorsun, sanki düşünmüş taşınmışsın da dizlerini örtmek istediğine karar vermişsin gibi. Ya da elbiseni defalarca düzeltip duruyorsun. Oysa öncesinde de, sonrasında da elbisen hep aynı görünüyor.

Sen elbiseni o kadar çekiştirip düzeltince ben de acaba elbisesi fazla mı kısa, yoksa tam kararında mı diye düşünmeye başlıyorum.

En çok canımı sıkan da bu işte. Çünkü senin elbiseni düşünmek istemiyorum. Düşünecek başka bir sürü şey var. Önemli şeyler var.

Artık aradan aylar geçmiş, ben sana hâlâ anlatmamışım. Hâlâ annemle babamın durumundan söz etmemişim.

Anlatmak istiyorum. Seni babamın yeni dairesine çağırmak, yeni aldığı büyük televizyonu göstermek istiyorum. Annemin tam da "para israfı" diyeceği türden bir televizyon. Annemin, dolapta babamdan boşalan yere kendi eşyalarını nasıl yaydığını bir görsen babamın takımları oraya hiç asılmamış sanırsın.

Ama ne zaman bir şey söylemeye başlasam sen ya elbiseni düzeltmekle ya da aynaya bakmakla meşgulsün. Gördüğün her aynaya bakıyorsun. Nerede olursak olalım, ayna gördün mü bakıyorsun. Senin kendine farklı açılardan baktığını görmesem orada bir ayna bulunduğunu fark etmem bile.

Sen kendini bir kez aynada gördün mü konuşmamız sona eriyor.

"Saçlarımdan nefret ediyorum," diyorsun perçemlerinin bir bölümünü düzelterek. Saçlarının nesinden nefret ettiğini anlamıyorum. Kıvırcık saçları şekle girmeyen benim ve ben bu saçlarımı kafaya takmıyorsam senin saçlarını kafaya takman için hiçbir neden yok.

Derken benim saçlarım için de endişelenmeye başlıyorsun.

"Biliyor musun?" diyorsun. Yardım etmeye çalıştığını düşünüyorum. "Bahse girerim, doğru ürünü kullanırsak saçlarının göze biraz şirin görünmesini sağlayabiliriz."

Şirin. *Artık hep bu sözcüğü kullanıyorsun.*

"Aman Tanrım!" dersin mesela. "Alışveriş merkezinde bir çift dünyalar şirini Chuck Taylor gördüm."

"Chuck Taylor da kim?" diye sorarım ben. Gözümün önüne birbirine benzeyen, bol pantolonlu iki minicik çocuk getiririm: Küçük Chuck 1 ile Küçük Chuck 2.

"Kim değil, sersem," dersin gözlerini devirerek. "Chuck Taylor aşırı şirin bir spor ayakkabı markası. Hiçbir şey bilmez misin sen?"

Ben de bir şeyler biliyorum. Pek çok şey biliyorum. Ayakkabı tipleri hakkında fazla bir şey bilmiyorum, o kadar.

Örneğin, zamanla mekânın aynı şey olduğunu ve zamanın tüm anlarının aynı anda yaşanabileceğini biliyorum. Yani, ben hem henüz doğmuşum hem bir çocuğum, hem yaşlı bir kadınım hem yeni ölmüşüm, hem de hiç var olmamışım.

Her şeyin varlığının çamurda yürüyen, yürüdükçe de ağırlaşan bir çift bot gibi, görünmez bir alanda ilerleyen, minicik, gözle görülmeyecek kadar küçük zerreciklere bağlı olduğunu biliyorum.

Ayrıca, annemle babam ayrıldığından beri acaba ben de aynı şeyi mi yaşıyorum diye düşünmeye başladım: Acaba ben de bu dünyada yürürken giderek ağırlaşıyor, aşağıya mı çekiliyorum?

Her neyse, sen benim bildiğim şeylerle artık ilgilenmiyorsun anlaşılan. Bir zamanlar sana her şeyi anlatmamı isterdin, oysa şimdi Chuck Taylorlardan, elbisenin eteğinden ve aynaya baktığında artık ne görüyorsan ondan başka bir şeyle ilgilenmiyorsun.

Ben de merak ediyorum: Sen benim anlamadığım şeylerle ilgilenip benim anladığım şeylerle ilgilenmiyorsan, konuşacak neyimiz kalacak ki?

Ben saçım için herhangi bir "ürün" almıyorum.

Bir süre sonra sen bana alıyorsun: kötü parfümler gibi kokan, berrak, yapışkan bir jel. Jeli parmaklarınla saçıma yediriyorsun, ardından fön makinasıyla saçımı kurutuyorsun ama

saçım iyice kıvırcıklaştığıyla kalıyor. Parmağımı elektrik prizine sokmuşum gibi görünüyorum.

"Hımm." Kaşlarını çatıyorsun. "Saçların gerçekten de şekle girmiyormuş."

İşte o zaman şöyle demek istiyorum: Olabilir. Belki saçlarım gerçekten şekle girmiyordur, bu da kötü bir şeydir belki ama ben şu ana dek bunu hiç düşünmedim.

İşte o zaman, vaktiyle senin bana söylediğin bir şeyi anımsıyorum.

"Bir gün ben de böyle olursam beni vur," demiştin.

"Bana bir işaret ver... Gizli bir mesaj yolla," demiştin.

"Olayı büyüt," demiştin.

Ama doğru işaret nedir, senin yeniden benim ilgilendiğim şeylerle ilgilenmeni istiyorum, *mesajı nasıl verilir, bilmiyorum.*

Eskiden senin yanındayken kendimi severdim, oysa artık pek emin değilim, *nasıl denir, bilmiyorum.*

Lütfen, lütfen sen de değişen şeylerden biri olma, *nasıl denir, bilmiyorum.*

O yüzden bir şey söylemiyorum. Elektrik kıvırcığı saçlarıma başka bir ürün sürmene izin veriyorum. Sonunda saçlarım, bir kutu vazelini kafama yedirmişim gibi görünüyor. Sen evine gittikten sonra saçımı yıkıyorum.

Aşağı yukarı aynı zamanda Aaron akşam yemeğine eve geliyor. Yanında yeni arkadaşı Rocco var, annem de bize iki kere pişirilmiş patates yapıyor ve fazlasıyla gülümsüyor. Annem nedense Aaron eve Elvis Presley'yi falan getirmiş gibi davranıyor. Sanki bu arkadaşı, Aaron'ın yemeğe gelen öteki arkadaşlarından farklı kılan bir şey varmış gibi.

Yemekte onlara senden söz ediyorum, sürekli aynaya baktığını ve artık seninle konuşacak bir şey bulamadığımı söylüyorum.

"Ah, önemli bir şey değil. Kızlar böyle bir evreden geçerler," diyor annem elini sallayarak. Biraz fazla yüksek sesle gülüyor; ardından tabaklarımızı toplamak için ayağa kalıyor.

Ama Aaron beni yakından izliyor.

"Olabilir," diyor. "Umarım öyledir ama seni uyarmalıyım ufaklık. Zorlu yaşlara giriyorsun."

Rocco'ya göz kırpıyor, Rocco ise başını sallıyor. "Ortaokul," diyor Aaron'a. "Üzerine para versen, ortaokula geri dönmem."

bir tık sesi, ardından sessizlik

Jamie'ye e-postayla ulaşmayı planladım ama ilk denememde bilgisayarın karşısında öylece oturdum ve oturmaktan popom acıyana kadar yanıp sönen imlece baktım.

İyisi mi, diye düşündüm, *düşüncelerimi önce kâğıda yazayım.* Ama o zaman bile doğru sözcükleri bulamadığım gibi yazdıklarımın da üzerini çizip durdum.

Resmi olmaya çalıştım:

Sayın Bay Seymour,

Sayın Dr. Seymour,

Ama doğru gelmedi. O yüzden tam tersini denedim:

Merhaba Jamie,

Selamlar! Beni tanımıyorsun ama...

Kibar bir giriş yapmayı denedim:

~~Senden yardım almaya gerek duyduğum~~, senin ~~bil-gini~~ uzmanlığını gerektiren bir konu için yazıyorum.

Doğrudan konuya girmeyi denedim:

Jamie, yardımın gerek.

Türlü türlü yol denedim ama kelimeleri bir araya getirmeyi başaramadım. İstediğim gibi olmadı. Kalemimi bırakıp Jamie'nin İrukandji tarafından sokulduğu videoya tıkladım yeniden.

Olayın arka planını açıklamaya çalıştım:

Bir ~~arkadaşım~~ sınıf arkadaşım, geçenlerde boğularak ~~öldü vefat etti~~ can verdi. Sorun şu ki arkadaşım ~~çok iyi~~ olağanüstü bir yüzücüydü. Ağustosta Maryland'de öldü. Durup dururken boğulması pek mantıklı gelmiyor. Onu ilk gördüğüm andan beri gerçekten ama gerçekten iyi bir yüzücüydü. Ayrıca, ~~öğrendiğim araştırdığım~~

okuduğum kadarıyla Maryland'deki plajlarda öyle büyük dalgalar yokmuş.

Hatta kendi başıma ne kadar çok şey öğrendiğimi göstermeye çalıştım:

Geçenlerde, dünya çapında denizanası çiçeklenmeleri yaşandığını okudum. Özellikle seni sokan (düşünmesi sana ~~acı veriyorsa~~ zor geliyorsa özür dilerim) İrukandji türü denizanası, büyük olasılıkla tüm dünyaya yayılmaktaymış. Bir yandan, ~~insan-tar~~ uzmanlar İrukandji'nin yalnızca sizin oralarda, Avusturalya'da bulunduğunu düşünüyor ama yaklaşık ~~10~~ on yıl önce Florida'da bir İrukandji sendromu vakası bildirildiğini biliyor muydun? Doktorlar konuyu bir ~~dergiye~~ tıp dergisine taşıdılar. Ben makaleyi internette buldum, görmek istersen sana ~~göndermekten~~ iletmekten mutluluk duyarım.

Sorular sormayı denedim:

Ben de şöyle bir şey düşünüyorum: Ya benim ~~arkadaşımı~~ sınıf arkadaşımı da denizanası sokmuşsa? Haberimiz olur muydu? Biri bunu araştırmayı akıl eder miydi?

Demek istediğim, arkadaşımın İrukandji yüzünden boğulmadığını kanıtlamanın bir yolu var mıdır? Nasıl kesin olarak bilebiliriz?

Arkadaşımın başına ne geldiğini bilemezsek aynı şeyin başkasının başına gelmesini nasıl önleyebiliriz?

Videoyu ezberleyecek kadar çok seyrettikten sonra başka bir yaklaşım denemeye karar verdim.

Annem yatana kadar bekledim.

Saat geç olmuştu. Gece yarısına yaklaşıyordu.

Ama Cairns, Avusturalya, Massachusetts, South Grove'dan on beş saat ilerideydi. Orada ikindi civarıydı. Cairns'dekiler şimdiden yarını yaşıyorlardı.

Üniversitesinin internet sitesinde bulduğum telefon numarasını çevirdim. Telefonun çalmasını dinledim, ardından canlı bir kadın sesi duydum: "James Cook biyolojik çeşitlilik araştırma merkezi, size nasıl yardımcı olabilirim?"

Konuşmak için ağzımı açtım ama hiçbir ses çıkmadı.

Jamie'yi istesene, dedim kendi kendime. Gözlerimi sıkıca kapattım. *İstesene.*

Ama kadının bir sonraki sorusunu tahmin ediyordum. "Konu neydi?" ya da "Ne için aradığınızı sorabilir miyim?" gibi bir şeyler soracaktı.

Ben de nasıl yanıtlayacağımdan pek emin değildim.

"Alo?" dedi kadın. "Hatta kimse var mı?"

Telefonu yeniden kulağıma bastırdım. *Jamie'nin yardımını istiyorum,* dedim içimden. *Bir şey yapmama yardım etmesini istiyorum. Arkadaşım için. Arkadaşım, aslında arka-*

daşım değil, öldü. Jamie'nin, arkadaşımın ölümünü anlamama yardım etmesini, bana açıklamasını, böyle şeylerin durup dururken yaşanmadığını, her şeyin bir nedeni olduğunu kanıtlamama yardım etmesini istiyorum.

Bu dünyaya yeniden düzen getirmesini istiyorum.

"Alo? Alo?"

Filmlerde, biri telefonu suratınıza kapatınca hep bir çevir sesi duyulur. Oysa gerçek yaşamda yalnızca bir tık sesi gelir, sonra da ses kesilir. Eğer cep telefonundaysanız kısa bir bip sesinden sonra konuşmanın sona erdiğini söyleyen bir mesaj alırsınız ama annenizin salonundaysanız.ve vakit gece yarısına gelmek üzereyse tek bir tık sesinden başka bir şey duymazsınız.

Ardından radyatörler devreye girmeden önce bir gıcırtı duyarsınız belki. Ondan sonra da her şey sessizliğe gömülür.

Doğru sözcükleri bulmakta hiçbir zaman iyi olmamışımdır.

işler nasıl batırılır?

Eugene Field Memorial Ortaokulu'nda altıncı sınıfa başladık ve artık her şey farklı.

Öncelikle, burası eski okulumuzdan büyük. Üç farklı ilkokul, Eugene Field Memorial Ortaokulu'na geliyor, o yüzden bir sürü yabancı var. Bina da büyük, farklı farklı kanatları var: altıncı sınıf kanadı, yedinci sınıf kanadı, sekizinci sınıf kanadı, güzel sanatlar kanadı, beden eğitimi kanadı. Sürekli kayboluyor, sonunda kendimi koridorlarda, benden yaşça büyük çocuklarla yürürken buluyorum.

Bir de dolaplar var. Geçen yıl, herkesin ahşap raf ünitesinde bir bölmesi vardı ve her şeyimiz açıkta durardu. Şimdiyse şifre girmeden açılmayan, soğuk, metal dolaplarımızda eşyalarımız

ışık yüzü görmüyor. Yan yana dizilmiş dolaplar, tüm koridorları, tüm kanatları kaplıyor. Geceleri rüyamda o koridorlarda yürüyorum. Rüyalarımda koridorlar sonsuzluğa uzanıyor.

Ortaokulda, herkes herkesten kuşkulanıyormuş gibi çocuklar birbirlerine yan yan bakıyor. Gruplaşmaların oluştuğunu görebiliyorum: Siyah saçlı, güzel Aubrey, Molly adındaki sarı saçlı, güzel bir kızla oturmaya başladı, sonra da çevrelerine Anna ve Jenna gibi başka güzel kızları doldurdular. Kimini ilkokuldan tanıyorum, kimini tanımıyorum. Dolapların önünde toplaştıkları zaman yanlarından geçmek hoşuma gitmiyor. Hepsinin saçları o kadar düz ki... Hangi ürünü kullanmaları gerektiğini biliyorlar anlaşılan. Onları görünce kendi şekle girmez, karışık saçlarımın iyice ayırdına varıyorum. Kendimi tümden başka bir türmüşüm gibi hissediyorum.

Yılın ilk kısmında, en azından öğle molaları geçen yılki gibi geçiyor. Yine ikimiz birlikte oturup yiyeceklerimizi paylaşıyoruz, her şey yolunda.

Ama bir süre sonra işler değişiyor. Değişimi ilk başta fark etmiyorum.

Her gün, ben her zamanki masamıza oturup peynirli sandviçimi yiyerek senin sütünü almanı bekliyorum. Giderek bekleyişlerimin süresi uzuyor. Çünkü sen hemen masaya geleceğine oyalanıyorsun. Hiç acele etmeden, benim tanımadığım insanlarla konuşuyorsun. Yalnız konuşmakla da kalmıyorsun. Ayakta dururken bir kalçanı dışarı çıkarıyorsun, ben de acaba Dylan'ın geçmesini mi bekliyor diye düşünüyorum. Oyalanmalarının süresi günbegün uzuyor.

Derken bir gün sen yemek tezgâhından ayrılınca ben bizim masaya geldiğini sanıyorum. Oysa sen gidip başka kızların masasına oturuyorsun. Üstelik herhangi birilerinin de değil: Aubrey, Molly, Jenna ve Anna'nın masasına oturuyorsun. Yanlarına oturman dünyanın en normal şeyiymiş gibi sana gülümsüyorlar. Konuşurken ağzınızın oynadığını görebiliyorum.

Odanın öbür ucundan bakışlarını yakalıyorum. Suratımı asıp, Ne yapıyorsun sen? *dercesine ellerimi kaldırıyorum.*

Sen ilkin bakışlarını kaçırıyorsun. Bense sana bakmayı sürdürüyorum. Bir süre sonra yeniden bana bakıyorsun. Gülümseyerek elinle yanına gelmemi işaret ediyorsun.

Sanki o grupla oturmayı istermişim gibi.

Kaşlarımı çatıp önümdeki sandviçime bakıyorum. Öğle yemeği gözetmenlerinden biri yanımdan geçerken, "Dikkat et, yüzün öyle kalıverir," diyor.

O gece anneme artık kafeteryadan süt ve yiyecek bir şeyler almak istediğimi söylüyorum. Böylece sen sütünü alırken yanında durabilirim.

Ertesi gün, ikimiz de kasadaki kadına ödeme yapar yapmaz, "Haydi," diyerek seni her zamanki masamıza doğru çekiyorum.

Benimle geliyorsun, benimle birlikte oturuyorsun. Tam da olması gerektiği gibi yalnızca ikimiz varız ama yemeğini yerken ağzını bıçak açmıyor. Bitirdikten sonra da ambalaj kâğıtlarını buruşturup yüzüme bile bakmadan ayağa kalkıyorsun.

Birkaç gün sonra gayet normalmiş bir şeymiş gibi, "Bugün onlarla yemek yiyeceğim," diyerek başınla Aubreylerin masasını işaret ediyorsun. Annemin zaman zaman "kurumlu" dediği türden bir sesle konuşuyorsun. Birkaç saniye sonra ekliyorsun: "Sen de gelsene. İyi kızlar." Şimdi sesin birazcık daha sevecen, sanki biraz pişmanlık duymuşsun gibi.

Peşin sıra masaya ilerliyorum. Sen Jenna'nın yanına oturuyorsun. Fazla yer yok ama ben de sizin aranıza bir sandalye sıkıştırıyorum. Herkes selam veriyor ama öğle yemeği boyunca benimle pek konuşan yok.

Yemek bitmeden önce kızlar küçük, yuvarlak aynalarını çıkarıyorlar. Yeşil, mavi ve grinin çeşitli tonlarındaki göz farlarını ve allıklarını paylaşıyorlar. Yüz şekillerden ve cilt tonlarından söz ederek ten renklerine uymayan renkte giysiler giymiş bir sürü çocuğu işaret ediyorlar. Sen de ne hikmetse konuşulanları anlıyorsun, Dorrie Perkins'in yüzünün "yağlı ve oval" ama Emma Stranks'ın cilt renginin soğuk, yüz biçiminse kalp şeklinde olduğuna katılacak kadar konu hakkında bilgin var.

Bana dönüp usulca şöyle diyorsun: "Senin yüzün de kalp şeklinde sayılır, Suzy." Elimde değil. Suratımı buruşturuyorum. Sen de hemencecik başını çeviriyorsun.

Ertesi gün yine onlarla oturuyorsun. Ben de peşinden geliyorum çünkü insanlar en iyi arkadaşlarıyla birlikte yemek yerler. Molly, hip-hop dansı dersinde bacaklarını ve karnını streç filmle sardığını söylüyor. Böylelikle daha çok terliyormuş.

Annemin hep öğütlediği bir şey geliyor aklıma: İnsanlara sorular sormak önemlidir. O yüzden ben de soruyorum: "Neden daha fazla terlemek isteyesin ki?"

Molly yanıt vermiyor ama Aubrey bana doğru eğilerek çok bariz bir şeyi söylüyormuş gibi ağır ağır şöyle diyor: "Böylece pantolonlarına daha rahat sığar."

Yeniden deniyorum.

"Aslında, insanın en çok ayak tabanında ter bezi vardır." Bunu söylüyorum, çünkü hem doğru hem de konuyla bağlantılı.

Molly bana bakarak kaşının birini kaldırıyor. İşte o zaman yanlış bir şey söylediğimi anlıyorum.

Yeniden deniyorum. "İnsan terinin bedenden çıktığı anda steril olduğunu biliyor muydunuz?"

Molly dudaklarını birbirine bastırıyor, burun kanatları belli belirsiz açılıp kapanıyor.

"Çiş de böyledir," diyorum. "Herkes çişi iğrenç bulur ama aslında tertemizdir."

Masa bir anda sessizleşiyor.

"Hatta bazıları kendi çişlerini içer."

Ağzına birkaç patlamış mısır götüren Jenna'nın elinin havada donakaldığını fark ediyorum.

Jenna, Molly'ye bakıyor. Aubrey önce sana, sonra Anna'ya bakıyor.

Kimse bana bakmıyor.

Diyorum ki, "Çoğunlukla insanlar mecbur kaldıkları için çişlerini içerler. Enkaz altında mahsur kaldıklarında falan mesela ama kimileri sağlıklarına iyi geldiğini düşündüğü için içer."

Jenna başını iki yana sallayarak elindeki mısırları bırakıyor. Molly gözlerini kapatıp dudaklarını birbirine bastırıyor. Gülmemek için kendini zor tutuyormuş gibi bir hali var.

Aslına bakarsan, herkesin gülmemek için kendini zor tutuyormuş gibi bir hali var.

Senin bile.

"Ha, başka kim çişini içer, biliyor musunuz?" Daha sözcükler ağzımdan çıkarken yanlış bir şey söylediğimi anlasam bile konuşmaktan kendimi alamıyorum.

"Kelebekler. Böylelikle tuz ve mineral alırlar. Birçok hayvan da birbirleriyle iletişim kurmak için çişlerini kullanırlar. Yani, biliyorum, biraz iğrenç geliyor ama..." Sesim kesilirken

dudağımı ısırıyorum. Birkaç derin nefes alıp sessizliği önemsememeye çalışıyorum.

Çantama uzanıp meyve pestilimi çıkarıyorum. Çilek aromalı.

Sana da ikram ediyorum. "İster misin?"

Başını iki yana sallıyorsun. Bana bakmıyorsun.

"Emin misin? Ama bak çilek *aromalı..."*

Bakışların beni geçip sağ omzumun üzerindeki bir şeye odaklanıyor.

"Anladın mı?" diyorum.

Diğer kızlar yeniden birbirlerine bakıyorlar.

"Çilek kıza çilek," diye ikram ediyorum yeniden, meyve pestilini havada sallayarak.

Bakışların bir anda yeniden üzerime çevriliyor. Gözlerini kısmışsın.

"Ha?" diye soruyor Aubrey.

"Yok bir şey," diyorsun ters ters. "Önemli bir şey değil. Yalnızca küçüklüğümüzde yaptığımız aptalca bir şey." Bana öfkeli bir bakış atıyorsun. "Bazıları büyüme zamanının geldiğini anlamıyor, hepsi bu," diye ekliyorsun.

Ayağa kalkıyorsun. Bir anda öteki kızlar da kalkıyor.

Uzaklaşıp gitmeden hemen önce bana doğru eğiliyorsun. Öyle ki sıcaklığını duyabiliyorum. Yüzünün alı al, moru mor. Gözlerin çakmak çakmak. "Neden böyle tuhaf davranmak zorundasın, Suzy?" diyorsun öfkeyle.

Seni hiç böylesine kızgın görmemişim. Üstelik kafam allak bullak, çünkü tek yaptığım sana meyve pestili ikram etmek. Arkadaşlar da birbirlerine ikramda bulunur.

"Sen var ya... çok... tuhafsın," diyorsun. Arkanı dönüp bir hışım kafeteryadan çıkıyorsun. Öteki kızlar peşinden geliyor.

Bense çok şaşkınım; tanıştığımız gün, senin de benim gibi yüzemediğini sanırken beklenmedik bir anda suya dalıp yüzdüğünü gördüğüm andaki kadar şaşkınım.

O kızlar senin peşinden geliyor. Sen, bir zamanlar sınıfta yüksek sesle bir şey okumaktan, geceyi annesinden ayrı geçirmekten korkan bir kızken şimdi bu kızlar senin peşinden geliyor.

Kimse dönüp bana bakmıyor bile.

yüz yüze

Doktor Bacak her seans başında bana tek bir soru soruyordu: "Bu gün susmayı mı, yoksa konuşmayı mı yeğleyeceksin?" Bense her hafta aynı biçimde yanıt veriyordum: Dudaklarımı birbirine bastırıyor ve ayaklarıma bakıyordum.

Oturduğu yerde arkasına yaslanıp ellerini kucağında birleştiren Doktor Bacak, benim suskunluğuma susarak karşılık veriyordu. Annemle babam, kapının öbür yanında beklerken biz haftalarca tek söz etmeden oturduk.

Bu durum Aaron'ın anlattığı bir olayı aklıma getiriyordu: Bir besteci nota kullanmadan bir parça yazmış. Beste icra edilirken, sahneye çıkan bir müzisyen piyanoyu açıp kronometreyi ayarlıyor ve hiçbir şey çalmadan

oturuyor. Aaron'ın söylediğine göre, eserin ilk icrasında dinleyiciler sinirlenmiş; fısır fısır konuşup yerlerinde kıpırdanıp durmuşlar, hatta kimisi kalkıp gitmiş. Oysa bestenin şimdiki icralarmda insanlar sessizlik bekliyor. Kızıp sinirlenmek yerine başka şeyler duyuyorlar: çalışan programların hışırtısı, koltuğa sürtünen kumaşların sesi, kibar öksürükler. İnsanlar *kendilerini* duyuyorlar, o sesler her zaman var belki ama insanlar başka türlü duymuyorlar.

Eserin adı *4'33"*, çünkü icracı tam dört dakika otuz üç saniye boyunca sessizce oturuyor.

İnsanlar konuşmasalardı, kendi yaşamlarının sesini daha iyi duyabilirlerdi. İnsanlar konuşmasalardı, bir şey söylediklerinde, söylemeyi seçtikleri şeyler önem kazanırdı. İnsanlar konuşmasalardı, birbirlerine ışık yakan veya ten renklerini değiştiren su altı canlıları gibi birbirlerinin işaretlerini okuyabilirlerdi.

İnsanlar birbirlerinin işaretlerini okumakta hiç iyi değiller. Artık iyice biliyorum.

Bazen Doktor Bacak'ın bana ne gibi işaretler gönderdiğini düşünmeye çalışıyordum ama anlayamıyordum. Öyle uzun bir süredir sözcükler dünyasında yaşamıştım ki sanırım sessizliğin dilinden hâlâ anlamıyordum.

Her hafta kırk beş dakika sonunda Doktor Bacak sessizliği bozarak, "Tamam, süre doldu," diyordu.

Annemle babamın bu seanslar için çok para harcamadıklarını umuyordum.

Doktor Bacak'la dördüncü seansımızda bir şey değişti. Randevunun ortalarında Doktor Bacak konuştu.

"Suzanne," dedi. "Acaba insanların neden birbirleriyle konuştuklarını hiç düşündün mü? Konuşmanın neden ortaya çıktığını merak ettin mi?"

Doktor Bacak'ın anlattığına göre çoğu kişi, insan topluluklarının artık el hareketleri ve homurtularla yetinemeyecek kadar karmaşıklaşması nedeniyle sözlü iletişimin geliştiğine inanıyormuş.

Ardından ekledi. "Ama ben buna inanmıyorum."

Eğer neye inandığını soracağımı sanıyorsa yanılıyordu.

Doktor Bacak bana doğru eğilerek konuştu. "Bence sözlü iletişim anlaşılma gereksinimimizden doğdu."

Anlaşılma gereksinimimiz. Doktorun lafı, Franny'ye derdimi anlatmak için yaptığım onca hatayı düşündürttü bana. Franny'nin elinde o aptal poşetlerle, ağlaya ağlaya gittiğini gördüğüm o âna yol açan onca olay geldi aklıma.

Düşünmesi öyle acı vericiydi ki olanca hızımla anıları kafamdan atıverdim. Her zaman yaptığım gibi.

Jamie'yi düşünmeye başladım. Başarısız arama girişimimden beri ona nasıl ulaşacağım konusunda kafa patlatıyordum.

"Anlaşılmak insanın en temel gereksinimlerindendir," dedi Doktor Bacak. "Sen de iyice anlaşılmak istemez miydin?"

Gıkımı çıkarmadan oturdum. *Güven bana,* demişti Doktor Bacak ilk seansımızda. *Seni yargılamam.*

Ama bu kadın birinin beni anlamasına nasıl yardım edebilirdi ki?

"Dile getirmeyi çok istediğin bir şey var, değil mi?"

Vardı, evet. Jamie'nin yardımını istiyordum. O yüzden başımla onayladım.

"Belki doğru sözcükleri bulmana yardım edebilirim." Sanki büyük bir komploda ortakmışız gibi alçak ve heyecanlı bir sesle konuşuyordu.

Anladığıma göre, herhalde *dönüm noktası* diye adlandıracağı bir noktadan geçtiğimizi sanıyordu.

"Peki," dedi. "Söylemek istediğin her neyse doğruca söylemeni öneririm. Yalnızca ağzını aç ve dünyaya kafandan geçenleri söyle."

Jamie, bana yardım et, diye geçirdim içimden. *Jamie, aradığım sensin.*

"Elbette, senin kuşağınla konuşurken," diye sürdürdü, "her zaman bir ekleme yapmam gerektiğini hissederim: Lütfen söyleyeceklerini kısa mesaj veya e-postayla falan söyleme. Birine önemli bir şey söylemen gerektiğinde gerçek düşüncelerini *yüz yüze* konuşarak söyle."

Yüz yüzeymiş. Hah. Yardımını istediğim kişi, sözcüğün gerçek anlamıyla dünyanın öbür ucunda.

"Bunu söylememin *bir nedeni* var, Suzanne," dedi Doktor Bacak. "Diğer insanlarla çoğunlukla sözsüz iletişim kurduğumuzu biliyor muydun?"

Bazılarımız sözcükleri kullanmadan iletişim kurmayı dener zaten, diye geçirdim içimden. *Ama her zaman işe yaramaz.*

Bende işe yaramadığı kesin.

"Söylemen gereken şeyi bir bilgisayar veya telefon aracılığıyla söylemek çoğu kez iletişimsizliğe yol açar ama sen biriyle baş başayken, konuşacağın kişinin tam karşısında durup gerçek düşüncelerini söylediğinde anlaşılma olasılığın çok daha fazladır."

Baş başa. Gerçek düşüncelerimi söyleyeceğim. Yüz yüze.

"Üstelik karşılık alacağına da bahse girerim."

Jamie'nin karşısında oturduğumu düşledim. *Sana nasıl yardımcı olabilirim,* der gibi gülümsediğini kurdum.

Ben de gülümsedim.

Doktor Bacak, "Gülümsediğini görüyorum. Söylediklerimin bir yardımı dokunduğunu umabilir miyim?" dedi.

Omuzlarımı silktim, doktor da bunu evet olarak kabul etti.

"Harika," dedi. Arkasına yaslanıp kollarını karnının üzerinde kavuşturdu. "Tek kelimeyle harika."

Seansın sonuna kadar konuşmadan oturduk. Doktor Bacak kapıyı açınca annemle babama geniş bir gülümsemeyle baktı. "Sanırım bugün önemli bir gelişme gösterdik."

Ağızları kulaklarına varan annemle babam, büyük umutlarla ve temiz duygularla doktora baktılar.

öğrenecek milyonlarca şey var

Bilimsel raporum için denizanalarını araştırırken sık sık Jamie'yi düşündüm. Birinin denizanaları konusunda nasıl uzmanlaşabildiğini anlamakta zorlanıyordum. Öğrenecek milyonlarca şey vardı; bir insan tek bir hayvan hakkında benim düşünemeyeceğim kadar çok şey öğrenebilirdi.

Örneğin, bir denizanasını ortadan ikiye keserseniz iki denizanası elde edersiniz: Denizanaları hücreler gibi bölünebilirler. Üstelik, bir denizanasını yaralarsanız ortalığa yüzlerce klon saçıldığını görebilirsiniz. Üç boyutlu bir yazıcıdan fırlamış gibi, zarar gören dokudan birbiri ardına çıkan minicik denizanası kopyaları ortalığa saçılır.

Bin beş yüzden fazla denizanası türü vardı. Belki de on bin kadar. Durmadan denizanaları hakkında yeni bir şeyler keşfediyorduk. Düşünmesi bile başımı döndürüyordu. Demek ki ömrümün sonuna kadar denizanaları üzerine çalışsam her zaman öğrenecek yeni bir şeyler bulacaktım.

Çalışırken, Doktor Bacak'ın sözleri kafamda yankılanıyordu.

Birine önemli bir şey söylemen gerektiğinde gerçek düşüncelerini yüz yüzeyken söyle.

Ben de böyle yapmak istiyordum. Jamie'yle görüşmeyi fena halde istiyordum. Öğrendiğim her yeni şeyle birlikte (kutu denizanalarının beyni yoksa da ilkel gözleri vardır) Jamie'yle daha çok görüşmek istiyordum.

Jamie'yle görüşebilseydim, kırk yıl düşünsem sormayı aklıma bile getiremeyeceğim bir sürü şey anlatabilirdi bana. Okyanus akıntılarından, su sıcaklıklarından ve İrukandji sendromunun dünyanın nerelerinde görüldüğüne dair bildiklerimizden söz edebilirdi. Belki bir hesap çizelgesini birtakım rakamlarla doldurup şöyle derdi: *"Evet. Evet, sen haklısın Suzy Swanson. Arkadaşının başına ne geldiğini çözmüşsün. Bir tek sen anlamışsın."*

Jamie'yle görüşebilseydim ben de ona bir şeyler anlatırdım. Uzun zaman önce yaşamış bir biyolog hakkında okuduklarımı anlatırdım. Karısının ölümünden kısa bir süre sonra bir sahilde yürüyormuş. Bir kaya havuzunda gördüğü bir denizanasının kıvrım kıvrım dokunaçları, karısının kıvrım kıvrım saçlarını anımsatmış ve adam ömrünün geri kalanını denizanası resmi çizerek geçirmiş.

Jamie'ye Franny'den söz eder, Franny'nin buradaki yaşamını, ardından ölümünü, o akvaryumlarda Franny'nin kıvrım kıvrım saçlarını gördüğümü anlatırdım.

Jamie'yle buluşmanın olanağı yoktu. Başka bir kıtaya uçmak gerekirdi, bu da delilikti. Franny olsa kafadan çatlak derdi. Milyon yıl geçse de böyle bir şeye olanak yoktu.

Ama ya varsa?

bir şeylerin değiştiği nasıl anlaşılır?

Çişten söz ettiğim öğle yemeğinin ertesi gün, çenemi kapalı tutuyorum. Seninle ve öteki kızlarla birlikte masaya oturuyorum ama hiç konuşmuyorum.

Kimse de benimle konuşmuyor.

Böyle böyle birkaç hafta geçiyor: Oturduğum yerden sizin konuşmanızı izliyorum. Derken bir gün gidip eski masamıza oturuyorum. Sen benimle gelmiyorsun, üstelik öteki kızların yanına otururken sırtın bana dönük.

Haftalar geçiyor. Derken bir ay geçiyor. Ben yemek yerken kitap okuyorum. Ödevimi yapıyorum. Kafeteryadaki sesleri, çocukların şamatasını, dolapların çarpılan kapılarını, buruşturulan kahverengi kâğıt poşetlerin hışırtısını, öğle yemeği gözetmenlerinin bağırışlarını dinliyorum:

"Koşmak yok."

"Çöpünüzü çöpe atın, lütfen."

"Kafeterya tepsilerini silah olarak kullanmayın, lütfen."

Senin dönmeni bekliyorum.

Artık hafta sonları görüşmüyoruz. Seni aradığımda ya annenle alışverişe çıkacağınızı söylüyorsun ya da büyük teyzen Lynda'yı ziyarete gideceğini. Bir de matematik öğretmenin var, çünkü faktöriyelleri anlamakta zorlanıyorsun.

Bir gün, alışılmadık kadar sıcak bir bahar günü aklıma bir fikir geliyor: Bisikletimle sizin eve geleceğim. Öğle yemeğinde tuhaf davranıp çişin ne kadar temiz olduğundan söz ettiğim için özür dileyeceğim. Her şeye yeni baştan başlayabilirsek bir daha hiç tuhaf davranmayacağıma söz vereceğim.

Bugüne değin on bir buçuk yıl yaşamışım. İki artık yılı da katarsan 4.199 gün ediyor. Bu da 100.776 saat, yani 6.000.000 dakikadan biraz fazla ediyor ama bu hesaplar yalnızca dünyada geçerli.

Güneşin çevresindeki bir turunu iki yüz elli yılda tamamlayan Pluton'da yaşasaydım hâlâ bir yaşındaydım. Öte yandan Merkür'de kırk dört yaşında olacaktım.

Ama dünyada on bir buçuk yaşındayım, yani tuhaf davranmayacak kadar büyüğüm.

Bisikletimi sizin evin karşı kaldırımında durduruyorum. Kulağıma sesler geliyor. Kız sesleri.

Bahçede üç kız var, hortumla birbirlerini ıslatıyorlar. Suyun altında ciyak ciyak bağrışırken genç kızlara benziyorlar. Bir süre onları izliyorum. Derken içlerinden biri, çilek sarısı saçları olan başını kaldırıp bakıyor.

Benim orada durduğumu görecek kadar bakıyorsun. Sonra da başını çevirip ciyaklamaya devam ediyorsun.

Birden pantolondan kesilmiş şortumun, üzerimdeki rengi solmuş Hilltown Emlak tişörtünün bilincine varıyorum:

HILLTOWN EMLAK: HAYALLERİNİZİN ADRESİNİ BULUR

yazıyor annemin bahçeyle uğraşırken giydiği tişörtün üzerinde.

Kendimi, senin beni az önce gördüğün gözle görüyorum. Bu dünyaya yakışmıyorum.

zombi karıncalar

Sıcaklıklar düştü. Kızlar kot pantolonlarının paçalarını koyun postundan yapılmış botlarının içine sokmaya başladı. Camlar buzlandı. Annem havalar soğuyunca kimsenin ev almadığından yakınıp duruyordu.

Çok geçmeden öğrenciler Bayan Turton'm dersinde bilimsel raporlarını sunmaya başladılar. Bazıları ilgi çekiciydi: Raporunu skolyoz hakkında hazırlayan Molly, kız kardeşinin sırt röntgenlerini çıkarıp omurgasının durgun nehirler gibi nasıl ağır ağır kavisler yaptığını gösterdi. Yunuslar hakkında rapor hazırlayan Jenna, yunusların insanlardan on kat daha iyi işitebildiğini anlattı. Justin mutasyona uğramış kedilerle ilgili bir rapor hazırlamıştı. Bize iki suratlı bir kedi resmi gösterdi.

"Bakın, Frank ile Louie'nin iki yüzü, iki ağzı, iki burnu ve üç gözü var," dedi. "*Guinness Dünya Rekorları* kitabına girmeyi bile başarmışlar!"

Dylan'ınki şimşek çakması üzerineydi. Şimşek canlı bir şey olmadığı için iç sıkıcıydı. Ayrıca, Dylan çeşitli şimşek tiplerinin nasıl göründüğünü anlatmaktan başka bir şey yapmadı.

Raporların bir buçuk hafta boyunca, günde üçer kere sunulması kararlaştırılmıştı: Benimki son gündü. Her sunumla birlikte kendiminkinin yaklaştığını hissediyordum.

Benimkine on bir çocuk kaldı.

Şimdi on kaldı. Şimdi dokuz.

Şimdiyse Sarah Johnston sınıfın önünde durmuş, zombi karıncaları anlatıyordu.

"Bir mantar, karıncanın beynini ele geçirir," diye açıkladı. "Karıncanın zihnini kontrol etmeye başlayarak normalde yapmayacağı şeyler yapmasına yol açar."

Böcek zihin kontrolü. Gerçekten de oldukça iyi bir rapor konusuydu.

"Karınca, sarhoşlar gibi yalpalayarak koloniden ayrılır," diye sürdürdü. "O güne kadar karınca her şeyi koloninin yararını gözeterek yapmıştır ama artık durum değişmiştir. Bir GPS tarafından yönlendiriliyor gibi belirli bir yere gider. Ardından ölür ve karıncanın kafasından bir sap çıkmaya başlar."

Sarah, kurumuş böceğin bir fotoğrafını gösterdi, cesedinin kafasından bir dal çıkıyordu. İğrençti ama büyüleyici bir yanı da vardı.

"Derken bir gün bu sap patlayarak sporlarını yeni koloniye gönderir. Böylece yeni karıncalar ele geçirilir."

Sarah'nın sunumu boyunca başını sırasından kaldırmayan Justin bu yorum üzerine doğruldu. "Ortaokul gibi desene," dedi alaycı bir tonla.

Sarah'nın dudaklarında belli belirsiz bir gülümseme gördüm ama Bayan Turton bakışlarıyla Justin'i uyardı.

"Sarah, merak ettim," dedi Bayan Turton. "Neden bu konuyu seçtin?"

Sarah duraksadı. "Şey," dedi. Dudağını ısırıp düşündü. "Bir televizyon programında görmüştüm. Çok güzel bir konu diye düşündüm ama aynı zamanda da gerçekten korkunç. Yani, böyle bir şeyin gerçekleşebileceğini düşünmek, birinin beynimizi böyle kontrol edebileceğini düşünmek insanı ürkütüyor."

"Artık konuyu iyice bildiğine göre belki o kadar ürkütücü gelmiyordur?"

Sarah başını sallayıp, "Hayır," dedi. "Hâlâ ürkütücü geliyor ama yine de güzel. Korkunç güzel."

Bayan Turton güldü. "Korkunç güzel... Hoşuma gitti. Teşekkürler, Sarah."

Sarah yerine dönerken sınıftakiler nazikçe alkışladılar. Artık benimkine yalnızca bir rapor kalmıştı.

Nedenini bilmeden defterimin arkasını açıp yazmaya başladım.

Jamie, sunumum iyi geçerse insanlar yalnızca alkışlamakla kalmayacak, bir şeyler de hissedecekler. Ben okyanusların korkunç bir değişime uğradığını, denizanalarının balinaları bile açlıktan öldürdüğünü düşününce ne hissediyorsam onlar da aynısını hissedecekler. Dünyanın Eugene Field

Memorial Ortaokulu'ndan çok daha büyük olduğunu ve hâlâ öğrenecek çok şey bulunduğunu anlamalarını istiyorum.

Bunu anladıktan sonra, seninle birlikte Franny'nin başına gelenleri kanıtladığımızda olayın önemini kavrayacaklardır.

Başarabilirim, Jamie.

Sanırım başarabilirim.

Ama, ah be, keşke herkesin önünde konuşmak zorunda kalmasaydım.

nasıl arkadaş kaybedilir?

Bahar sonları. Altıncı sınıflar olarak Kaya Gölü kampındayız.

Sınıfça bir ip parkurunu ve ipten kayma turunu tamamladık. Kol kola girip düzeni bozmadan, birer birer emekleyerek bir hulahoptan geçtik. Ormanın girintileri çıkıntıları arasında körebe oynadık. Kızlar alelade örümceklerden kaçtı, oğlanlar çimenlerin üzerinde itişip kakıştı. Gözetmenlerimizden biri olan, altıncı sınıfların sınıf öğretmeni Bay Andrews, çıraları Kızılderili çadırı biçiminde yerleştirerek nasıl kamp ateşi yakacağımızı gösterdi. Birazdan sosis pişirip üzerlerine ketçap boca edeceğiz, ardından ateşin üzerinde alev alıp kararana kadar marshmallow pişireceğiz.

Buraya gelirken otobüste tek başıma oturdum. Sen yanımdan geçip gittin ve lap diye Aubrey'nin yanına oturdun. Arkamı dönseydim senin sırtını görürdüm, çünkü Jenna ile çene çalmak için koridora doğru eğilmiştin.

Molly'yle saçınızın önüne birbirinin eşi tokalar takmışsınız. Saçına tutturulmuş o toka, seni olduğundan küçük değil de büyük göstermeyi nasılsa başarıyor. İkiniz de dudağınıza parlatıcı sürmüşsünüz. Fermuarı yarıya kadar çekilmiş sweatshirtleriniz ve kot pantolonlarınızla ikiz gibisiniz. Koşarak ağaçların arasında girip çıkan oğlanlar ateşe çıralar ve küçük odunlar atıyorlar. Ateşe atılan büyük odunlar havaya kıvılcımlar saçınca herkes neşeleniyor. Derken Justin yerden aldığı bir taşı başının üzerinde kaldırıp doğruca ateşin ortasına fırlatıyor. Kıvılcımlar hızla dört bir yana saçılıyor, birkaç kız bağırarak geriye doğru sıçrıyor.

"Altıncı sınıflar, buraya gelin!" Bay Andrews yakınlardaki bir ağacın altından bize el sallıyor. Geri sayıma başlıyor. "On, dokuz, sekiz..."

Oğlanlar, kollarını bacaklarını savura savura, birbirlerine çarparak Bay Andrews'a doğru koşuyorlar. Kızlarsa ağırdan alıyor. Bir arada yürüyorlar, saymayı bitirene kadar Bay Andrews'un yanına varmak gibi bir dertleri yok. Ben de kızların hemen arkasından yürüyorum, senin hemen arkandayım ama sizin oğlanları süzerek ağır çekim ilerleyen grubunuzun bir parçası değilim. Ben başlı başına, ayrı bir kategorideyim.

Başka kızların sırtlarını izleme konusunda uzmanlaşmak üzereyim.

"Bayanlar," diyor Bay Andrew. "Bize katılmanız ne güzel."

Ardından gruba dönüp soruyor. "Ne duyuyorsunuz?" Bacaklarını omuz hizasından fazla açmış. Saçları öyle kısa ki kel sayılabilir. Bir askere benziyor ya da bir pitbulla.

Kimseden çıt çıkmıyor. Derken Justin Maloney osuruk sesi çıkarınca Bay Andrews dışında herkes gülüyor. Aubrey eğilip senin kulağına bir şey fısıldıyor. Sen kıkır kıkır gülüyorsun.

Bana bakmanı öyle çok istiyorum ki.

Bay Andrews sorusunu yineliyor: "Ne duyuyorsunuz?"

Gözlerimi kapatıp dinliyorum. Günlerce tek başıma oturup kafeteryadaki sesleri dinledikten sonra işitme duyum gelişmiş. Sınıf arkadaşlarımdan çıkan hışırtıları duyuyorum. Cırcır böceklerinin tiz sesli kanat çırpışlarını, ötücü kuşların inişli çıkışlı ezgisini, bir baykuşun çıkardığı hu hu sesini duyuyorum. Uzaklardan, bir başka kamp alanından birinin yüksek sesle Amerikan Milli Marşı'nı söylediğini duyuyorum. Bir başka kamp alanından, bir rock şarkısındaki davul vuruşlarını andıran bir pat pat sesi geliyor.

Bir de kuşlar. Şakıyan bir sürü kuş var. Kiminin sesi ıslık gibi, kimininki gaklamaya benziyor. Kimi cır cır ötüyor, kimi tekdüze bir tonda şakıyor. Farklı kuşlar, farklı sesler çıkarıyor ama hepsinin bir ritmi var. Cırcır böceği ile baykuşun da. Hepsi de birbiriyle uyumlu. Bunca farklı ses aralığı, bu ritim, tüm o inişler çıkışlar müziğe benziyor.

Derken bir anda bir şeyi anlıyorum. Bu gerçekten de müzik. Eminim. Yani, biliyorum işte: Onca farklı tür birlikte şarkı söylüyor. Her biri bir ses aralığı, bir usul seçmiş, bir diğerinin boş bıraktığı yeri dolduruyor.

Bir konser bu. Dinlemeyi bilince duyuluyor.

Gözlerimi açıp doğruca Bay Andrews'a bakıyorum.

"Orkestra," diyorum. Sesim pek güçlü çıkmıyor.

Bay Andrews başını kaldırıyor. "Ne?"

"Orkestra," diye yineliyorum. "Ya da bilemiyorum. Pek orkestra denemez ama benziyor işte."

Öylece yüzüme bakıyor.

"Tüm bu sesler," diye sürdürüyorum. "Kuşlar ya da neyse işte. Birlikte şarkı söylüyorlar..." Ama daha sözcükler ağzımdan çıkmadan, adamın kaşlarından birinin kalktığını görünce beklediği yanıtı vermediğimi anlıyorum. Benimki yanlış yanıt, verilebilecek en yanlış yanıt. Üstelik artık ağzımdan çıktığına göre geri de alamam.

Kendi sözlerimle arama mesafe koymak istercesine omuzlarımı silkiyorum. "Yani, kulağa öyle geliyor işte."

"Ha," diyor Bay Andrews ama benim az önce söylediklerimi biraz olsun düşünmediği anlaşılıyor. Bu kadarı da yetiyor zaten. Çocuklar Bay Andrews'tan izin çıkmış gibi gülüyorlar. Hepsi birden. Sen de.

Bay Andrews, ne duymamız gerektiğini söylüyor. "Suzy ağaçlardaki Mozart'ı dinlerken, benim duymanızı istediğim başka bir şey var." Elleriyle, uzaktaki rock şarkısının gümbür gümbür çalan basına ritim tutuyor.

Ardından düşük frekanstaki seslerin yüksek frekanslı seslerden daha uzağa gittiğini anlatıyor. İşte bu yüzden, uzaklardan bir geçit töreni geçerken bandonun öteki enstrümanlarından önce davulun sesini duyarmışız.

Yanaklarım yanıyor. Keşke orkestra yerine buna dikkat çekmek gelseydi aklıma.

Sonrasında, bir süreliğine kamp alanının çevresinde yürüyorum. Bir başıma. Ben kafamın üzerindeki orkestrayı dinleye dinleye dolanırken gölün orada bir şamata koptuğunu işitiyorum. Dylan ile Kevin O'Connor bir şey atıp tutuyorlar. Önce taş veya toptur diye düşünüyorum ama kolları, bacakları var.

Bir kurbağa bu. Kurbağayı birbirlerine atıp tutuyorlar.

Durun diye geçiriyorum içimden ama konuşmuyorum.

Sen yanında durmuş Dylan'ı izliyorsun. Kalçanın birini dışarı çıkarmışsın, gözlerini de oğlandan ayırmıyorsun.

Dylan senin varlığının farkında ki kurbağayı tutunca sana doğru çeviriyor. Hayvanı yüzüne doğru tutup oynatıyor. Sen korkmuş gibi ciyaklıyorsun ama bir yandan da Dylan'ın hareketinden hoşlanıyor gibisin.

Dylan ağzı kulaklarında, elindeki kurbağaya bakıyor.

Bir ağaca doğru dönüyor.

Hayır, hayır, hayır.

Beyaz gövdeli bir huş ağacı bu. Aralarında bir metre ya var ya yok.

Lütfen. Lütfen düşündüğüm şeyi yapma.

Dylan kolunu kaldırıyor.

Ben nefesimi tutuyorum. Hayır.

Artık her şey yavaş çekimde ilerliyor: Dylan, beysbol liginde atış yapmaya hazırlanan bir top atıcısı gibi kolunu geri atıyor.

Ağaç tam karşısında. Dylan'ın yüzünde bir gülümseme var. Kolunu arkaya doğru geriyor.

Yok yere bir canlıyı öldürmek üzere.

Öteki çocuklar hem çığlık atıyor hem de gülüyorlar.

Kimsenin dur dediği yok.

O an doğruca sana bakıyorum. Gözlerinin içine. Sen dur diyebilirsin. Adım gibi biliyorum neredeyse.

Adını söylüyorum ama sesim boğuk çıkıyor.

Beni duymuyorsun ama sezmen gerek. Seni izlediğimi hissetmen gerek.

Başını kaldırıp bana bakıyorsun.

Gözlerimi yüzüne dikiyorum. Elimden geldiği kadar sana her şeyi anlatmaya çalışıyorum.

Dylan bunu senin için yapıyor, *demeye çalışıyorum sana gözlerimle.* Lütfen, bunu yapmasına izin verme. Lütfen gülme. Lütfen onu cesaretlendirme.

Dylan'ın kolu geride. Gidebileceği kadar geride.

Lütfen. Sen benimle birlikte yarasaların altında koşan kızsın.

Ciyaklamalar iyiden iyiye artıyor.

Seni Fluffernutter'layken gördüm. İnsanların zalimliği karşısında ağladığını gördüm.

Dylan bir süreliğine kolunu olduğu yerde tutuyor.

Bu sen değilsin. Ben seni tanırım. Seni buradaki insanların hepsinden iyi tanırım.

İşte o sırada gözlerini kısıyorsun. Çok belli belirsiz ama anlamama yetiyor.

Sana bakarken, öncesinde hiç görmediğim bir şey görüyorum: Gözlerinde bir duyarsızlık var. Başını çevirip Dylan'a bakıyorsun. Tam o sırada Dylan gerdiği kolunu salıveriyor.

Oradaki herkes gibi sen de gülerek elinle ağzına kapatıyorsun.

Kurbağa bir yarım saniyeliğine komik bir çizgi film karakteri gibi havada uçuyor. Ardından bir ses, korkunç bir ses geliyor. Hem küt diye hem şap diye, hem ıslak hem kuru bir ses.

Duyduğum seslerin en kötüsü.

O sırada koro halinde ıyy, iğrenç, tiksinç gibi sesler duyuluyor, hepsine de kahkahalar eşlik ediyor. Bir sürü kahkaha.

Onlara, sana, hepinize arkamı dönüyorum. Kusmamak için derin derin nefesler alıyorum.

Olayı nasıl durduracağımı bilemedim.

Bilmem gereken şeylerin hiçbirini bilmiyorum. Yarasaları, ateş böceklerini falan biliyorum. Çişte ve terde mikrop bulunmadığını, evrenin var oluşundan önce hiçbir rengin, sesin, ışığın ve havanın olmadığını biliyorum.

Ama bunlar da bir işe yaramıyor.

Başka şeyler bilmem gerekirdi. Mesela, çocuksu değil de şirin görünecek şekilde saçımın önüne nasıl toka takacağımı veya

nasıl grup halinde yürüyeceğimi, kamp ateşinden kıvılcımlar yükselince nasıl ciyaklayacağımı, oğlanların yanında dururken kalçamı nasıl dışarı çıkaracağımı bilmem gerekirdi.

Olaydan sonra, siz yanımdan geçerken Jenna güya çöp kutusunun dibindeki, üst üste binmiş bir kurtçuk yığınından söz ederek alaylı bir tavırla "orkestra" dediğinde, benim ne karşılık vereceğimi bilmem gerekirdi. Oysa siz gülerek yürümeye devam ediyorsunuz, bense bana güldüğünüzü, benim Bay Andrews'a verdiğim yanıtla eğlendiğinizi bile geç fark ediyorum.

O akşamın ilerleyen saatlerinde, öteki çocukların karanlıkta fısıldaşıp kıkır kıkır güldüğünü duyunca ne yapacağımı bilmem gerekirdi. Uyku tulumumun içindeyim. Gülüşmeler yaklaşıp dibime kadar geliyor. İşte o sırada birinin tam tepemde dikildiğini hissediyorum.

Yanağımda ılık bir ıslaklık var.

Tükürük. Biri bana tükürmüş.

Tükürük tere de benzemez, çişe de. Temiz değildir.

Mikrop içerir.

Eski en iyi arkadaşım (şimdi anlıyorum ki artık en iyi arkadaşım değilsin) karanlıkta düşe kalka uzaklaşıp gülüşmelerin geldiği yere dönerken, benimse yanağımdan süzülen salya, tenimi gıdıklayarak burnuma doğru ilerlerken, öylece yatıp uyuyormuş gibi yapacağıma, ne karşılık vereceğimi bilmem gerekirdi.

ele geçirme

Bilimsel raporumu sunmamdan önceki gece beynimi susturmayı beceremedim.

Gözlerimi kapatınca denizanası görüyordum.

Gözlerimi açıp bakışlarımı karanlığa çevirince yine denizanası görüyordum.

Yataktan kalkıp ışığımı yaktım ve odada volta atarak söyleyeceklerimi prova etmeye koyuldum.

Mırıl mırıl raporumu okurken kapım açıldı.

"Zu?" diye seslendi annem. Üzerinde bornoz vardı, gözlerini ovuşturdu. "Ne yapıyorsun?"

Omuzlarımı silktim.

"Saat sabahın bir buçuğu, Zu. Yat da uyu."

Ama yatağıma yatınca bile uykuyla uyanıklık arasında kalıyordum.

Sabah konuşacaktım.

Sabah anladıklarımı herkese anlatacaktım.

Bitirdiğimdeyse, her şey umduğum gibi giderse elbette, artık anladıklarımı anlayan bir tek ben olmayacaktım.

İşler umduğum gibi gitmezse de... İşte o zaman, geriye gerçekten bir tek Jamie kalacaktı.

unutmamak

Kaya Gölü kamp gezisinin üzerinden günler geçti. Ama ben o kurbağayı bir türlü aklımdan çıkaramadım.

Sürekli ağaca çarpan etten çıkan küt-şap sesini duyuyorum. Havada uçan kurbağanın açılan kollarını, bacaklarını anımsıyorum. Bir çizgi roman karesini andırıyordu ama hiç mi hiç komik değildi.

O kurbağa tümüyle çaresizdi.

Sen de doğruca bana bakıyordun. Gözlerin beni gördüğü an değişti.

O anda bir karar verdin, aldırmama kararı aldın ve tarafını seçtin.

Bunu düşündükçe çığlık atasım geliyor.

Bir gün ben de böyle olursam beni vur, *demiştin uzun zaman önce, asla Aubrey'ye benzemeyeceğine söz verdiğinde.*

Bana bir işaret ver, *demiştin.* Gizli bir mesaj yolla. Olayı büyüt.

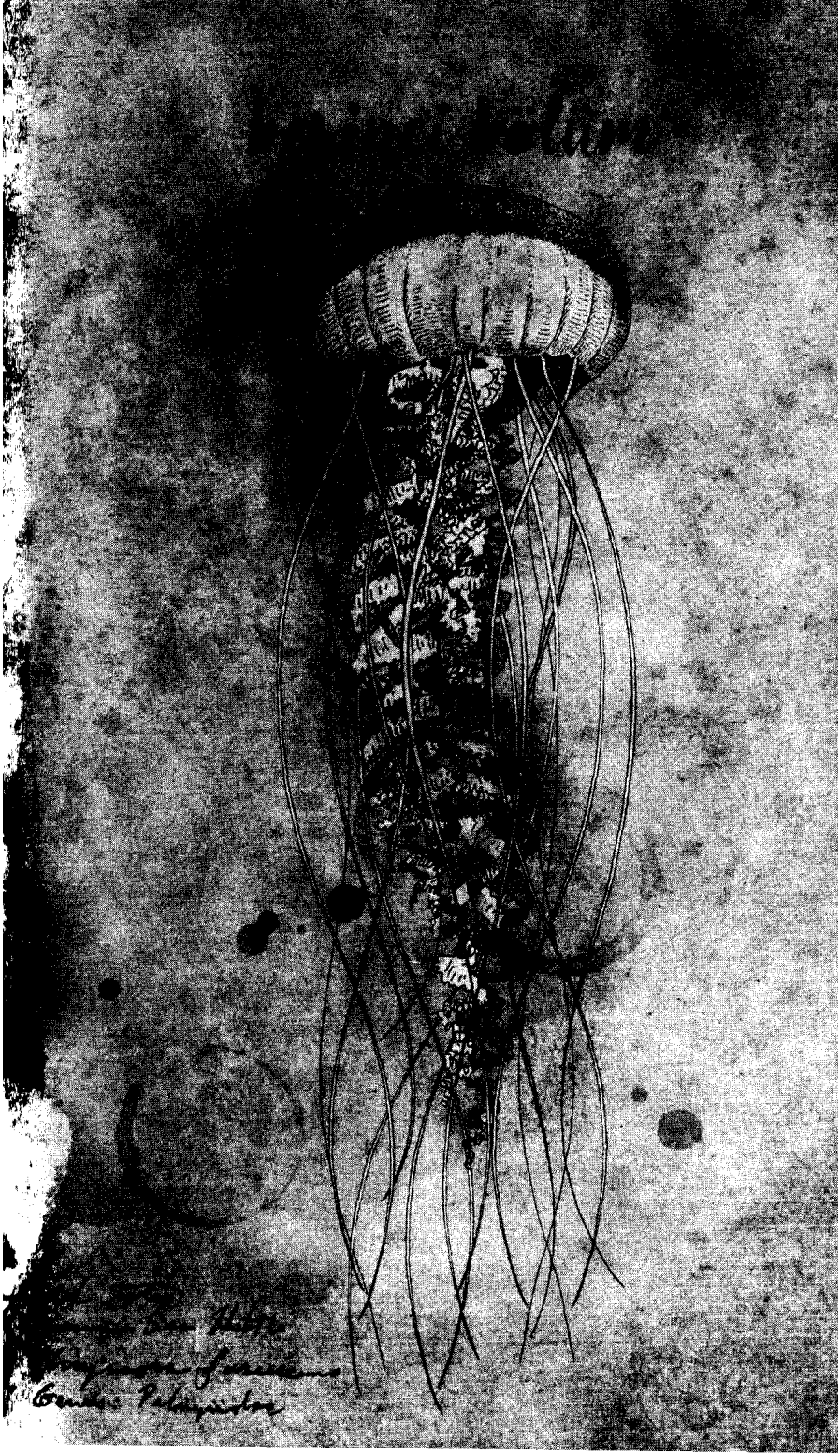
Denedim. Sana seslenmeye çalıştım ama sözcükler boğazıma kaçtı.

Sana gözlerimle anlatmaya çalıştım. Sen bakışlarını kaçırdın.

Küt. Şap.

Okulun son günü gelmek üzere.

Sana bir mesaj yollayacaksam zamanım giderek azalıyor.

Yöntem

İyi yazılmış bir yöntem kısmı oldukça yalındır. Hangi malzemeleri kullandınız? Neyi, nasıl yaptınız?

—BAYAN TURTON

bizden daha güçlü

Bilmen gereken bir şey daha: Denizanaları bizden güçlüdür.

Bir düşün. Denizanası sokması, hayvanlar âlemindeki en hızlı reaksiyonlardan biridir. İğneleri zıpkınlar gibi kıvrımlıdır, içlerinde de saldırmayı bekleyen milyonlarca görünmez silah vardır. Denizanası dokunaçları bir yüzeye hafifçe bile değse iğneleri harekete geçerek yerlerinden fırlar. İnsanın anlamaya, düşünmeye ve tepki göstermeye zaman bulamayacağı kadar kısacık, saniyenin yedi yüz milyarda biri kadar bir sürede, denizanaları bir kurşun basıncıyla bu zıpkınlarını salar, tüm zehirlerini boşaltırlar.

Denizanaları öldükten sonra da sokabilirler, dokunaçlar ana gövdeden ayrıldıktan sonra hâlâ zehirlidir. Denizanaları önlerine geleni sokarlar, üstelik zehirleri de yeryüzündeki her şeyden beterdir.

Ama ne yaptıklarını, kimi, neden soktuklarını düşünmek zorunda bile değillerdir. Denizanaları duygusallık, sevgi, arkadaşlık veya kahır batağına girmezler. İnsanların başına bela açan hiçbir meseleye saplanıp kalmazlar.

Türlerinin öteki üyeleriyle yalnızca çiftleşmek için bir araya gelirler, bunu da yaygara koparmadan yaparlar. Erkek ağzını açıp spermlerini boşaltır. Dişi de aralarından geçerek erkeğin spermlerini alır. Temiz iş. Tertemiz. Dokunma yok, duygusallaşma yok, tutku yok, acı yok.

Ebeveynler ne yapacaklarına kafa yormazlar. Ya üreler ya üremezler. Bebekleri ya yaşar ya yaşamaz. Bebekler de ebeveynleri düşünmez, denizanaları birbirini özlemez.

Birbirlerinin yanından geçip giderler. Hiç durmadan, bir kalp gibi atarak denizin derinliklerinde ilerlerler.

bir yaratık düşünün

"Suzy?" Bayan Turton bana gülümsedi. "Hazır mısın?"

Bilimsel raporumu sunacağım gün gelmişti.

Bir yığın kâğıt ve birkaç tane mukavvayla sınıfın önüne çıktım. Kalbimin küt küt kulaklarımda attığını duyabiliyordum.

Ayaklarım yerdeki karoların üzerinde ilerledi. Tepemde floresan ışıklar vızıldıyordu. Biri kıpırdanınca sandalyesi gıcırdadı. Gıcırtının sesi öyle yüksekti ki büzülüp kaldım.

Derin bir nefes aldım. Geçen yıldan beri çocuklarla hiç konuşmamıştım.

Sesimin çıkıp çıkmayacağından da emin değildim.

Ama nefesimi aldım. Gözlerimi kapattım ve Jamie'yi düşündüm.

Jamie'nin hiç korkmadan, o kıpır kıpır dokunaçların arasına elini nasıl soktuğunu düşündüm. O kırmızı mayosuyla bir hastane yatağında acıdan nasıl kıvrandığını, yaşamının en kötü ıstırabını çekerken, üzerine milyonlarca iğneyle elektrik veriyorlarmış gibi hissederken tüm dünyanın kendisini seyretmesine nasıl izin verdiğini düşündüm.

Jamie *o işi* başarabildiyse, ben de *bu işi* başarabilirdim.

Gözlerimi arka duvara diktim ve konuştum.

"Bir yaratık düşünün..." diye başladım. Ardından yutkundum. (Kalbim güm güm atıyordu.)

"Bir yaratık düşünün, öteki hayvanlardan o kadar farklı ki araştırmacılar önce onu bitki sanıyorlar." (Derin nefes.)

"Ağzı ile poposu bir." (Gülüşmeler. İyi. Demek ki dinliyorlardı.)

"Öldükten sonra bile başkalarına zarar verebiliyor."

Sınıfa bir bakış atınca, Sarah Johnston'un oturduğu yerde hafifçe öne eğildiğini fark ettim.

Onlara her şeyi anlattım. Denizanalarının yaşam döngüsünü anlattım: Yaşama bir bitki gibi başladıklarını, denizin tabanına tutundukları bu yaşam evresinde bir *planula* olduklarını, büyüdüklerindeyse *medusa* formunu alarak, deniz tabanından ayrıldıklarını ve okyanusta özgürce dolaştıklarını söyledim.

Sınıftakilere sahanda yumurtaya benzeyen bir denizanasının resmini gösterdim. Ardından Darth Vader'a benzeyen bir denizanası ile kreş çağındaki bir çocuğun elinden çıkmış bir güneş resmini andıran, büyük bir da-

ire ile dört bir yanından çıkan çizgilerden ibaret bir başka denizanası gösterdim. Tehdit anında polis sireni gibi ışıklarını yakan bir denizanası ile çevresindeki tüm ışığı emen bir denizanası gösterdim.

"Yaşayan bir kara delik gibi," dedim sınıf arkadaşlarıma. "Okyanusun içinde gerçek, canlı bir kara delik."

Art arda bir sürü resim gösterdim. Denizanalarının ne yediği, nerede yaşadığı, nasıl hareket ettiği, hangi formları aldığı gibi temel bilgileri verdikten sonra öteki şeyleri anlatmaya geçtim.

Kötü şeyleri.

Denizanalarının giderek çoğaldığını anlattım.

Tüm yiyecekleri tükettiklerini.

Penguenlerin yiyeceklerini çaldıklarını.

Balinaların soylarının tükenmesine yol açtıklarını.

Birçok bilim insanının kanısına göre, denizanası nüfusunun hiç artmadığı kadar arttığını ve eskiden yalnızca Avustralya gibi yerlerde yaşayan zehirli denizanalarının artık başka yerlere de geldiğini söyledim: İngiltere'ye, Hawaii'ye, Florida'ya, belki de daha yakınlara.

Hatta belki de Maryland'e.

İşte o noktada Bayan Turton konuştu. "Böldüğüm için özür dilerim, Suzy," dedi nazikçe. "Ama korkarım artık toparlaman gerek."

"Bitirmedim," dedim kesin bir tonda.

"Bu kadar şey anlatman çok güzel," dedi Bayan Turton. "Ama bir sunumunuz daha var. Zamanımız dara...."

"Bitirmedim." Yaşamım boyunca hiçbir öğretmenle böyle yüksek sesle ve dayatmacı bir tavırla konuşmamıştım ama konuşmayı kesmeyecektim. Şimdi, şu anda, anlatılması gereken en önemli şeylere henüz gelmemişken konuşmayı kesmem olanaksızdı.

Bir anda sınıf iyice sessizliğe gömüldü.

Gözlerimi Bayan Turton'a diktim, o da şaşkınlıkla kaşlarını kaldırdı. Ardından bir şey düşünüyormuş gibi bakışlarını kucağına indirdi. Kafasını kaldırdığında yüzünde gergin bir gülümseme vardı. "Birkaç dakikan daha var, Suzy," dedi. "Söyleyeceklerini söyleyebilirsin ama lütfen yavaş yavaş toparla."

Derin bir nefes alıp konuya girdim. "En korkulan denizanası herhalde İrukandji'dir. Zehirlidir, saydamdır ve çok küçüktür. Bu hayvanı suda göremezsiniz bile."

Onlara kayıtlara geçen pek çok ölüm vakasından söz ettim. Uzaklara göç ettiklerinden, aşırı hızlı kalp atışlarından, beyin kanamasından, yanlışlıkla başka nedenlere bağlanan ölümlerden söz ettim.

İşte o zaman anlayacaklarını sandım.

Gerçekten herkesin anlayacağını sandım.

"Bu yüzden de denizin bu azılı *Medusaları* hakkında öğrenebileceğimiz her şeyi öğrenmeliyiz," dedim.

Konuşmamı bitirdim. Yutkundum. Derin bir nefes aldım.

Ardından başımı kaldırıp baktım.

Bayan Turton beni izliyordu. Yüzünde, az önce ona terslendiğimde takındığı ifade vardı. Ciddi ciddi bir şey düşünüyordu, anlayabiliyordum.

Sanırım başardım, diye geçirdim içimden ve sınıf arkadaşlarım da söylediğim şeyleri düşünüyor mu acaba diye sınıfı gözden geçirdim.

Kimi bana bakıyordu, kimi bakmıyordu. Bakanlar da öyle pek etkilenmişe benzemiyorlardı.

Arka sıradaki oğlanlardan biri esnedi.

Oğlanın çaprazında bir kız, ayağını dikkatlice kullanarak yerdeki katlanmış kâğıt parçasını önündeki kızın

sırasına kadar ittirdi. Öndeki kız kalemini yere düşürdü, ardından eğilip kalemle birlikte notu aldı. Notu açınca burnundan güldü.

Aubrey, Molly'ye bir bakış attı; geçen yıl ben çişten söz ederken takındığı ifade vardı yüzünde. Molly küçücük bir el hareketiyle karşılık verdi. Öyle küçüktü ki pek kimse görmedi ama ben gördüm; parmağını *çatlak* anlamında kulağının yanında döndürdü.

Kafadan çatlak.

Yeniden Bayan Turton'a bakınca anladım: Franny'yi düşünmüyordu. *Gerçekten* endişelenmişti endişelenmesine ama Franny'nin ölümüyle veya denizanalarının çoğalarak dünyayı ele geçirmesiyle ilgili değildi endişesi.

Benimle ilgiliydi.

Raporumu sunarken, yaşamım boyunca söylediğim en önemli sözleri dile getirirken nasılsa bir şeyi yanlış yapmıştım.

"Suzy," dedi Bayan Turton sonunda. "*İnanılmaz* detaylı bir sunumdu. Çok çalışarak hazırlandığın anlaşılıyor."

Sınıfa döndü. "Ne yazık ki bu durum programımızı aksatacak. Patrick, çok üzgünüm ama sen yarına kalacaksın." Bir dersin ödevini hep bir önceki derste yapan Patrick, "Evet!" diyerek yumruğunu bir motor gibi yukarı kaldırıp indirdi.

Ardından, sanki ben hiç konuşmamışım gibi herkes normal yaşamına döndü.

Bu kadar mı? demek istedim. *Hayır, hayır, anlamamışsınız,* diyesim geldi. *Dinlemediniz mi? Hiç dinlemediniz mi?*

Denizanalarının şimdiden bizden birini almış olabileceğini anlamıyor musunuz?

Bir gün bu hayvanların çoğalarak hepimizi ele geçirebileceklerini anlamıyor musunuz?

Elimdeki kâğıtları düşürünce doğruca yere bakarak kâğıtlarımı topladım. Ellerim titriyordu.

Arka sıralardan biri öksürme taklidi yaptı. Hani öksürür gibi yaparak herkesin duyabileceği sesle bir şey söylersiniz ya.

Medusa, dedi.

Herkes güldü. Arkamı dönünce Dylan'ın masum masum tavana baktığını gördüm.

Ardından, tekrar tahtaya döndüğümde o lafı bir kez daha duyunca artık Dylan'ın söylediğine kuşkum kalmadı.

O sırada herkes aynı biçimde öksürmeye başladı.

"Medusa!"

Aniden, sanki sınıfın bir köşesinden bakıyormuşum gibi kendimi dışarıdan gördüm. Karşımda az önce dünyayı önemli bir şeye inandırmış bir kız değil, elleri titreyen, şiş yüzü kızarmış, saçları karman çorman, tuhaf bir kız vardı. Arkadaşsız bir kız. Yüzünü çirkin çirkin buruşturan, gözünden yaşlar akan bir kız.

Bir kez ağlamaya başlayınca gözyaşlarımı durdurmaya gücüm yetmedi.

"Medusa!"

"Yeter," dedi Bayan Turton sert bir sesle.

Sınıf sessizleşti ama bundan böyle beni Medusa diye çağıracaklarını anlamıştım.

"Git yerine otur, Suzy," dedi Bayan Turton usulca. Başımı sallayıp hızlı adımlarla yerime geçtim.

Oturduğum yerde ağlamak istemiyordum, onca insanın önünde olmazdı. O yüzden, Bayan Turton o günkü ev ödevini gözden geçirirken ben de defterimi çıkarıp kalemimi aldım.

Keşke seninle tanışabilseydim, Jamie. Keşke seninle tanışabilseydim de beni anladığını söyleyebilseydin. Çünkü başka kimse anlamıyor.

Denedim ama benim gördüğümü görmediler.

Senin anlayacağını biliyorum, çünkü senin resmini gördüm. İnternette senin bir sürü resmini buldum. Birinde, elinde bir kavanoz tutuyorsun, kavanozun içinde de hayaletleri andıran, saydam bir İrukandji var. Yumuşak bakışlarla bakıyorsun ona. Bir diğer resimde, bir akvaryumun içindeki kutu denizanasına bakıyorsun. Denizanası akvaryumun üst kısmında, sense aşağıda kaldığından yukarı doğru bakıyorsun. Suda gece göğündeki yıldızları andıran benekler var. Suyun öteki tarafında durduğun ve camın ardında puslu göründüğün için bu kez hayalete benzeyen sensin.

Şimdi de en çok neyin ilgimi çektiğini söyleyeyim. Gözlerinde hiç öfke yok. Hiç tiksinti yok. Denizanalarına, senden tümüyle farklı yaratıklarmış gibi bile bakmıyorsun.

Meraklı bir halin var, o kadar. Onları çözmeye çalışıyorsun sanki. Hani sanki, belki bu yaratıkların bize söyleyecek bir şeyleri vardır diye kulak kabartıyorsun.

Nasıl böylesin? Başka herkesin nefret ettiği yaratıkları nasıl böylesine önemsiyorsun? Yani, seni o hastane yatağında gördüm. Sokulduğun için ölmek üzereydin. Neden birazcık bile kızgın değilsin?

Kimselerin sevemediği yaratıkları sana sevdiren nedir?

nasıl mesaj verilir?

Çişin yüzde doksan beşinden fazlası sudur. Rastlantıya bakın ki insanlar aynı şeyi denizanalarından söz ederken de söyler; denizanalarının da yüzde doksan beşinden fazlası sudur ama bu beni ilgilendirmiyor. Henüz ilgilendirmiyor. Şimdilik, altıncı sınıfın sonuna yaklaştığımızdan çişin kolay donmasıyla ilgileniyorum.

Bana bir işaret ver, *demiştin. Uzunca bir süre, nasıl işaret vereceğimi bulamamıştım ama kamp gezisinde yüzümde o tükürüğü hissettikten sonra buldum.*

Olayı büyüt, *demiştin.*

O gün kafeteryada, çeşitli hayvanların işeyerek iletişim kurduklarını söylemiştim, anımsıyor musun? Ben de öyle yapmaya

karar verdim. Ben de sana, senin bana yolladığın gibi bir mesaj yollayacağım: vücut sıvılarını kullanarak.

Bana ince, düz diskler gerek. Gerçi cumartesileri Ming Sarayı'nda yiyemediklerimi paket yaptırıp eve getirdiğim için gereken diskleri kolayca yapabilirim. Plastik yiyecek kapları işimi görür. Yalnızca üç-beş santim yüksekliğindeki, en küçük boy kaplar çok uygun: Buzluğun arka tarafında kolayca istiflenebilirler.

Doğrudan bu kaplara işemek kolay. Tuvalete oturup birer birer altıma tutuyorum. Biri dolunca da işemeyi durdurup ötekine geçiyorum. Kapları önümde yere diziyorum, ardından kapaklarını kapatıyorum.

Temiz iş. Hani, ağzımdan doğru dürüst tek bir sözcüğün çıkmadığı o gün dediğim gibi çiş temizdir. Tek pisliği, onu pis sanmamızdır.

Söylediğim doğruydu, biliyorsun. O kızlar güldü, sen de güldün belki ama söylediğim doğruydu.

Kapakları sıkı sıkı kapattıktan sonra kapları sudan geçirip buzluğa yerleştiriyorum. Üzerlerini birkaç paket dondurulmuş sebzeyle örtüyorum, sebzelerin önüne de buzlukları koyuyorum.

Ardından yatmaya gidiyorum. Yarın altıncı sınıfın son günü.

Sabah annem duş alırken, dondurulmuş plastik kapları soğutuculu bir beslenme çantasının içine istifliyorum, beslenme çantasını da sırt çantamın dibine koyuyorum. Karnım ağrıyor ama uzun zamandır hissetmediğim kadar kararlı hissediyorum kendimi. Hatta, en azından şu anda beynimdeki o korkunç kütşap sesi bile sustu.

Anneme, sınıf öğretmenimizin bizi sınıf temizliğine yardım etmeye çağırdığını söyleyerek beni okula erken götürmesini istiyorum. Annem hiçbir şey sormuyor. Büyük ölçüde boş bir otoparkla karşılaşınca bile bir şey sormuyor.

Bana güveniyor, *diye düşünüyorum.* Artık hak etmesem bile, annem bana hâlâ güveniyor.

Belki büyümenin getirdiği bir şeydir bu. Belki büyüdükçe yaşamımızdaki insanlarla aramıza, türlü yalanlarla doldurabileceğimiz kadar büyük bir mesafe giriyordur.

Koridorda kimse yok. Öğrenciler yokken burası gerçek bir ortaokula değil, bir film setine benziyor. Geleceğe geldiğimi düşlüyorum: Herkes ortadan kaybolmuş, koca dünyada bir tek ben kalmışım. Dışarıda dev böcekler cirit atıyor, her an koridorun sonundaki iki kanatlı kapıda belirebilirler. Sonra da içeri girip beni mideye indirecekler, sonum gelecek.

Taşıdığım çantanın ağırlığını duyuyorum. Sana bir mesajım var. Dolaplara doğru yürüyorum.

baştan aşağı yanlış

Sunumum bittikten sonra zil çalınca Bayan Turton, "Suzy, sen biraz kal," dedi. Başımı salladım ama yüzüne bakmadım. Öteki çocuklar kitaplarını alıp sanki ben o aptal sunumu hiç yapmamışım gibi çene çalarak koridora çıkarken ben sıramda öylece önüme baktım.

Justin Maloney yanımdan geçerken, masamın üzerine defterden koparılmış bir kâğıt parçası bıraktı usulca. Kâğıt, karman çorman denizanası çizimleriyle doluydu. Bazıları benim sınıfa gösterdiğim resimlerin derbeder hallerine benziyordu.

Sınıf boşalınca Bayan Turton bana seslendi: "Suzy?"

Bir şey söylemedim.

"Hey, Suzy," dedi. Ben başımı kaldırana kadar bekledi. "Raporun gerçekten iyiydi. Sıkı çalışmışsın anlaşılan. Bu raporlara genelde A vermem ama sana vereceğim. Çünkü hak ettin."

Bakışlarımı yeniden Justin'in çizimlerine çevirdim. Baştan savma çizilmişlerdi ama oldukça kusursuzlardı doğrusu.

"Biliyorsun, Suzy," dedi Bayan Turton. "Öğle yemeğimi burada yiyorum. Bana katılabilirsin. Konuşmak istersen ben hep buradayım."

Aklıma Doktor Bacak geldi. O da *konuşabileceğim bir doktordu* ama ben konuşmamayı yeğliyordum.

Oysa asıl karşılıklı konuşmak istediğim Jamie'ydi. Jamie'nin yanında ne söyleyeceğimi bilirdim.

"Yalnızca oturup yemeğimizi de yiyebiliriz," dedi Bayan Turton. "Konuşmak zorunda değiliz. Tamam mı?"

Başımı evet anlamında salladım ama yüzüne bakmadım. Ona bakarsam tekrar ağlayabilirdim.

"Kendinle gurur duy, Suzy," dedi. "Bugün olağanüstü bir iş çıkardın."

Sınıftan çıkıp koridora dönerken yine anlamadığım şeylerden birini yaşadığımı düşünüyordum: Bir rapor için canla başla çalıştıktan sonra, üstüne üstlük bir de A almışken kendinizi nasıl yanlış bir şey yapmış gibi hissedebilirdiniz ki?

Sanki siz baştan aşağı yanlışmışsınız gibi.

daha büyük bir yanlış

605 numaralı dolaba, yani senin dolabına gelince soğutucuyu açıyorum. İşte mesajın burada. Anlayacaksın, eminim.

Diskler hâlâ donuk ama kenarlarından çözülmeye başlamış. Harika. Plastik kaplardan kolayca çıkıveriyorlar.

Bütün dolaplarda yukarı bakan havalandırma ızgaraları var. Diskler tam ızgaralardan geçecek boyutta. Hızlıca ama sakinliği elden bırakmadan diskleri birer birer dolabının ızgaralarından içeriye ittiriyorum.

Mideme giren krampları duymazlıktan geliyorum. Acaba her şey başka türlü sonuçlanabilir miydi, acaba sana verebileceğim başka bir mesaj var mıydı, zamanında yapılsa şimdi,

şu dakikada senin dolabına gizlice donmuş diskler atacağıma, otobüste yanında oturmamı sağlayacak bir şey var mıydı, bilmiyorum.

Donmuş bir diskin, dolabın duvarına çarpınca çınladığını, yumuşak bir şeyin üzerine düştüğündeyse boğuk bir küt sesi çıkardığını duyuyorum.

Çok değil, yakın bir geçmişte dolabına notlar atardım. Üzerlerinde SDA* ve ÇOK GİZLİ ibareleri ile lakaplarımız, BAYAN KIVIRCIK ile ÇİLEK KIZ yazardı. Şimdiki başka tür bir not.

Benimle dalga geçmeyecektin. Bana tuhaf demeyecektin. Bana tükürmeyecektin.

Ama bilmeni isterim ki amacım öç almak değil. Ben yalnızca benden yapmamı istediğin şeyi yapıyorum. Ben yalnızca sana sesimi duyurmaya çalışıyorum. Artık gerçekten duy istiyorum. Amacım, sen tümüyle kaybolmadan arkadaşlığımızı kurtarmaya çalışmak.

İlkin neye uğradığını şaşıracaksın. Başını kaldıracak, Ne yaptın sen? der gibi yüzüme bakacaksın.

Ben de sana bakacağım. Gözlerimi ayırmadan. Bakışlarımla sana, Benden büyük bir şey yapmamı istemiştin, diyeceğim.

Derken kafana dank edecek: Evet, büyük bir şey yaptım, çünkü yapmak zorunda kaldım.

Büyük bir şey yaptım, çünkü sen böyle istedin.

Büyük bir şey yaptım, çünkü zamanı gelmişti. Seni geri getirmenin, arkadaşlığımızı geri getirmenin zamanı gelmişti.

İşte o an yüzündeki ifade değişecek, gözlerin, Seni gerçekten bu kadar incittim mi? diye soracak.

Benim gözlerimse, Evet, diyecek.

Gözlerin, Anlıyorum, diyecek. Ardından da, Özür dilerim.

---

* Sonsuza Dek Arkadaş. –*yhn*

İşte o zaman ödeşeceğiz. Her şeye baştan başlayabileceğiz.

Red Sox sweatshirtünün üzerine düşen disklerin, dolap kapağının iç tarafındaki süslemelerin üzerinden geçtiğini düşünüyorum: dergilerden kesilmiş kedi resimlerinden, puantiyeli, mıknatıslı aynandan ve yeni arkadaşlarının fotoğraflarından. Seninle birlikte Six Flags'in önünde çekildiğimiz resmin yerini alan o yeni fotoğrafları düşündükçe diskleri daha bir hırsla ittiriyorum.

Sonuncuyu yollar yollamaz, boş kaplarla kapaklarını kaptığım gibi yeniden soğutucunun içine tıkıyorum. Beslenme çantasını kızlar tuvaletine götürüp çöp kovasına tıkıştırıyorum, üzerini de buruşturulmuş kâğıt havlularla örtüyorum.

Ardından ellerimi yıkamak için lavaboya doğru yürüyorum.

İşte tam orada, aynanın karşısında dururken başka bir duyguya kapılıyorum. Ensem küt küt atıyor. Göz kapaklarımdan biri seğiriyor. Lavaboya tutunup aynaya bakmaya çalışıyorum ama her şey bulanıklaşıyor. Ne olduğunu bilmediğim bu duygudan kaçıp kurtulmak istiyorum ama bacaklarım beni taşımak istemiyor. Yere yığılıyorum.

Kırk dakika içinde çocuklar koridoru dolduracak. Buzlar eriyecek. Senin dolabın sırılsıklam olacak.

zehir

İkimiz de biliyoruz ki Jamie, zehir salgılamak bir yaratığı kötü yapmaz. Zehir, korunma amaçlıdır.

Hayvan ne kadar hassassa o kadar kendini koruma gereği duyar. Demek ki bir yaratık ne kadar zehirliyse bağışlanmayı o kadar hak eder. Bağışlanmaya en çok gereksinim duyan onlardır.

Hem gerçekten de, vücudunda kemik bile bulunmayan denizanalarından daha hassas bir şey var mıdır?

Bence bunu anlıyorsun. Benim de anladığımı bilmeni istiyorum.

Keşke karşılıklı oturup bunları konuşabilseydik. Sokmalardan, zehirlerden, başlangıçlardan, bitişlerden ve başka kimsenin anlamadığı o yaratıklardan konuşabilseydik.

bana bak

Dolabımın önünde dururken senin yaklaştığını görüyorum. Kalp atışlarım artık biraz düzene girmiş. Soğuk terler döktüren o vıcık vıcık his geçmiş. Yalnızca midem hâlâ altüst durumda.

Sen dolabına varmak üzereyken ben dolabımı kapatıp sınıfa doğru yürüyorum. İçimden saniyeleri sayıyorum. Henüz dönüp sana bakmasam da biliyorum: Şimdi şifreli kilidin kadranını çeviriyorsun. Şimdi dolabının kolunu kaldırıyorsun. Şimdi elini içeri sokuyorsun.

Şamata kopunca arkamı dönmüyorum.

Biri, "İğrenç!" diye bağırıyor. Ardından başka çocukların sesini duyuyorum.

"Öyk!"

"Sidik! Sidik bu!"

"Vay anasını, birileri kızın dolabına işemiş!"

Gülüşmeler duyuyorum. Neler olduğuna bakmak için koşuşturan çocukların ayak seslerini duyuyorum. Kopan şamatayı, oluşan enerjiyi bir biçimi, hacmi ve ağırlığı varmış gibi hissediyorum. Arkamı dönsem uzanıp dokunabileceğim bir şey sanki bu.

Ciğerlerime girip çıkan havaya odaklanıyorum.

Biri, "Ben idareye haber vereyim," diyor. Koşar adım ayak sesleri duyuyorum.

Sınıfın eşiğinde duruyorum. Ağır ağır, özenle kitaplarımı düzeltiyorum.

Ancak kalabalık dağılınca başımı kaldırıp bakıyorum.

İki büklüm öne eğilmişsin gibi omuzların çökmüş. Ağlıyor, *diye düşünüyorum. Tuhaftır ki kendi düşüncelerimle bağlantımın koptuğunu hissediyorum.* Franny ağlıyor.

Şimdi bana bakman gerek. Mesajın işe yaraması için, anlaman için bana bakmak zorundasın.

Zil çalıyor. Çocuklar birer ikişer yanımdan geçerek sınıfa giriyor. Hâlâ gülüyorlar.

Sınıf öğretmeni herkes otursun diyor ama ben eşikte oyalanıyorum.

Bana bak, *diyorum içimden.*

Öğretmen, "Suzanne Swanson, bize katıl lütfen," diyor.

Kapının yanında bir kalemtıraş var. Çantamı karıştırıyorum ve bir kalem çıkartıp kalemtıraşa sokuyorum. Kalemtıraşın sapını çok yavaş çeviriyorum.

Okul sekreteri Bayan Hall, elinde naylon poşetlerle yanına geliyor. Sen poşetlere birer birer eşyalarını dolduruyorsun. Omuzların artık iyice titriyor.

Sınıf öğretmeni, çocuklara masalarını boşaltmalarını söylüyor. Ben kalemtıraşı çevirmeyi sürdürüyorum.

Bana bak, bana.

Ardından Bayan Hall'le birlikte idareye doğru yürüyorsunuz. Bayan Hall poşetlerini taşımayı teklif etmiyor. Sen her adımla biraz daha uzaklaşıyorsun. Çok geçmeden arkanı dönmezsen gözlerimi göremeyeceksin.

Birlikte köşeyi dönüyorsunuz.

Ardından gözden kayboluyorsun.

Acaba seni dünya gözüyle son kez mi görüyorum, diye düşünmüyorum. Böyle bir şeyi neden düşüneyim ki?

Şimdi düşündüğüm şey çok açık ve net: Sen bana bakmadın.

Anlıyorum ki senin için yeni bir başlangıç değil bu. Bambaşka bir şey.

Bir tür bitiş.

Dengemi yitirmemek için bir elimi duvara koyup yüzümü yeniden sınıfa dönüyorum. Çocuklar sıralarından yığınla kâğıt çıkarıyorlar. Sınıf öğretmeni, hepimiz bir an önce masalarımızı temizlersek çıkan kâğıtların bir kısmıyla kâğıttan uçak yarışması yapabileceğimizi söylüyor. Herkes sevinçle bağırıyor. Benim dışımda herkes.

Bense hiçbir şey hissetmiyorum.

Altıncı sınıfın bu gereksiz, son saatlerinden bana hiçbir şey kalmıyor. Çocuklar odada kâğıttan uçaklar uçururken, ben yıl sonu pikniği boyunca tek başıma otururken, otobüsler park yerinden çıkarken bu korkunç okul yılı geride kalıyor.

Ancak sonra sonra bir şeyler hissediyorum.

Ancak sonra, banyoya girip tuvalete oturduğumda iç çamaşırımda kırmızı bir kan lekesi görünce bir şeyler hissediyorum. Kan beklenmedik bir şey. Görür görmez, büyük bir utanç duygusuna kapılıyorum. Gözümün önünde bir uyarı gibi kırmızı kırmızı parlıyor.

Belki de bir suçlama gibi.

tozlaşma

Bilimsel raporumdan sonra, koridordan her geçişimde çocuklar ellerini ağızlarına kapatıp, "Medusa," diye öksürmeye başladılar.

Önce o gün akşama kadar, sonra da alışkanlık haline getirmek için ertesi sabah okula geldiğimde aynı şeyi yaptılar.

Bu olay, Bayan Turton'ı öğle yemeğinde ziyaret etmeye karar verme nedenlerimden yalnızca biriydi.

Eşikte durup boğazımı temizledim.

"Ah," dedi öğretmenim biraz neşelenerek. "Suzy, içeri gelsene."

Masasına ikinci bir sandalye çekip eliyle pat pat vurdu. Otururken bana, "Nasılsın?" diye sordu.

Ayakkabılarına baktım. Arkası püsküllü, kahverengi, deri çizmeleri bir hayli giyilmişti. Hem pratik hem de maceraperest görünüyorlardı. İnsan böyle botlarla gerçekten bir yere gidebilirdi. Sınıfın dışındaki koridorların, haki giysili düşmanlarla dolu bir çöl olduğunu düşledim; Bayan Turton da dünyayı kurtarmak için zorlu arazide koşuyordu.

"Suzy, sen harika bir öğrencisin," dedi. "Ama senin için endişeleniyorum. Geçen yılki birkaç öğretmeninle konuştum ve anladığım kadarıyla bu yıl davranışlarında birtakım değişiklikler olmuş. Değişim normaldir. Herkes değişir ama senin bir sorun yaşamadığından emin olmak istiyorum. Sen iyi misin?"

Gözlerimi botlarından ayırmadan başımı salladım.

"İyi," dedi ama sesi pek inanmış gibi değildi. "Bildiğim iyi oldu."

Uzunca bir sessizlikten sonra Bayan Turton konuyu değiştirdi.

"Bilimden gerçekten hoşlanıyorsun anlaşılan. Doğru anlamış mıyım?"

Biraz düşündüm. Bayan Turton'ın bize gösterdiği ve benim internette bulduğum pek çok şey hoşuma gidiyordu. Evrende kalıpların kendilerini tekrarlaması, güneş sisteminin bir atomu andırması veya uzaydan görünen bir sıradağın tıpkı don altında kalmış bir eğrelti otu yaprağına benzemesi hoşuma gidiyordu. Yazın tek bir ayında, başımın çevresinde üç milyar böceğin uçuştuğunu veya toprağın bir santiminde binlerce farklı türe ait milyonlarca yaratık bulunduğunu düşünmek hoşuma gidiyordu.

Bunları düşününce, ömrüm boyunca aynı yerde dursam bile her zaman keşfedecek bir şeyler bulabileceğimi

hissediyordum. Dışarıda keşfedilmeyi bekleyen bunca şeyin olması hoşuma gidiyordu.

Ama bazen bilimsel çalışmalar, korkutucu şeyleri de ortaya çıkarıyordu. Yırtıcılar ile avlarını veya bir tilkinin ağzında çırpınan bir tavşanı düşünmek hoşuma gitmiyordu. Olanaksızı başarıp ışık hızında yolculuk edebilsek bile evrenin sınırına ulaşmamızın kırk altı milyar yıldan fazla süreceğini, bu süreninse evrenin yaşının üç katı olduğunu bilerek yatağımda uzanmak hoşuma gitmiyordu. Asıl kötüsü, evren öyle bir hızla genişliyordu ki biz evrenin bugünkü sınırına ulaşana kadar evren de büyümeyi sürdüreceğinden o sınıra asla ve asla ulaşamazdık.

Ne kadar uğraşırsak uğraşalım, sonsuza dek ortada bir yerde, aslında hiçliğin ortasında kalakalmıştık.

Her yönde genişleyen hiçlikle çevrelenmiş, açık mavi bir noktada yaşamak hoşuma gitmiyordu.

"Sana bir şey göstermek istiyorum, Suzy," dedi Bayan Turton.

Bilgisayarına bir şeyler yazıp ekranı bana doğru eğdi ve bir video açtı.

"Dün gece izledim. Belki hoşuna gider."

Oynat tuşuna bastı, ardından eline birkaç kâğıt alıp not vermeye koyuldu. Beni böyle rahat bırakması hoşuma gitmişti.

Videoda, önce sahnede bir yığın insanın önünde konuşan bir adam göründü. Adam hafif peltek konuşmasıyla, *doğanın üreme yöntemi* dediği tozlaşmayı anlatıyordu.

Derken açan bir çiçeğin hızlı çekim görüntüsü belirdi önümdeki ekranda. Çiçeğin narin taç yaprakları açılınca mor çizgili, uzun başakları ortaya çıktı.

Bu iyi çiçeklenme türlerinden biri, diye düşündüm. *Çiçeklenme sözcüğünün başka anlamları da vardır. Denizanası*

çiçeklenmesi korkunç sonuçlara yol açabilir ama böyle çiçeklenmeler güzeldir.

Bayan Turton'ın eşiğinde biri belirdi: Justin Maloney.

"Bayan Turton?" dedi. Bana bir bakış attı. "Ah, selam Belle."

Önümdeki videoyu izlemekle öyle meşguldüm ki bana başka bir adla seslendiği için Justin'e surat yapma zahmetine bile girmedim.

Bayan Turton başını kaldırdı. "Hah, Bay Maloney. Kaynakçanızı tamamladınız mı?"

"Evet," dedi süklüm püklüm. Öğretmene bir kâğıt uzattı.

Bayan Turton kâğıdı inceledikten sonra başını salladı. "Teşekkür ederim. Raporunuza eklerim ama bir dahaki sefere, kaynakçayı raporunuzla *birlikte* vermenizi bekliyorum. Kaynakça zorunludur, tamam mı?"

Justin başını sallayıp çıkmak üzere arkasını döndü. Ardından, "Ne izliyorsun, Belle?" diye sordu.

"Şişt," dedim tıslar gibi. Yine o ad. Belle. Gözlerimi bilgisayar ekranından ayırmadım.

Ağır çekimde bir arı konduğu çiçeğin üzerinden, havalanan bir uçak gibi kalktı. Gidip bir arı grubuna katıldı. Arılar hep birlikte kanat çırparken milyon kere atan bir kalbe benziyorlardı.

"Vay," dedi Justin

"Sen de bir sandalye çek istersen," dedi Bayan Turton. Kaşlarımı çattım ama Justin ya fark etmedi ya da umursamadı. Kendine bir sandalye çekti.

Justin otururken ekranda gece vakti çölde uçan yarasalar göründü. Ay ışığında, kanatlarından iskeletleri görünüyordu.

Justin ıslık çaldı, ardından, "Cidden, nedir bu?" diye sordu.

Bilmiyordum. Bana göre, yeryüzündeki tüm güzellikleri anlatan bir şeydi.

Ardından önümüzdeki ekranda milyonlarca kral kelebeği, gökyüzünde ağır çekim dans etmeye başladı. O kanat çırpışları, o renkler, maviyle sarının karşıtlığı, kanatlarının açılıp kapanışları. İçimde bir şeyin ortadan ikiye ayrıldığını sandım.

Video bitince Justin, "Ya," dedi. "Yarasalı kısma dönebilir miyiz?"

Döndük.

"Keşke dünya hep böyle görünse," diye mırıldandı Justin.

Bayan Turton kâğıtlardan başını kaldırıp, "Öyle ya zaten," dedi.

Videoyu tekrar tekrar izledik ama sonunda zil çaldı ve öğle molası sona erdi, matematik dersine girecektik.

Koridora çıktığımızda Justin, "Seninle birlikte izlememe izin verdiğin için teşekkürler, Belle. Güzeldi," dedi.

Bana üçüncü kez *Belle* diyordu. Neden bana ad taktığını veya neden özellikle bu adı seçtiğini bilmiyordum ama artık usanmıştım.

Durup ellerimi belime koydum.

"En büyük yerleri orası, değil mi?" diye sordu. "Çana* benzeyen yerleri?"

Justin'e bakakaldım. Sırt çantasını bir omzundan ötekine geçirdi, dudakları yarım bir gülümsemeyle yukarı kıvrılmıştı.

Denizanalarından söz ettiğini anladım. Denizanalarının kalp gibi atan, yuvarlak gövdeleri çan biçimindedir. Sokulmadan dokunabileceğiniz tek yerleri de burasıdır.

* Fransızca bir kelime olan Belle (güzel) ile İngilizce Bell (çan) sözcükleri arasında bağlantı kuruluyor. –*çn*

"Medusa'ya pek bayılmam," dedi. "Saçlarındaki o ürkünç yılanlar falan." Yalandan ürperdi. "Ama Belle iyi bir ad, sence de öyle değil mi?"

Justin bana Medusa demeyecek, diye geçirdim. *Bana bunu söylüyor.* Kısa bir süre önce İngilizce sınıfının camından sözlük fırlattığı için ceza alan bir çocuğa göre belki de o kadar kötü değildi.

Matematik sınıfına kadar konuşmadan yürüdük ama bu sessizliklerin en güzeliydi. Çok az insanın anladığı, *konuşmama* türü bir sessizlikti.

sessizliklerin en kötüsü

Eşyalarını çiş içinde bırakarak sana vermeye çalıştığım ama veremediğim mesajdan sonra telefonun çalmasını bekliyorum. Telefon çalacak, çalması da hiç iyi olmayacak.

Kim arayacak, bilmiyorum. Belki okul müdürü, belki de senin poşetlerini tutmayan Bayan Hall arar. Annen de arayabilir.

Annen. O ıslak giysilerini yıkamış, ağlarken sana sarılmıştır.

Belki telefon bile etmezler. Belki televizyondaki gibi eve polis gönderirler, polisler de bileğimde kelepçelerle beni götürürler.

Beklemekten başka yapacak bir şey yok.

Annem içeri girip, "Akşam yemeğini dışarıda yemek ister misin? Ders yılının bitmesini kutlarız," diye sorunca, Anne bana çok kızacaksın, *diyorum içimden.*

Açıklamayı deneyeceğim. Anlatmaya çalışacağım ama anlamayacağını biliyorum. Benden gizli bir mesaj göndermemi isteyen sen bile anlamadıysan, başkası neden anlasın ki?

Artık ben bile anlamıyorum.

iki günlük sessizlik

Bir günlük sessizlik yeterince fazla ama iki günlük sessizlik dayanılmaz.

Herhalde kanıt topluyorlardır diyorum kendi kendime.

Yani, benim yaptığımı biliyorsundur. Ne demek istediğimi anlamadın belki ama benim yaptığımı biliyorsundur kuşkusuz.

Öyleyse insanlar nerede?

Telefon çalmıyor, kapı çalmıyor, annem de sanki her şey normal ve yolundaymış gibi bana gülümseyip duruyor.

Bir an önce yaşayıp kurtulsak çok daha iyi olurdu.

ve daha fazla sessizlik

Ancak dört gün geçtikten sonra başka olasılıkları düşünmeye başlıyorum.

Belki benimle konuşmayı bekliyorsundur.

Belki sen de bana bir mesaj vermeyi planlıyorsundur.

Belki de sessizliğinin her şeyden kötü, her şeyden zor geldiğini biliyorsundur.

İşte o zaman telefonun çalmayacağını anlamaya başlıyorum. Kimse kapımıza dayanmayacak. Ne bugün ne yarın ne de ertesi gün.

Seni bir dahaki görüşümde ne diyeceğimi bilmiyorum.

Yaptığım şey, seninle aramızda asılı kalıyor. Yarım bırakılmış bir cümle gibi sessizce havada duruyor.

söz etmek istemediklerim

Altıncı sınıfın bitişinden altmış yedi yün sonra, yedinci sınıfa başlamamıza dört gün kala Massachussets, South Grove'daki Aziz Mecdelli Meryem Piskoposluk Kilisesi'nde yaşananlardan söz etmek istemiyorum.

Havanın yapış yapış sıcaklığından, insan kalabalığından, annemle erkenden gelmemize karşın bizden önce de bir sürü insan geldiği için oturacak yer bulamayışımızdan söz etmek istemiyorum. Kilisenin girişinde ayakta dururken çorba gibi havaya ve dip dibe duran insanlara karşın nefes almaya uğraşmanın nasıl bir his olduğunu anımsamak istemiyorum.

Dişlerimin arasından konuşarak anneme, "Kim bu insanlar?" diye sordum. Annem de fısıldayarak, "Çocukların cenaze törenleri normalden farklıdır," dedi. Bunun benim sorumu

yanıtlamadığını belirtecektim ama sonra annemin ağzındaki acı ifadeyi, dudak kenarlarındaki o gergin çizgileri fark ettim.

O yüzden bundan söz etmek istemiyorum. Hatta ağır ve hüzünlü temposundan dolayı, monoton sesli orgun Somewhere Over the Rainbow'*u çaldığını neredeyse şarkı bitene kadar anlamadığımdan da söz etmek istemiyorum. Elimdeki programa bakınca (Nereden gelmişti? Kim, ne zaman elime tutuşturmuştu?) senin o fotoğrafını gördüğümden de. Fotoğrafta çilli omuzlarını sıkan mayonla plajda durmuş, gözlerini kısarak denize bakıyordun.*

(Saçlarını komi tarzı kestirmiştin. Şirin, *diye geçirdim içimden. Ardından bunun senin lafın olduğunu anımsayınca midem bulandı.)*

Resminin altında şöyle yazıyordu: SON FOTOĞRAFI. 19 AĞUSTOS'TA ÇEKİLDİ. *O günün senin öldüğün gün olduğunu artık hepimiz biliyorduk.*

O fotoğrafın herkes görsün diye program kapağına konması inanılmaz gaddarca geldi bana.

İnsanların arasında tanıdıklarım vardı, örneğin okuldaki rehberlik öğretmeni ve Bayan Turton. Oysa sen daha Bayan Turton'ın dersini almamıştın, hiçbir zaman da alamayacaktın. Yan komşunuzu gördüm. Kocası biz doğmadan ölen bu hanım, bazen havuzunda yüzmemize izin verirdi. Kendi babamı görünce şaşırdım, siyah takım elbisesiyle neredeyse tanınmayacak bir halde Aaron ile Rocco'nun yanında duruyordu. Okul müdürünü ve büyük teyzen Lynda'yı gördüm. Büyük teyzene Manda Kasa derdik çünkü poposu öyle büyüktü ki üzerine bir bardak süt konsa düşmeden dururdu.

Daha yakınlarımda, en arkadaki sıralardan birinde oturan iki kız gördüm. Sırtları kamburlaşmış, saçları düzgünce atkuyruğu yapılmıştı. Aubrey ile Molly. Titreyen omuzlarından ağladıklarını anlayabiliyordum.

Belki sen bilmiyorsundur ama bazen cenazelerde insanın içini bir nefret duygusu kaplar. Sana söyleyeyim, o an o kızlardan nefret ettim. Oturacak bir sıra buldukları için, kıvırcık saçları enselerini gıdıklamadığı için, hatta sırf buraya geldikleri için ama hepsinden çok da ağladıkları için nefret ettim. Ben mide bulantıları içinde orada kaskatı durmaktan başka bir şey yapamazken onlar arkandan ağlayacak kadar kendilerini sana yakın hissediyorlardı. Sanki onların akıttığı, benimse akıtmadığım gözyaşları bir şeyin kanıtıydı: senin beni boş yere terk etmediğinin, benim seni hiç mi hiç hak etmediğimin kanıtı.

Hayır, bunların hiçbirinden söz etmek istemiyorum. Ne şimdi ne de bundan sonra.

Ama sana üç şey söyleyeceğim.

Birincisi: Kilise kımıl kımıldı. Oradaki herkes kıpırdamadan dimdik oturmaya çalışıyordu. Ama ne yazık ki başaramıyorlardı. Ellerindeki programları yelpaze gibi sallıyorlar, gözlerini kuruluyorlardı. Sırtları bir inip bir kalkıyor, bazen de sarsılıyordu. Tüm mekân hışırtılarla, burun çekişleriyle, iç geçirmelerle, hıçkırıklarla dolmuştu. Öyle çok hareket vardı ki insanın başı dönerdi. Fark ettim ki bir tek kilisenin önündeki bir kutu mutlak bir hareketsizlik içindeydi.

Sen de o kutunun içindeydin: kusursuz, sakin ve sonsuza dek on iki yaşında.

İkincisi: Çatının kirişlerinde iki kuş dans ediyordu. Yemin ederim, kilisede kuşları gören bir ben vardım. Diğerleri karşılarına bakıyor, gözlerini önlerine eğiyor, birbirlerine yaslanıyorlardı. Ama kafalarını kaldırıp bir baksalardı, kara kuşların pır pır ederek eğilip kalktıklarını göreceklerdi.

Sonuncusu: Tören bittikten sonra, erkekler senin tabutunu götürdükten, annen çakmak çakmak gözlerle yalpalayarak tabutunun ardından yürüdükten sonra, ben dışarıda durup tek sıra halinde binadan çıkan onca yabancıyı ve tanıdığı izledikten

sonra yalnızca haykırmak istedim. Sizden nefret ediyorum. Hepinizden nefret ediyorum, *diye haykırmak. Sanki sen onlarınmışsın gibi arkandan üzülüp yasını tutmayı kendilerine hak gördükleri için öteki çocuklardan nefret etmiyordum yalnızca. Durumu düzeltmeyi denemedikleri için, durumu iyileştirmenin bir yolunu bulamadıkları için yetişkinlerden de nefret ediyordum. Öylece vazgeçtikleri için hepsinden nefret ediyordum.*

Sorun buydu işte. Herkes öylece vazgeçmişti.

Ama ben vazgeçmemiştim. Selamlaşıp vedalaşırken babama sarıldığımda da, Aaron, Rocco ile birlikte yanıma gelip bana uzun uzun sarıldığında da, annemle birlikte sessizce arabaya yürürken de, tozlu gösterge panelini ve nesnelerin göründüklerinden yakın olduğunu anımsatan aynayı gördüğümde de vazgeçmemiştim.

Güya her şey bitmişti, bizimse yaşama devam etmemiz gerekiyordu.

Ama bir şeyden emindim: Ben yaşanan bu olayı, diğerlerinin yaptığı gibi kabullenmeyecektim.

nesneler göründüklerinden daha yakındır

"Zu." Bambaşka bir ülkeden geliyormuş gibi annemin sesini duydum. Elini omzuma koymuştu ve bir an için, ben suda yürürken annem açıklanamayacak bir şekilde yanımda bitmişti.

Derken gözlerimi açıp çevreme baktım.

Odamdaydım.

Rüyaymış. Rüya görüyormuşum. Jamie'yi görüyordum.

"Zu, hâlâ yatakta ne yapıyorsun? Seni kırk dakika önce uyandırdım!"

Gözlerimi kırpıştırdım. Annem iş kıyafetlerini giymişti ama saçları darmadağınıktı.

Annem örtüyü çekti, top gibi büzüldüm.

Gördüğüm rüyaya geri dönmekten başka bir şey yapmak istemiyordum.

"Haydi, Zu," diye diretti annem. "Bugün seni okula götürecek vaktim yok, biliyorsun. Bunca zaman hazırlanıyorsun sandım."

İnleyerek doğruldum.

"*Saçlar, dişler. Çabuk,*" dedi.

Hazırlanırken rüyamla ilgili anımsayabileceğim her şeyi anımsamaya çalıştım.

Annem beni uyandırdığında sudaydım. Jamie'nin laboratuvarına bakıyordum. Bembeyaz laboratuvar sudaydı. Akvaryum gibi su kenarına kurulmuş bir bina değildi. Suyun tam üzerindeydi; dört bir yanı berrak, mavi denizle çevriliydi.

Jamie'ye ulaşmak için yüzmek zorundaydım. Jamie sanki beni tanıyormuş, neden geldiğimi biliyormuş gibi gülümsedi bana. *Geliyor musun, gelmiyor musun?* der gibiydi.

Jamie'nin laboratuvarını çevreleyen su İrukandjilerle doluydu, biliyordum. Nasıl bildiğime dair hiçbir fikrim yoktu ama biliyordum.

Ama yine de suya girip Jamie'ye doğru yüzmeye koyuldum.

Ben yaklaşırken Jamie elini uzattı. Tam o sırada, tenimin birkaç milimetre yakınında bir İrukandji gördüm.

Aynı anda hem elimi Jamie'ye uzatmak hem de denizanası tarafından sokulmak üzereydim. İlk önce hangisinin gerçekleşeceğini bilmiyordum.

O sırada bir şeyi, hem de çok önemli bir şeyi anlamanın eşiğindeydim.

Mutfakta bir çekmecenin açıldığını ve çatal bıçaklarm çınladığını duydum. "Haydi, Zu!" diye seslendi annem mutfaktan.

Annem bunca gürültü çıkarırken düşünmekte zorlanıyordum. *Rüyanın nesi bu kadar önemliydi?*

Mutfağa girdiğimde annem kızarmış ekmeğe tereyağı sürüyordu. "Ekmeğini otobüste yemek zorunda kalacaksın," dedi. İki ayağına da farklı ayakkabı giydiğini fark ettim.

Ayaklarını işaret ettim. Söylediğim şeyi anlayıp tepki vermesi birkaç saniyesini aldı. Ardından da, "Ay, Tanrı aşkına," diye homurdandı. Kızarmış ekmeği bana uzattı. "Al," deyip saate bir bakış attı ve koşa koşa yatak odasına gitti. Annemin dolabını karıştırdığını duyabiliyordum, derken elinde başka bir çift ayakkabıyla çıkageldi. "Kitaplarını aldın mı?"

Başımla onayladım.

Annem peşim sıra yürüyerek beni aceleyle evden çıkardı. Elinde ayakkabıları, çıplak ayak arabaya koşturdu. Geri geri garaj yolundan çıkarken pencereyi indirdi. "İyi günler," diye seslendi. Otobüs hantal hantal yaklaştı.

Okula gitme zorunluluğundan nefret ediyordum. Buraya tıkılıp kalmaktan, yedinci sınıfta ve hiçbir şeyi geri alamayacağım bu yerde, South Grove'da olmaktan nefret ediyordum.

İşte o zaman anladım:

O rüyada beni bekleyen şey, ister Jamie'ye ulaşmak olsun ister denizanası tarafından sokulmak, hareketsiz kalmaktan iyiydi. Hareketsiz kalmak en kötüsüydü. Beklemek, bilmemek ve korkmak her şeyden beterdi.

Sokulmaktan bile beterdi.

Belki o kadar da saçma değildir, diye düşündüm. *Belki gerçekten de gidip Jamie'yi görmeliyim.*

Yani cidden, neden olmasın?

bridget brown

Birkaç yıl önce bir yaz günü üç çocuk Florida, Jacksonville'den uçağa bindi. Tennessee, Nashville'e kadar gittiler. Yanlarında yetişkin biri yoktu.

Olay tüm gazetelere çıktı. Ben *Günaydın Amerika*'da görmüştüm. On beş yaşındaki Bridget Brown, bebek bakıcılığından yedi yüz dolar kazanmıştı. Bridget, on bir yaşındaki erkek kardeşi Cody ile on üç yaşındaki komşuları Bobby'ye nereye gitmek istediklerini sordu. Bobby Nashville'i önderdi. Dollywood'u görmek istiyordu, çünkü orada içinde hız trenleri ve bir buharlı tren bulunan bir eğlence parkı vardı.

Bridget Brown, Cody ve Bobby taksiyle havaalanına gittiler. Orada bilet aldılar ve Jacksonville'den Nashville'e

kadar 802 kilometre, yani 802.000 metre ve 80.200.000 santimetre yol kat ettiler. Kimse kimliklerini sormadı. Kimse onları durdurmadı.

Hatta çocuklara biletlerini veren adam, uçuşu kaçırmak istemiyorlarsa acele etmeleri gerektiğini söyledi.

Eğer çocuklar biraz araştırma yapsalardı, yani herhangi bir plan yapsalardı, Nashville yerine Knoxville'e uçmaları gerektiğini bilirlerdi. Çünkü Knoxville ile Dollywood arası yalnızca altmış bir kilometredir, oysa Nashville'den yola çıkılırsa üç yüz yirmi bir kilometre gitmek gerekir.

Uçakları indiğinde parka gidecek paraları kalmamıştı.

Havaalanında durup göze batmamaya çalışarak paralarını saydıklarını gözümde canlandırıyorum. Ne yapacaklarını düşünerek havaalanında ne kadar kalmışlardır acaba?

Sonunda, ailelerini arayıp uçakla eve döndüler.

On beş yaşındaki Bridget Brown'un sorunu şuydu: Plan yapmayı bilmiyordu. Eğer haritaya baksaydı, parasını saysaydı, ortalama taksi ücretlerini, otobanların ve trafiğin durumunu araştırsaydı, o çocuklar amaçlarına ulaşırlardı.

Dollywood'a kadar giderlerdi.

Bunun gibi, çocukların tek başına uçtuğu başka bir sürü kayıtlara geçmiş olay var ama Bridget Brown'un öyküsünden anımsadığım kadarıyla kız hiçbir kuralı ihlal etmemiş. Yaptığı her şey yasalara uygunmuş.

On iki yaşın üzerindeki çocuklar tek başlarına uçabiliyorlarmış.

Emin olmak için internetten baktım, doğru. Bridget Brown'la ilgili bulduğum her makaleyi okudum. Hepsinin sonunda şöyle bir cümle vardı: *Havayolları kuralların-*

da açıkça belirtildiği üzere, geçerli bir biniş bileti bulunan, on iki yaş ve üzerindeki yolcular, yanlarında yetişkin bir refakatçi olmadan seyahat edebilirler.

Demek ki istediğiniz yere gidebilirsiniz. Tek gereken iyi bir plan, bir varış noktası, sizi o varış noktasına götürecek para ve cesaretinizi yitirmemek için bol bol derin nefes.

Uçağa binebilir ve ortadan kaybolabilirsiniz.

son gün

O gün okulda, koridorda ilanlar göze çarpmaya başladı.

Kış Dansı

10 ŞUBAT

İSTEDİĞİNİZ TEMA İÇİN OY VERİN

TEMALAR:

PARİS'TE GECE YARISI • TROPİK CENNET

• KAHRAMANLAR VE KÖTÜ ADAMLAR

•HOLLYWOOD'DA BİR AKŞAM

OYUNUZU İDARE MERKEZİNDE KULLANABİLİRSİNİZ.
HER ÖĞRENCİNİN YALNIZCA BİR OY HAKKI VARDIR.

Of, diye geçirdim içimden. Okul dansı.

Annem dansı bilseydi, ne diyeceğini tahmin edebiliyordum.

Git, derdi. *Gitmelisin, eğlenirsin.*

Yeniden ilana bakmca tarihi gördüm: 10 Şubat. O kadar uzak bir tarih değildi.

İşte o zaman üç şeye karar verdim:

1. Bir temaya oy vermeyecektim.
2. Dansa katılmayacaktım.
3. 10 Şubat'a kadar ülkeden ayrılacaktım.

Artık kesinlikle emindim. Gerçekten yapacaktım. Avusturalya'ya gidecektim.

Üstelik kendime "son gün" de koymuştum.

ani sakinlik

Tuhaftır, Avusturalya'ya gitmeye karar verir vermez kendimi daha iyi hissetmiştim. Aniden bir sakinlik, bir rahatlık duygusuna kapılmıştım sanki. Hiçbir şey değişmemişken her şey değişmişti.

Bir planım vardı. Gidiyordum.

Sanki biri kapıda bir çentik açmış da içeri bir demet ışık girmesini sağlamıştı. Sırf öteki tarafta ışık olduğunu bilmek bile, okul danslarından konuşup bana Medusa diyen bu çocuklarla bir arada bulunmayı kolaylaştırıyordu.

Tek yapmam gereken işlerimi düzene koymaktı: para bulacak, bilet alacak ve Jamie'ye gidecektim.

Ardından her şey değişecekti. Birileri beni anlayacaktı.

Her gün öğle yemeğimi Bayan Turton'ın odasında yemeği sürdürdüm. Çoğu kez Justin de bana katılıyordu. "Burası yemekhaneden iyi," dedi bir keresinde. Yanımıza gelmesiyle ilgili yaptığı tek açıklama da bu oldu.

Bayan Turton, Justin'in kurabiye kırıntılarını yerlere saçmasına veya benim insanlara omuz silkmekten başka pek bir karşılık vermeyişime aldırmıyordu anlaşılan. Justin bana Belle derse Bayan Turton dönüp nedenini sormuyordu; bizi kendi halimize bırakıyordu.

Bize güveniyor gibiydi. Bizi rahat bırakırsa sorun çıkarmayacağımıza güveniyordu.

Çoğunlukla bize gösterecek ilginç bir şeyleri olurdu. Bakmaktan hoşlanacağımız bir kitap çıkarabilirdi örneğin. Denizin derinliklerinde çekilmiş fotoğrafları bir araya getiren veya bir insanın saç telini, topraktan göğe yükselen bir Sekoya ağacı gibi gösterecek kadar güçlü mikroskop görüntüleriyle dolu bir kitap. Bir gün bize gösterdiği bir videoda, bir bilim adamı "en şaşırtıcı gerçek" diyerek tüm canlıların sönmüş yıldızların atomlarından oluştuğunu anlatıyordu. Yıldızlar bizzat içimizdeydiler.

Bizler yıldız tozlarından yapılmıştık.

Videoyu izleyince Bayan Turton'ın, hepimizin içimizde Shakespeare'den parçalar taşıdığımıza dair söylediklerini ammsadım.

Sarah Johnston kapıyı tıklattı. "Bayan Hall bunu size getirmemi istedi," dedi Bayan Turton'a bir kâğıt uzatarak. Ardından Justin ile beni fark etti.

"Pardon," diye fısıldadı bize.

Bayan Turton kâğıdı aldı. "Teşekkürler Sarah," diyerek gülümsedi.

Sarah çıkmak üzere döndü, ardından eşikte durdu. *Evet,* diyordu astronom. *Evet, bizler bu evrenin bir parçasıyız, bizler bu evrenin içindeyiz ama belki bu gerçeklerden daha önemli olan şey, evren bizim içimizde.*

Sarah kapıda oyalanarak omuzlarımızın üzerinden bilgisayara bakıyordu. Bayan Turton, "Otursana, Sarah. Bize katıl," dedi.

Sarah'nın bana ve Justin'e bakışından, kalmak istediği hissine kapıldım.

Kaşlarımı çattım. Sarah fark etmişti kuşkusuz.

"Yok, ben gideyim," deyip ortadan kayboldu.

İyi, diye düşündüm. *Şu an bana en son gereken şey, yaşamımı karıştıracak bir başka kişi.* Özellikle de gitmek üzereyken.

kaçış nasıl planlanır?

Daha önce hiç kimsenin sormadığı bir soruya yanıt bulmak amacıyla, Avusturalya'nın Büyük Set Resifi kıyısındaki Cairns kentine yolculuk etmek için bir hayli para gerekir.

Tek yön biletler bile bin doların üzerindeydi. Bilet almak için bir kredi kartı bulmalıydım.

Benim kartım yoktu ama annemin de, babamın da vardı. Rastlantıya bakın ki babam cumartesi akşamları Ming Sarayı'ndaki yemeklerimizi parlak mavi kredi kartıyla ödüyordu hep.

Her hafta aynı şeyler yaşanıyordu. O gecelerin kendi içinde bir ritmi vardı: kızarmış noodle, içecekler, çorba.

Yiyeceklerin cızırtısı ve pencerede yanıp sönen neon levha: ÇİN YEMEĞİ, AÇIK. Ardından, yemekten sonra garson hesabı getirirdi. Derken babam kredi kartını masaya koyup *moo shu*'lu ellerini yıkamaya giderdi.

Ming Sarayı'ndaki akşam yemekleri her defasında böyle gelişirdi. Göze çarpsa da, çarpmasa da kıyıya vuran dalgaları andırırdı bu rutin.

Benim gözüm çarpmıştı.

Birkaç hafta dikkatle izledikten sonra, babam masadan kalkınca kredi kartını aldım. Kartı elimde tuttum ve saniyeleri sayarak garsonun gelmesini bekledim.

Bir, iki, üç, dört... Kırk bire kadar geldim.

Sonraki birkaç hafta yine aynı şeyi denedim. Bazen daha bile uzun süre kartla baş başa kalıyordum: 91 saniye, 83 saniye, 123 saniye.

Bir aralık gecesi, yemeğe giderken yanımda pembe bir not kâğıdı getirdim. Babam masadan kalkınca kredi kartının üzerinde gördüklerimi yazmaya koyuldum.

Ertesi hafta, kâğıdı yine yanımda getirdim.

Tüm bilgiyi kaydetmem, yılbaşına kadar dört akşam yemeği sürdü. Babamın kredi kartındaki her şeyi, tüm sayıları, tüm harfleri kopyaladım. Kartının sol üst köşesindeki sözcükleri yazdım: *Özgürlüğü yakala.* İngilizce öğretmenim duysa *oksimoron* derdi, çünkü özgürlük yakalanırsa özgürlük olmaktan çıkar.

Öte yandan, belki de oksimoron değildir. Belki aslında benim yaptığım şey bir bakıma özgürlüğü yakalamaktır.

Her şeyi kopyaladım: Özgürlüğü Yakala kredi kartının logosunu, yani birleşerek bir daire oluşturan dört yamuğu. Son kullanma tarihini ve babamın adının kartın üzerinde gözüken halini: JAMES P SWANSON.

Arkasındaki şeyleri de yazdım, önemli görünmeyenleri bile. *Bu kart başkasına devredilemez* ibaresini, yirmi dört saat açık müşteri hizmetleri telefon numarasını da kaydettim. Hatta kartı tutuş biçimime göre bir görünüp bir kaybolan parlak kartalı bile çizdim. Hiçbir şeyi atlamadım.

Babam masaya gelen kadar not kâğıdı yeniden cebime dönmüş olurdu.

Ocak ayına kadar her şeyi almıştım. Pembe not kâğıdım, babamın parlak mavi plastik kartının eksiksiz bir kopyasıydı.

O gece eve gittiğimde kâğıdı çorap çekmecemin arka tarafına koydum.

Doğru mu yapıyorum, yanlış mı yapıyorum, diye düşünmüyordum. Babam sonra beni anlayacaktı. Ben kanıtlamam gerekeni kanıtladıktan sonra, açıklama şansını bulduktan sonra babam anlayacaktı.

ortalıktaki bozuk paralar

Avusturalya'nın, Büyük Set Resifi kıyısındaki Queensland eyaletine yolculuk etmeden önce bir şeyi daha bulmam gerekiyordu.

Nakit para bulmalıydım. Babamın kredi kartı yetmezdi. Taksi tutmak için, yiyecek bir şeyler almak için nakit para gerekliydi. Ayrıca otelimi de nakit ödemenin iyi olacağını düşünüyordum. Böylece annemle babamın beni bulması biraz zorlaşırdı.

Ben sorumun yanıtını alana kadar kimsenin beni bulmasını istemiyordum.

Nakit para bulmanın birkaç yolu vardı. Önce domuz kumbaramı kırdım. Yıllardır evin içinde bulduğum

bozuklukları ve annem vermeyi veya ben istemeyi unutmadıkça aldığım, haftalık beş dolar olan harçlığımı biriktiriyordum.

Diğer çocuklar paralarını alışveriş merkezlerinde veya arkadaşlarıyla sinemaya giderek harcardı ama ben alışveriş merkezlerini sevmezdim, sinemaya gidecek arkadaşım da yoktu.

Tüm beş dolarlık banknotları, katlanmış bir dolarları ve madeni paraları birer birer saydım. 283,62 dolar biriktirdiğimi öğrenince çok şaşırdım. Çok para biriktirmiştim ama yeterli değildi.

Daha çok para gerekiyordu, o yüzden anneme yöneldim.

Her hafta, annemin cüzdanından ufak paralar aldım. Hiçbir zaman aşırıya kaçmadım. Annemin cüzdanında kırk doları varsa dört-beş dolar alabilirdim. Yirmi doları varsa üç-dört dolar alıyordum. Belki başka anneler parasının hesabını tutuyordur ama benimki tutmaz. Annem öyle dağınıktır ki sürekli dolaplarda, çekmecelerde bulamadığı bir şeyi aramaktan, müşterilere ev göstermeye zar zor yetişir.

Annem hiçbir şeyin hesabını tutmaz.

Hâlâ bana kafeteryadan süt ve atıştırmalık almam için para veriyordu, oysa ben artık öğle molalarını Bayan Turton'ın odasında geçiriyordum.

Öğle yemeği parasını, annemin cüzdanından alınan paraları, ortalıkta bulduğum banknotlarla bozuklukları toplayınca gideceğim tarihe göre, elime iki yüz elli dolar gibi bir para daha geçebilirdi.

Toplamda beş yüz dolar nakit toparlamayı umuyordum. Böylece taksi parasını ödeyebilir, bir sürü yemek yiyebilir, hatta çok iyi olmayan bir otelde birkaç gece konaklayabilirdim.

Sonrasında neler yaşanacağını kestirmek güçtü. Annemle babamın nerede olduğumu öğrendikten sonra bana yardım edeceklerini varsayıyordum ama emin değildim. Belki o kadar kızacaklardı ki ne hali varsa görsün deyip beni orada bırakacaklardı. Gerçekten ne yapacaklarını düşünemiyordum.

İşin doğrusu, ne zaman işin burasını düşünmeye kalksam daha fazla düşünmek istemiyordum.

Paramı büyük bir zarfa koydum ve zarfın günbegün büyümesini izledim.

Annemin çantasından para almak bazen o kadar canımı sıkıyordu ki mideme giren ağrılar yüzünden yatağa uzanmak zorunda kalıyordum. Kendi kendime doğru şeyi yaptığımı söylüyordum. Sonuçta bana *bazı şeyler durup dururken olur* diyen annemdi. En başında anlayışsızlık eden oydu.

Belki dünyanın hâlâ bir açıdan anlam taşıdığını, her şeyin hâlâ bir düzeni olduğunu bana gösterebilseydi bu işe hiç kalkışmayabilirdim.

Ama böyle yapmadı. Omuzlarını silkip, "Bazı şeyler durup dururken olur," dedi ve ne hikmetse bunun yeteceğini düşündü.

Sonuçta annemin parasını almak konusunda pek bir seçme şansım yoktu.

Ben on beş yaşındaki Bridget Brown'ın durumuna düşmek istemiyordum.

Ben hazırlıklı olmak istiyordum.

hoşça kal, thor

Solucanı parçalarına ayıracağımız gün, Justin'le birlikte fen laboratuvarında oturmuş önümüzdeki tepsiye bakıyorduk. Kesmek için birkaç bıçak ve bir yığın renkli başlı toplu iğne vardı. Bir büyüteç, ayrıca bir kâse de sterilizasyon sıvısı vardı.

Gereçlerin ortasında, bir Pyrex kabının içinde ölü bir solucan yatıyordu.

Hayvana bakakaldım. Justin beni izliyordu.

"Kesme biçme işini benim yapmamı isteyeceksin, değil mi?" diye sordu Justin.

Evet anlamında başımı salladım.

"Endişelenme, Belle," deyip kolumu sıvazladı. "Bu iş bende."

Justin cımbızla ölü solucanı alıp önümüzdeki masaya koydu. Gördüğüm öteki solucanlara benziyordu. Tek farkı, esnemiş bir ip parçası gibi orada öylece yatmasıydı.

Aklıma Angel Yanagihara'nın faresi geldi. Bir de geçen yıl Dylan'ın ağaca fırlattığı kurbağa. Koruyucu madde kokusu burnuma doldu.

Justin bir bıçak aldı. Solucanı nazikçe dürttü.

Ardından durakladı.

"Ne diyeceğim, biliyor musun? Bence bu elemana bir ad takmalıyız," dedi. "Biraz saygıyı hak ediyor."

Fikir hoşuma gitti. Gülümsedim.

"Moe'ya ne dersin?" dediğinde suratımı astım. "Toprak Yiyen Kötü Peter?" Başımı iki yana salladım. "Thor?"

Thor. Böyle küçük bir canlı için büyük bir ad. Gülümsedim, yalnızca birazcık ama Justin'e yetti.

"Ey Yüce Thor!" dedi Justin önündeki solucana bakarak. "Belki boyutların küçük ama bacaksız geçen kısa yaşamın, bize bilimsel yöntemi öğretecek büyük bir armağan. Aynı zamanda yedinci sınıfı geçmemizi de sağlayacak."

Justin konuşmayı sürdürerek solucanı bir güzel ortasından ikiye kesti. "Hey, adlardan söz açılmışken, Belle Pamuk Prenses'in gerçek adı, değil mi?"

"Güzel," dedim.

Şaşkınlıkla başını kaldırdı. Ardından pişmiş kelle gibi sırıttı.

Ne olmuştu da Justin'le konuşmaya karar vermiştim, bilmiyorum. Belki bana gerek duymadan, konuşmayı tek başına sürdürmekten son derece hoşnut göründüğü için onunla konuşmuştum. Belki de artık kaybedecek bir şeyim kalmadığını düşünmüştüm, nasılsa birkaç gün sonra gidecektim.

"Bak sen," dedi. "Konuşurmuş da."

"Ben konuşabiliyorum. Söylenmesi gereken bir şey varsa konuşurum. Ayrıca o Güzel'di."

"Güzel mi?"

"Güzel ve Çirkin. Oradaki kızın adıydı Belle."

"Ha." Bir anlığına düşündü. "Ben de Çirkin mi oluyorum bu durumda?"

Omuzlarımı silktim.

"Çirkin kötü adamdı, değil mi?"

Başımı iki yana salladım. "İyi biriydi. Yalnızca tanımadığı insanlardan korkuyordu, o kadar."

"Hımm. Doğrudur."

Justin dikkatle solucanın derisini yanlarından kaldırınca hayvanın gri taşlığı ile konserveden yeni çıkmış, minyatür beyaz fasulyeleri andıran parlak üreme organları ortaya çıktı. Justin solucanın organlarını kurcalarken ben notlar aldım.

Kesme işleminin tam orasında kronometresi çalınca Justin neşteri bırakmak zorunda kaldı. Elini cebine sokup hapını çıkardı.

Avcum açık, elimi uzattım.

Duraksadı. "Belle, bence sen bunu içmemelisin."

Suratımı buruşturdum. Elbette o aptal ilacı içmeyecektim, derken Justin hapı bana uzattı.

Arkasını çevirdim. Üzerinde, uçlarının birinden bir çizgi çıkan bir altıgen vardı. Altıya veya dokuza benziyordu. Belki de geometrik bir salyangozdu. Hapı geri uzattım.

"Ne fark var?"

"Fark mı?"

"İlaçtan öncesi ve sonrası arasında."

"Ha." Alnını kırıştırdı. "Şey... İlacı almadan önce," diye başladı ağır ağır. "Sanki her şey bir anda üst üste geliyor, her şey öyle hızlı gelişiyor ki hiçbir şeyi yakalayamıyorum."

"Neler mesela?"

"Her şey işte." Gözlerini odada gezdirdi. "Saatin tik takları mesela, çocukların giysilerinin rengi, kafamda yaptığım listeler, konuşmalar, yapmayı unuttuğum ödevler, sert sıralar, bu dersten sonra Beden Eğitimi dersine gireceğimizi, orada belki voleybol, belki de donma dansı oynayacağımızı düşünmek, kolumun kaşınması, dışarıda karla karışık yağmur yağması, her şey. Hepsi sanki iç içe geçmiş gibi. Üstelik gürültülü de. Düşüncelerim öylesine gürültülü ki hiçbirine bir anlam veremiyorum ama sonra ilacımı alınca, ben hiçbir fark *hissetmesem* bile sanki dünyam değişiyor."

Dudağını ısırıp biraz daha açıklamayı denedi. "Sanki her şeyin... karmaşıklığı azalıyor. Sanki her şeyin arasına biraz mesafe giriyor. Nasılsa gürültü de azalıyor." Başını iki yana salladı. "Bilemiyorum. Anlatması gerçekten zor."

Ardından elindeki hapa baktı. "Fondip!" İlacı ağzına atıp yuttu.

"Bir orkestra gibi," dedim usulca.

"Ha?"

"Gelişigüzel sesler duymak ile bir orkestranın sesini duymak arasındaki fark gibi."

"Öyle." Sesli düşünüyormuş gibi bir hali vardı. Sesinden şaşırdığını anlayabiliyordum. "Evet, kesinlikle öyle."

Başımı kaldırıp baktığımda Justin bir nevi hayranlık duygusuyla bana bakıyordu. Rahatsızlık duydum, o yüzden, "Şu işi bitirelim," demekle yetindim.

İşin aslı, kesme işlemi o kadar da kötü değildi. Korkunçtan ziyade ilginçti.

Dersimiz bitmeden önce Justin, Thor'la bir kez daha konuştu.

"Teşekkür ederiz, yüce Thor," dedi. "Bize sperma kabul odanı gösterdin. Artık huzur içine uyu."

nasıl veda edilir?

Şubat başlarında, dansa bir hafta kala yine Doktor Bacak'la görüştüm.

"Bu gün konuşmak istediğin herhangi bir şey var mı, Suzanne?"

Başımı iki yana salladım.

Uzunca bir süre konuşmadan oturduk. Kafamda, yolculuğum için gereken şeyler listesini gözden geçirdim.

Şu noktada hemen her şeyim hazırdı: bir zarf dolusu para, taksi hizmeti veren iki firmanın, Cairns Taksi Şirketi ve Mercan Denizi Otobüsleri yolcu servisinin telefon numaraları.

Daha dün gece, internete girip Tropicana Lodge

Motel'de iki gecelik yer ayırtmıştım. Bulabildiğim en uygun fiyatlı motel burasıydı.

Döviz kurlarını ve hava durumlarını takip ediyordum. (Dünyanın öteki tarafında mevsim yazdı, günler uzun ve sıcaktı.) Ulaşım haritalarına baktım ve yolculuğum uzar da temiz giysim kalmazsa diye çamaşırhanelerin yerlerini öğrendim.

Avusturalya deyimlerini ezberledim ve *blue* sözcüğünün kavga, *make a blue* ifadesinin hata yapmak, *bluey* sözcüğününse köpek, ceket, ekipman, kızıl saçlı veya Portekiz Savaşçısı (bir denizanası türü) anlamlarına geldiğini öğrendim.

Havaalanından motele, motelden de Jamie'nin ofisine nasıl gideceğimi biliyordum.

Öyle çok plan yapmıştım ki her şeyi gözümde canlandırabiliyordum.

Yani, yere ayak basıp Avusturalya yazıyla karşılaştığım andan itibaren kendimi orada görebiliyordum. Jamie'nin elini sıktığımı, onunla birlikte okyanusun kıyısında yürüdüğümü gözümün önüne getirebiliyordum. Telefon edip annemle babama öğrendiklerimi anlattığımı kafamda canlandırabiliyordum.

Kafamda canlandıramadığım tek şey evden ayrılışımdı.

Doktor Bacak'a bir bakış attım. Her zaman yaptığı gibi ellerini kucağında kavuşturmuş, boş boş bakıyordu.

"Bir sorum var," dedim. Gitmeme ramak kalmışken bir soru sormakla ne kaybedecektim ki?

Bir şey söylediğimi duyunca irkildi ama çabucak toparlandı. Bana bakıp gülümsedi. "Seve seve yanıtlarım, Suzanne."

"Acaba..."

Duraksadım. Bu yolculuğu nasıl yapabileceğimi bilmek istiyordum. Evimden çıkıp uçağa nasıl binecek, tanıdığım herkesi gücendirmeden nasıl terk edecektim?

Tekrar denedim. "Acaba..."

Başımı iki yana salladım. Açıklaması çok zordu.

"Sorsana, Suzanne," dedi Doktor Bacak. "Ne sorarsan sor, sorun değil."

"Acaba... nasıl veda edilir?"

Doğru soru sayılmazdı ama yeterince yakındı herhalde.

"Ah, Suzanne..." Doktor Bacak uzunca bir süre bana baktı, yüzü yumuşamıştı. Yemin ederim, bana bakış biçiminden ağlayacağını sandım. "Veda etmeye hazır mısın?"

Omuzlarımı silktim.

"Altı ay falan oldu, değil mi?"

Ne altı ay oldu? Neden söz ediyordu ki?

Derken fark ettim. *Hah, şu mesele.*

Dudaklarını birbirine bastırdı ve yumuşak bakışlarını üzerimden ayırmadan başını iki yana salladı. "Veda etmek önemlidir," dedi. "Yaşama yeniden başlamamızı sağlayan şey vedalardır."

Oturduğum yerde kıpırdandım. Tam olarak ne yapacağımı söylemiyordu.

"Aslında sihirli sözcükler yoktur," dedi Doktor Bacak. "Sevdiğin birine veda etmenin tek bir doğru yolu yoktur ama en önemlisi, veda ettiğin kişiden bir parçayı içinde taşımandır."

Yanımda ailemden bir parça götürdüğümü düşünmeye çalıştım ama gözümün önüne gele gele annemin, babamın, Aaron'ın ve Rocco'nun, cebime koyabileceğim küçük bebeklere benzeyen minyatür versiyonları geldi.

"Sonuçta, Suzanne," diye sürdürdü Doktor Bacak, "önemsediğimiz insanlarla zaman geçirmek bize verilmiş bir armağandır. Eksik kalsa da. Birlikte geçirdiğimiz süre, bizim umduğumuz biçimde veya umduğumuz zamanda sonlanmasa da. Hatta terk edilsek bile."

Terk edilsek bile. Gerçi terk eden bendim elbette. Annemin akşam gelince boş bir evle karşılaştığını düşündüm. Babamın Ming Sarayı'nda oturmuş, Rolling Rock'ını içerek beni beklediğini. Belki de rahatlarlardı. Benim o konuşmama halimden kurtulmuş olurlardı. Bir süreliğine, sessizliğimle her şeyi boğduğumu görmek zorunda kalmazlardı.

Doktor Bacak gözlerini kısıp başını yana eğdi. "Söylediklerim senin için bir anlam ifade ediyor mu, Suzanne?"

Artık benim için neyin bir anlam ifade ettiğini bilmiyordum.

Doktor Bacak bana bakıp duruyordu, rahatsız oldum. O yüzden, "Tabii. Evet, öyle sanırım," dedim.

"Seninle öyle gurur duyuyorum ki, Suzanne. Bu noktaya kadar geldin."

Ben bir yere gitmemiştim ki, demek istedim. *Hiçbir yere gitmemiştim.*

Ama bu durum değişmek üzereydi.

hoşça kal, ming sarayı

Yolculuğumdan önceki son cumartesi, hep yaptığımız gibi babamla Ming Sarayı'ndaki pembe vinil kaplama koltuklara oturduk.

Ben Bridget Brown gibi değildim. Gereken araştırmayı yapmış, dört şey öğrenmiştim:

1. Uluslararası uçuşlar için en uygun fiyatlı biletler, Standart Doğu Saati'ne göre salı öğleden sonra üç sularında bulunuyor.
2. Çarşamba veya perşembe kalkışlı uçaklar, genelde hafta sonuna yakın günlerde kalkan uçaklardan daha ucuz.

3. Şansıma, annem perşembe sabah erkenden bir ev gösterecekti.
4. Uçak biletimi satın aldığım an, işlem babamın kredi kartı bakiyesine yansıyacaktı. Babamın kredi kartı dökümlerini ne zaman aldığını bilmediğimden dikkatli davranmam gerekiyordu. Biletimi ayrılış tarihine ne kadar yakın alabilirsem o kadar iyiydi.

Demek ki *bu* salı öğleden sonra saat üçte biletimi alacaktım. Perşembe sabahı gidecektim.

Cuma gecesi, sınıf arkadaşlarım Kahramanlar ve Kötü Adamlar dansına giderken ben Avusturalya'da olacaktım.

Şu ana kadar, *konuşmamaya* başladığımdan beri yirmi bir Ming Sarayı akşam yemeğinde bulunmuştum. Bu da yemek başına bir saatten, kabaca üç yüz elli bin denizanası sokması ederdi.

Haftaya bugünse dünyanın öteki tarafında olacaktım.

Tam Avusturalya'da Çin lokantası var mıdır acaba diye düşünmeye başlamıştım ki babam, "Ha, baksana. İlgini çekebilecek bir şey okudum," dedi.

Babam bugünlerde benimle konuşurken Rocco'nun ölü yazarlardan alıntı yaparken büründüğü havaya bürünüyor, birinin dinleyip dinlemediğinin hiçbir önemi yokmuşçasına havaya konuşuyordu.

Kızarmış noodle'ımı, ördek sosuyla dolu, küçük, beyaz kâseye bandırdım.

"Anlaşılan, buraya çok uzak olmayan bir yerde gerçek dinozor izleri varmış," diye sürdürdü babam. "Yüzlerce ayak izi. Buldozer kullanan bir adam kazara keşfetmiş, ardından izlerin etrafına koca bir müze inşa etmişler."

Çıtır çıtır noodle'dan bir miktar alıp ağzına attı. "Belki bir ara seninle gideriz diye düşündüm."

Yakın zamanda değil. Ardından midemin kalktığını hissettim.

Garson kız içkilerimizi masaya koydu. Benim Shirley Temple'ımdaki buz, bardağın camına çarpıp şıngırdadı.

"Güzel olurdu bence," dedi babam. Teşekkürler anlamında garson kızı başıyla selamladıktan sonra birasını bardağa koydu. "Dinozorların geçtiği yerlerden geçebilirdik. Görünüşe göre, bu vadinin dört bir yanında dolanmışlar."

Babamın söylediklerini düşündüm. Dinozorların, gerçek dinozorların benim şimdi, on milyonlarca yıl sonra oturup Shirley Temple içtiğim Çin lokantasının yakınlarında yürüdüğünü aklımdan geçirdim.

Yemeğimizi yedik. Akvaryumdaki balıkları izledim. Bu zavallı balıklar, okyanusu tanımak şöyle dursun, bir akvaryum binasında devasa okyanus tankı diye bir şeyin bulunduğunu bile bilmiyordu. Büyük olasılıkla, dünya bu cam kaptan ibaret sanıyorlardı.

Garson, yemeğin sonunda bizim fal kurabiyelerini masaya koyunca benimki boş çıktı. Her zamanki gibi kâğıdın bir yüzünde şanslı rakamlar vardı ve ÇİNCE ÖĞRENİN başlıklı mesaj, Çincede *dong tian*'ın *kış* anlamına geldiğini söylüyordu.

Falın bulunması gereken öteki yüzdeyse yalnızca tarama bir gül çizimi vardı, başka da bir şey yoktu.

Babamın falına bakmak için uzandım. SAKİN VE UZUN BİR YOLCULUK! BÜYÜK UMUTLAR, yazıyordu.

Kaşlarımı çattım, çünkü o falın bana çıkması gerektiği aşikârdı.

Eve dönüş yolunda haberleri dinledik. Batıda kontrol altına alınamayan yangınlar çıkmış, dünyanın öteki tarafında heyelanlar yaşanmıştı. Doktorlar küçük bir kızın bedeninde büyüyen tümörü çıkarmak için on dört saat uğraşmışlardı. Tümörün ağırlığı kızın ağırlığından fazlaydı. Gözümün önüne, gerçek bir çocuğun üstünde büyüyen, çocuk boyutunda bir yumru getirmeye çalıştım ama yalnızca dev bir balonun çocuğu sürükleyip götürdüğü gözümde canlandı.

Derken sunucu tanıdığım bir ad söyledi: Diana Nyad.

"Köpekbalığı kafesi kullanmadan beşinci kez Küba'dan Florida'ya yüzmeye hazırlanıyor," dedi sunucu. *"Önceki denemeleri denizanaları yüzünden başarısızlığa uğramıştı..."*

Babam kendi şeridine giren bir arabaya çarpmamak için direksiyon kırdı. "Tabii ya, ahbap," diye mırıldandı öteki şoföre. "Tüm şeritler senin."

"Şişşşt," dedim tıslar gibi. Radyonun sesini açtım.

"Altmış dört yaşındaki Nyad, beşinci denemesinde, sonunda denizanaları karşısında zafer kazanacağını umuyor."

Ardından haber spikeri başka bir öyküye geçti, babam da ellerini direksiyondan ayırmadan bana bir bakışa attı.

"Bu öyküyü takip ediyorsun galiba?" Şaşırmış gibiydi.

Omuzlarımı silkip dışarıdaki çıplak ağaçlara baktım. Diana Nyad insanı korkutacak kadar zorlu biriydi belki ama gerçekten hoşuma giden bir yanı vardı. Ne istediğini biliyordu ve amacını gerçekleştirme yolunda hiçbir engel tanımıyordu. Tüm kısıtlamaları reddediyordu: uzaklığı, yaşı, hatta zehirli denizanalarını bile.

Annemin evine vardığımızda babam her zamanki gibi, "İyi geceler, ufaklık," dedi.

Ben de her zamanki gibi arabadan çıktım.

Ben ön kapıdan girene kadar, babam garaj yolunda bekledi. Tam kapının eşiğinde babama el salladım.

Hoşça kal, baba.

Babam farlarını yakıp söndürdü, ardından garaj yolundan geri geri çıktı.

Konuşmamak bana çok önemli bir şey öğretmişti: Sözcükleri kullanmadığınız zaman sır tutmanız son derece kolaylaşıyor.

salı, 15:00

İşte salı gelip çatmıştı.

Babamın kredi kartını kullanarak biletimi alacağım gün.

Bilet satın almak yeterince basitti. Tarihleri ve yerleri girdim. Alacağım biletle önce Chicago'ya, oradan Hong Kong'a, oradan da Brisbane'e gidecektim.

O yerlerden herhangi birinde bedenen bulunacağımı düşlemek olanaksız geliyordu. Massachusetts, South Grove'daki küçücük yatak odamdan bakınca o yerlerin hiçbiri gerçek gibi bile gelmiyordu.

Biletim beni uçağa binişimden bir buçuk gün sonra Avusturalya, Cairns'e götürecekti. Yalnızca otuz altı saat içinde kıştan yaza geçecektim.

Kredi kartı numarasını, babamın tam adını, son kullanma tarihini ve başka ne gerekiyorsa her şeyi girdim.

Biletimi ayırttığım yolculuk sayfasının altında kırmızı, büyük bir buton vardı: BİLETİ SATIN AL.

Tıkladım. Tereyağından kıl çeker gibi.

İşte artık gerçek olmuştu.

Bir süre oturduğum yerde soluklandım.

Ayağa kalkınca Yeşil Tepeler Havaalanı servisini aradım. Uluslararası bir uçuş için havaalanına gitmem gerektiğini söyledim. Sanki sürekli böyle yolculuk planları yapıyormuşum gibi kendimden emin konuştum.

Hattın öbür ucundaki seste hiçbir şaşkınlık belirtisi yoktu. Ses bana yaşımı sormadı. Yalnızca uçuş saatimi sordu, sonra da servisin beni kaçta alması gerektiğini söyledi.

İki seçeneğim vardı. Servis beni ya Aaron'ın koçluk yaptığı üniversitenin öğrenci merkezinden ya da kent merkezindeki bir otelden alacaktı.

Üniversite riskliydi ama yakındı. Yürüyerek gidebilirdim.

Onlara kampüs servisine bineceğimi söyledim.

Nakit elli dört dolar ödeyeceğimi söylediler.

İş tamamdı.

çarşamba

Ertesi gün, okuldaki son günümde tuhaf bir kıvanç duyuyordum.

Her şey bitti.

Gidiyorum ve önemli bir şeyi kanıtlayana kadar dönmeyeceğim.

Koridorda yürümüyordum da uçuyordum adeta. Sanki hem oradaydım hem de değildim. Sanki şimdiden bir hayalet olmuştum. *Bir hayalet kalp.*

Günün sonunda Justin dolabımın yanına geldi. "Selam, Belle," dedi. "Cuma günü dansa geliyor musun?"

O anda, Justin'e her şeyi fena halde anlatmak istedim. Belki gidişimin ardından birinin benden bir mesaj iletmesini isteseydim anlatırdım ama çenesini kapalı tutacağından tam emin değildim. O yüzden başımı iki yana salladım.

"Ne yazık," dedi. "Harika bir kostüm tasarlamıştım."

"Ne olacaksın? Kahraman mı, kötü adam mı?" diye sordum sınıf arkadaşlarımın seçtiği temayı kastederek.

"Kusura bakma," dedi gülümseyerek. "Bilmek istiyorsan dansa gelirsin."

Zil çaldı. Ceketlerimizi giyip birlikte otobüslere yürüdük.

Tam otobüsüme binecekken durdum ve ağzım kulaklarımda Justin'e baktım.

"Ne diye gülümsüyorsun?" diye sordu.

"Kötü adam," dedim. "Bahse girerim, kötü adam kostümü seçmişsindir."

Otobüse binip tek başıma oturdum. Justin dışarıdan el salladı. Ardından ellerini ceketinin cebine sokup kendi otobüsüne doğru yürümeye başladı.

Motor çalıştı, ben de Eugene Field Memorial Ortaokulu'nun giderek küçülmesini izledim. Tuğlaları ve çimentosu yavaş yavaş gözden kayboldu.

Otobüsten inince hemen eve gitmemeye karar verdim. Serin havada, Aaron ile Rocco'nun evine doğru yürüdüm. Bana son kez Suzy Q dediklerini duymak istiyor-

dum. Enerjik sohbetleriyle kafamı dağıtmak istiyordum ama zili çaldığımda kimse kapıyı açmadı.

Orada, arka bahçede durup kendi nefesimi izledim. Parmaklarım uyuşmuştu, onlarla birlikte oturmayacaksam bile hiç değilse içeri girip oturmak istedim.

Anahtarı arka bahçedeki bir çiçek saksısının altında sakladıklarını biliyordum. İçeri girmeme aldırış etmezlerdi herhalde. Sadece birkaç dakikalığına. Eve gitmeden biraz ısınsam yeterdi.

İçeriye girince odaları gezindim. Mutfakta, bulaşıklığa dizilmiş temiz tabak çanaklar hâlâ ıslaktı. (Aaron ile Rocco çok uzaklaşmış olamazlardı.) Banyo tıraş losyonu kokuyordu. Salonda yığınla dergi vardı; *Resimli Spor Dergisi, New Yorker, Atlantic,* bir de *Adbusters* diye bir şey. Köşede bir çift Nike spor ayakkabı, ayakkabıların içinde de ters yüz edilmiş spor çoraplar vardı.

Onlardan ayrılmak hiç hoşuma gitmiyordu.

Şöminenin üzerindeki rafta, Aaron'ın yıllar öncesinden kalma, çerçeveli bir fotoğrafını gördüm, altında da biraz para vardı. Çerçeveye bir *post-it* iliştirilmişti.

Resmi elime aldım. Aaron bir futbol sahasındaydı. Benim her gün matematik sınıfında, camdan dışarı bakınca gördüğüm sahaydı bu. Elinde bir futbol topu, gözünde kalın gözlükler, dişlerinde de teller vardı. Ağabeyimin tel taktığını unutmuştum. Kolları o kadar cılızdı ki benimkilerden bile ince görünüyordu. Fotoğraf çekildiğinde benim yaşımdaydı herhalde.

Ağabeyimin o halinde, bugünkü kendinden emin koçtan eser göremedim.

Rocco'nun yazdığı not şuydu: *Ben seni tanımadan sevdim. Bu halinle bile. XOXO*

Resmi rafa geri koyup parayı aldım. İki yirmilik, bir beşlik, üç de birlik. Kırk sekiz dolar.

Annemden zaten çok para almıştım. Babamın kredi kartıyla bir uçak bileti ayırtmıştım. Bir de bu çocuklarm parasını çalmama gerek yoktu, değil mi?

Ama işte, ne kadar paraya gerek duyacağımı bilmiyordum aslında. Ya param çıkışmaz da tamı tamına kırk sekiz dolar eksik kalırsa?

Nashville havaalanında durup parasını sayan Bridget Brown'u düşündüm.

Parayı kotumun cebine tıkıştırıp kapıya yöneldim, sonra da durdum.

Koşarak şömineye döndüm, Aaron'm çerçeveli fotoğrafını kaptım ve yine koşarak evden çıktım. Ancak dışarı adımımı atınca anahtarı içeride, şöminenin üzerinde unuttuğumu fark ettim. Dönüp anahtarı almak istedim ama kapı kapanmıştı. Dışarıda kalmıştım.

Başka ne yapacağımı bilemediğimden, elimde Aaron'm fotoğrafı, buz tutmuş kaldırımda birkaç kez düşme tehlikesi atlatarak kelimenin tam anlamıyla koşa koşa eve gittim.

hoşça kal, evim

Perşembe, saat 7:18'di. Evdeki son sabahımdı. Benim tek başıma okul otobüsüne yetişeceğimi sanan annem sabah erkenden çıkacaktı. Oysa ben okula gideceğime, havaalanı servisine binmek için kampüsün yolunu tutacaktım.

Ben, annemin hayır kurumundan alınmış "hazinelerinden" kırık dökük, eski ekmek kızartma makinemize ekmek dilimleri koyarken annem üzerinde iş kıyafetiyle mutfağa girdi. Tepeme bir öpücük kondurunca kendimi geri çektim.

"Bu sabah bir ev göstermem gerektiğini unutmadın, değil mi Zu?"

Elbette unutmadım. Tüm planlarımı buna göre yaptım.

"Bugün için her şeyin tamam, değil mi?"

Başımla onayladım. Her şeyim tamamdı, gerçi günü annemin sandığı gibi geçireceğim söylenemezdi.

Annem çantasını alıp birtakım kâğıtları elden geçirdi. "Of," dedi. "Kışın ev göstermekten öyle nefret ediyorum ki. Her şey kasvetli görünüyor."

İçimden annemle konuşuyordum. *Ben gidiyorum, anne. Ben uzaklara gidiyorum.*

Annem kâğıtları yeniden çantasına tıkarken ben de çatal bıçak çekmecesini açıp bir tereyağı bıçağı çıkardım.

"Bilemiyorum," dedi düşünceli bir sesle. "Belki yaz *o kadar* uzakta değildir."

Çekmeceyi planladığımdan daha sert kapattım.

"Hey, dikkat et," dedi annem ters ters.

Özür dilerim, anne. Beni anlamayacaksın.

Ekmeklerim makineden çıktığında kenarları kararmıştı.

Şu aptal hazine bozuntusundan yanık çıkan ekmekler. Ne hikmetse, ekmeklerin kararmış kenarları, gözüme yeryüzünün en hüzünlü şeyiymiş gibi göründü.

Sonra da hüzünlendiğim için kendime kızdım.

Hüzün tehlikeliydi. Hüzün her şeyi mahvedebilirdi. Beni durdurabilecek bir şey varsa o da hüzünlenmekti.

Ekmeği sertçe lavaboya attım. Metal eviyeye kırıntılar saçıldı.

"Zu," dedi annem. Şaşırmışa benziyordu.

Yırtarak açtığım ekmek poşetinden iki dilim daha çekip çıkardım.

Gitsene, gitsene, gitsene. Sen gitmeden hazırlanmaya başlayamam.

Annem başını iki yana salladı. "Vay canına," diye mırıldandı. "Birileri ters tarafından kalkmış."

Ekmeği kızartma makinesine yerleştirip ayar düğmesini en düşük seviyeye getirdim. Arkamda annem ellerini omuzlarıma koydu. Eğilerek elinden kurtuldum.

Anne, gitsene sen. Veda etmem gereken bir sen kaldın ve bu kısmın bir an önce bitmesini istiyorum. Lütfen, git artık.

Buzdolabının kapısını çekip açtım. Kapaktaki şişelerle kavanozlar şıngırdadı.

"Tamam, Zu," dedi annem. "Bugün neyin var senin?"

Neyim olduğunu söyleyeyim, çok büyük bir şey yapmak üzereyim ama senin benim yanımda geçirdiğin her dakika, o şeyi yapma isteğimi azaltıyor.

Bir saniyeliğine dolabın içine diktim gözlerimi.

"Ne arıyorsun?" diye sordu annem. "Tereyağını mı?"

İşte bu yüzden ortadan kaybolman gerek.

Buzdolabının kapısını çarparak kapattım. Camlar iyice şıngırdadı.

Annem burnundan ağır ağır, derin bir nefes aldı; aldığı nefesi, yine ağır ağır burnundan verdi. Nefes alış tarzından annemin, kendi deyimiyle *soğukkanlılığını yitirmemeye* çalıştığını anladım.

Buzdolabına yaklaşıp kapağını açtı. Ardından da tek söz etmeden ambalajı yarısına kadar açılmış bir paket tereyağını önümdeki tezgâha koydu.

Anneme bakmaya cesaret edemedim. Onun yerine, tereyağını koklar gibi burnuma yaklaştırdım. Ardından kötü kokuyormuş gibi tereyağını tezgâha geri fırlattım.

"Tanrı aşkına, Zu. Kabalık ediyorsun."

Lütfen. Lütfen git.

Ekmeğim makineden çıktı, bu kez önceki kadar yanık değildi. Kızarmış ekmeği kaptığım gibi bir tabağa

koydum, üzerinde de sertçe tereyağı sürmeye koyuldum. O kadar sert sürüyordum ki ekmek parçalandı.

"Zu," dedi annem. "Sabahını güzelleştirmek için yapabileceğim bir şey varsa şimdi söylemenin zamanıdır."

İşte o zaman söyledim.

"Git yeter," diye mırıldandım.

"Zu..."

Bir hışım döndüm, ağzımdan öfke fışkırıyordu: "Gitsene anne. Buradan. Gitmeni. İstiyorum."

Bu kısım geçsin bitsin istiyordum. Şimdiye dek acil çıkış kapısından çıkmış, kapının ardındaki dünyaya kavuşmuş olmalıydım. Tüm vedalaşmalar bitsin istiyordum.

Annem saate bir bakış attı. "Geç kalmak istemiyorum ama tatlım..."

"Senin *derdin* ne?" diye sözünü kestim. "Neden *çıkıp gitmiyorsun?*"

İçimdekiler ile dışımdakiler arasında, kalbimdekiler ile dış dünyaya gösterdiklerim arasında böyle bir uçurum vardı. O uçurum öyle büyüktü ki beni burada, mutfağın ortasında üç milyar parçaya ayırmak üzereydi.

Annem derin bir nefes aldı. "Ne yapsam bilemiyorum," dedi uysalca.

"Gitmelisin," dedim. "Yapman gereken bu."

Annem çantası aldı. "Okuldan sonra görüşürüz, tamam mı?" dedi. "O zaman konuşuruz."

Ben burada olmayacağım, anne. Özür dilerim ama burada olmayacağım. Yapmam gereken bir şey var.

"Umarım günün şimdikinden iyi geçer, Zu." Annem durakladı, ardından ekledi. "Seni seviyorum."

Çıkarken usulca kapıyı kapattı.

Annemin ayak seslerini dinlerken aynı anda iki istek birden duydum: Bir yandan planladığım gibi kaçmak istiyordum, bir yandan da beni gitmekten alıkoysun diye annemin peşinden koşmak. Burada, evimde bana gereksinim duyulduğunu söylesin istiyordum, yapacağım şeyi yapmamdansa burada kalmam gerektiğini söylesin.

Beni yatağıma yatırsın, her şey normale dönene kadar da uyandırmasın istiyordum.

Oysa artık normalin neye benzediğini bile bilmiyordum.

Annemin arabası uzaklaştı.

Ancak annemin gidişinden sonra bir kişiye daha veda etmem gerektiğini anladım.

telefon konuşması

Telefonu elime aldım.

Numara hâlâ ezberimdeydi, yıllarca yaptığımız acil telefon görüşmelerinden anımsıyordum: Örneğin, ikimizin de *Dev Şeftali*'yi okumayı bitirdiği günkü gibi, ben New York City'deki şeftali evi konuşmak için sabahı bekleyememiştim. Ya da aslında ödev dağıtımını bildiğimiz halde, kontrol etmek bahanesiyle yüzlerce kez birbirimizi aradığımız zamanlardaki gibi. Ya da Dylan Parker'ın, konçlu spor ayakkabılar, Patriots forması ve Mohikanlar gibi havaya dikilmiş saçlarla okula geldiği, Franny'nin de, "Şu yeni çocuk ne tuhaf, değil mi?" demek için telefona sarıldığı günkü gibi. Oysa ben Dylan'ı özellikle tuhaf bulmamıştım, üzerine düşünmemiştim

bile ama yine de evet demiştim. Franny'nin neden tuhaf bulduğu bir çocuk hakkında konuşmak istediğiniyse uzunca bir süre anlamamıştım.

Telefon üç kez çaldı. Tam kapatacaktım ki birinin ahizeyi kaldırdığını duydum.

"Alo?"

Franny'nin annesi.

Derin bir nefes aldım. Son birkaç ayımı *konuşmayarak* geçirdiğimi, Franny'nin ölümünden beri telefonla konuşmadığımı bilemezdi. Herhangi bir şey söylemenin bana ne kadar zor geldiğini bilemezdi.

"Fluffernutter nasıl?"

Uzunca bir sessizlikten sonra Franny'nin annesi konuştu.

"Gayet iyi, Suzy," dedi. "İstersen bir ara gelip onunla oynayabilirsin."

Bir an düşündüm. O yalnız, ben yalnız. Yol kenarlarındaki tahta direklere gerilmiş birtakım tellerle bağlantı kuracağımıza, oraya gidip Franny'nin annesiyle karşılıklı oturduğumu gözümün önüne getirdim. Böyle bir şeyi ister miydim, bilemiyordum ama, "Olur," dedim.

Bir süre hiç konuşmadık. "Telefon etmek için erken bir saat galiba. Düşünemedim," dedim.

"Hayır, sorun değil. Kalkmıştım zaten." Franny'nin annesini mutfakta otururken kafamda canlandırdım, tavana kadar uzanan duvar kâğıtlarındaki sarmaşık desenini, dolapların çiçekli porselen kulplarını. Franny'yle browni yaptığımızda, her şeyi temiz tutmak için ne kadar çaba gösterirsek gösterelim, hep o dolap kulplarına kek hamuru bulaştırırdık.

"Yarın akşam okul dansı var."

"Ya?"

"Evet. Teması kahramanlar ile kötü adamlar."

Ne söylemenin uygun kaçacağını, neyin uygun kaçmayacağını kestirmek zordu. Yani, belki de danstan hiç söz açmamalıydım, sonuçta Franny artık hiçbir dansa gidemeyecekti. Ne tuhaftı. Ben büyüyordum, öteki çocuklar da büyüyorlardı. Birkaç ay içinde, resmen ilk gençlik çağıma girecektim. Bir yıl içinde de neredeyse on dört olacaktım. Öyle büyük bir yaşmış gibi geliyordu ki o yaşa ulaşmam olanaksızdı sanki. Oysa Franny hep on iki yaşında kalacaktı.

"Sen hangisisin?" diye sordu Franny'nin annesi.

"Ne?"

"Kahraman mı olacaksın, kötü adam mı?"

"Ha," dedim. "Ben gitmeyeceğim. Kent dışına çıkacağım."

Derin bir nefes aldım, çünkü zamanı gelmişti: Ne yapacağımı, neden yapacağımı anlatma şansı geçmişti elime. Başkaları *bazı şeyler durup dururken olur* mantığıyla vazgeçse bile benim vazgeçmediğimi söyleyebilirdim.

Konuya girme şansı bulamadan Franny'nin annesi konuştu: "Biliyorsun ya, sana hep büyük hayranlık duyardı, Suzy."

O zaman ne diyeceğimi bilemedim.

"Başkalarının ne düşündüğünü umursamadığını söylerdi. Bu yönünden ne kadar hoşlandığını anlardım. Sanırım kendisi de biraz öyle olmak istiyordu."

Franny'nin annesinin sözleri beni öylesine şaşırtmıştı ki yalan söyleyip söylemediğini merak ettim.

Franny'nin bana benzemek isteyebileceği hiç aklıma gelmemişti. Üstelik Franny'nin annesinin az önce söylediği şey doğru da değildi: Birinin ne düşündüğünü *umursamıştım*. Franny'nin ne düşündüğünü umursamıştım.

Bir süre ikimiz de kendi evimizde, birbirimizle *konuşmadan* öylece oturduk.

Tuhaftır ki sözsüz iletişim bazen sözlü iletişimden daha iyi olabilir. Sessizlik sesten fazlasını söyleyebilir, aynı şekilde bir kimsenin yokluğu, varlığından bile çok yer kaplayabilir.

Bir süre sonra dudağımı ısırarak, "Kapatmam gerek," dedim.

"Aradığın için teşekkürler, Suzy.

"Benim için Fluffernutter'ı öpün."

"Öperim. Kendine iyi bak, tamam mı?"

Beni göremediğini bile bile başımı salladım. Ardından yine bir süre öylece oturduk, derken bir şey duydum. Belki bir güle güleydi ama Franny'nin annesinin boğazından kopan minicik, hüzünlü bir ses de olabilirdi.

Telefonu kapattım. Odama gidip dolaptan bavulumu çıkardım. Aaron'ın çerçeveli fotoğrafını dış göze koydum. Ardından çantayı alıp kapıdan çıktım.

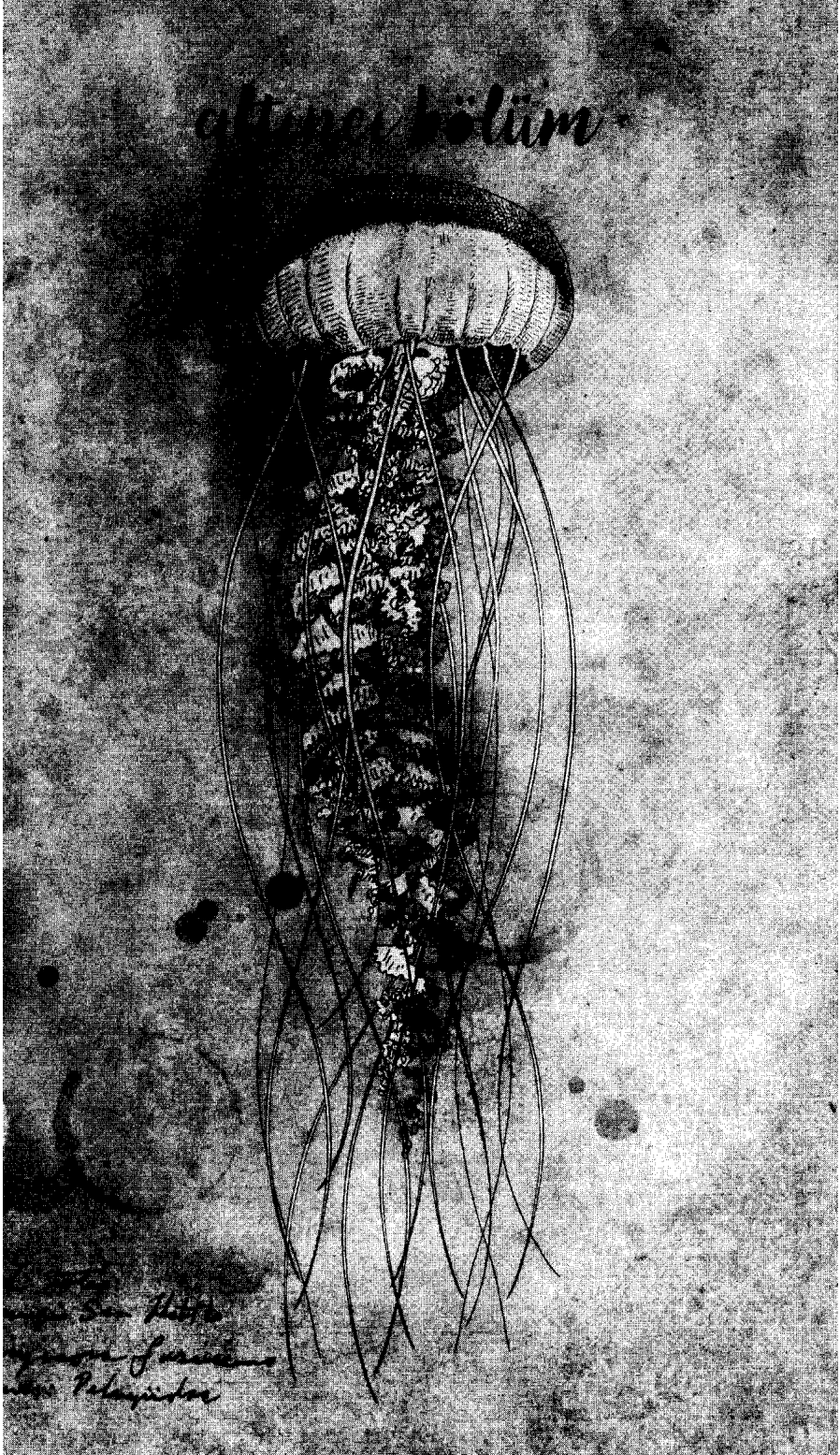

bitişler

Kim bilir, belki de insanların sonu, öldükleri gün değil de son kez anıldıklarında geliyordur. Belki ölünce gerçekten yok olmuyorsunuzdur da yalnızca ana hatlarınızın göründüğü, ayırt edici özelliği bulunmayan karanlık bir gölgeye dönüşüyorsunuzdur. Zamanla, insanlar sizi unuttukça siluetiniz yavaş yavaş karanlığa karışıyordur. Yeryüzünde adınız son kez anıldığındaysa son ayırt edici özelliğiniz, örneğin burnunuzun ucundaki çiller veya kalp biçimli dudaklarınız sonsuzluğa karışıyordur.

Eğer gerçekten böyleyse ölen kişinin adını anmak için beklemeniz gerekir. Çünkü o adı ne zaman son kez andığınızı asla bilemezsiniz. Bir gün bilmeden son kez anarsınız.

Sonra da ölen kişi sonsuza dek yok olur, gider.

Bulgular

Gözlemlerinizi özetleyin. Ulaştığınız sonuç varsayımınızı doğruluyor mu? Bilimin gerçekte herhangi bir şeyi "kanıtlamadığını" unutmayın; bilim yalnızca dünyamızın işleyişine dair giderek büyüyen kanıtlar bütününe katkıda bulunur. Eğer araştırmanızın varsayımınızı desteklemediğini görürseniz dürüst davranın. Unutmayın ki bilimde başarılarımız kadar hatalarımızdan da ders alırız.

—BAYAN TURTON

ölümsüzlük

Denizanaları hakkında son ama en önemli şeyi söyleyeceğim.

Bahse varım, milyon yıl geçse aklına gelmez.

Denizanaları ölümsüzdür.

Söylerken abartmıyorum. Üstelik yalnızca bizden uzun yaşamalarından da söz etmiyorum ki gerçekten de bizden uzun yaşarlar.

Kelimenin tam anlamıyla söylüyorum: Denizanalarının en az bir türü, yeryüzünde hemen hiçbir canlının yapamadığı bir şeyi yapabilir. Gençleşebilir. Bana inanmıyor musun? Aç bak. *Turritopsis dohrnii.* Ölümsüz denizanası.

Turritopsis dohrnii tehdit edildiğinde, denizanalarının denizanası gibi göründüğü yetişkin medüz evresinden çıkıp güvenlik için okyanusun tabanına tutunduğu gençlik evresine geri dönebilir. Teoride, bunu sayısız kere yineleyebilir: Yaşlanır, ardından gençleşir, yaşlanır, ardından gençleşir. Böylece de hiç ölmez.

İşler ters gitmeye başlayınca, ortalık gerilince biz de bir anda geriye dönebilsek nasıl olurdu? Düşünsene bir. "Tüh, bu iş çok zormuş," deyip küçülebildiğimizi, eskisi gibi yalnızca çocuk olduğumuz evreye geri dönebildiğimizi düşün.

O güvenli bölgeye sığınıp orada sonsuza dek kalabildiğimizi.

O zaman hiçbir şey böyle olmazdı. Ters giden onca şeyi düzeltmek için hiçbir şey yapmak zorunda kalmazdım. Sana o mesajı yollamaya çalışmazdım. Her şey iyi giderdi. Eskisi gibi her şey kolayca çözülürdü.

Sen hâlâ burada olurdun, Franny. Beni yine severdin. Eskiden hep sevdiğin gibi.

avustralya'ya

Herhangi bir şeyi başarmanın sırrı, başarabileceğine inanmakta yatar. İnsan bir şeyi yapabileceğine inanınca korksa bile adeta sihirli bir güce kavuşur. Kendine güvendir sihir. Her şeyle başa çıkmanı sağlar.

Peşinden bavulunu sürükleyerek kampüse kadar uzunca bir yol yürümeni sağlar. Oraya aitmişsin gibi görünmeye çalışarak uzun bir süre soğukta beklemeni sağlar. Acaba servis gerçekten gelecek mi kuşkusuyla başa çıkmanı sağlar. Servis gelince de duyduğun rahatlık ve korkuyla başa çıkmanı sağlar.

Servis yabancılarla doluydu. Kırmızı döpiyesli bir kadınla uzun uzun konuşan beyaz saçlı bir kadın vardı. Beyaz Saç, yeni doğmuş *4 kilo 140 gramlık* torununu ziyaret

etmeye Atlanta'ya gittiğini söyledi. Kırmızı Döpiyesse, sanat eserlerinin korunması hakkında bir konuşma yapmak için bir günlüğüne Grand Rapids'e uçacağını söyledi. Hemen gidip gelecekmiş.

Kimseye bakmamaya özen gösterdim. Göz teması kurmadım. Servis bir otelin önünde durduğunda, eski sigaralar gibi kokan bir adam yanıma oturup merhaba dediğinde bile dönüp bakmadım.

Geçip giden evlere bakarak, *Hoşça kalın evler,* dedim içimden.

Küçük yolların, büyük yollara dönüşmesini izleyerek, *Hoşça kalın küçük yollar,* dedim içimden.

Büyük yolların otobanlara dönüşmesini izleyerek, *Hoşça kal Massachusetts, South Grove,* dedim içimden.

Elimi ceketimin cebine soktum ve parmaklarımı babamın kredi kartı bilgilerini taşıyan pembe kâğıdın üzerinde gezdirdim.

Şimdiye kadar her şey kolay gitmişti. İyi bir planlama yaptığım için kendimle gurur duydum.

Annemi düşünmemeye çalıştım, ona son bir kez sarılmamıştım bile. Arabasına binip uzaklaşmasını izlemekle yetinmiştim.

Servis havaalanına gelince yolcuların her biri farklı farklı terminallerde indiler. Kapının her açılışında içeriye bir kutup havası doluyordu. Hepsinin iyi günler dilemeden önce şoföre para verdiğini fark ettim. O yüzden uluslararası terminalde durduğumuzda ben de zarfımdan buruşuk bir dolar çıkardım. Adama verdim, çantamı aldım ve teşekkür ettim. Bu sırada da böyle şeyleri her gün yapıyormuşum gibi soğukkanlılıkla uzaklara baktım.

Derken kontuara doğru yürüyüp kuyruğa girdim.

Şimdi biniş kartımı alacak, güvenlikten geçecek ve dünyanın bir ucuna uçacaktım.

Saatimi, Massachusetts'e göre on beş saat ileride olan Cairns saatine ayarlamıştım.

Küçük el bagajıma bir diş fırçasıyla, küçük bir tüp diş macunu koymuştum.

Yedek çorapla iç çamaşırı da koymuştum çünkü Avusturalya'ya vardığımda kendimi pis hissetmek istemiyordum.

Bir deftere, Avusturalya'da gerek duyabileceğim deyimleri yazmıştım: *Chemist* eczane, *boot* bagaj, *lift* asansör, *to come good* iyi sonuçlanmak anlamına geliyordu.

Yolculuğumun ilk kısmı iyi sonuçlanmıştı.

Jamie Seymour'un James Cook Üniversitesi'ndeki ofisinin adresini almıştım. Havaalanından yaklaşık on beş kilometre veya dokuz mil uzaktaydı. Oraya ulaşmak için adını Kaptan Cook'tan alan otobandan gidecektim. Franny ile kâşifleri çalışırken öğrendiğim Kaptan Cook, İngiltere'den Avusturalya'ya yelken açmıştı. Yaklaşık iki yüz elli yıl önce Avusturalya'ya yaptığı yolculuk, Venüs'ün dünya ile güneş arasından geçişini görme amacı güden uzun yolculuğun bir parçasıydı.

Hem Cook'un yolculuğu hem de Venüs'ün yolcuğu iyi sonuçlanmıştı.

Oraya vardığımda okyanusla aramda iki kilometreden az mesafe olacaktı. Acaba dalgaların sesini duyacak mıydım, acaba dalgaların sesi dünyanın nefes alışına benziyor muydu?

Sıranın önündeki yolcu, elinde biniş kartıyla kapılara doğru yürüdü. Ben dahil sıradaki herkes ayaklarımızı sürüyerek birkaç adım ilerledik.

Avusturalya öyle yakındı ki varlığını hissedebiliyordum adeta.

otur

Havaalanındaki kontuara doğru yürürken gözlerimi fazla kırpıştırmamaya özen gösterdim. Göz kırpıştırmak gerginliğe işaret eder. Gerginlikse kuşku çeker.

Kontuarın arkasındaki kadının uzun sarı saçları vardı, gözleriyse birazcık ayrıktı. Bir klavyenin başında, taramalı tüfek gibi işleyen kırmızı tırnaklarıyla bir şeyler yazıyordu.

"Adınız?"

Adımı söyledim. Yüzüme bakmadan yazdı. *Tık tık tık.*

"Pasaportunuz?"

Çantamdan pasaportumu çıkartıp uzattım. Kadın pasaportumu açıp boş sayfalara göz attı. Ardından kaşlarını çattı. "Bir dakika," dedi. "Doğum tarihiniz nedir?"

Doğum tarihimi söyleyince bana tuhaf tuhaf baktı. "Hımm, ama..." diye başladı, ardından sesi kesildi. Birkaç tuşa daha bastıktan sonra kaşlarını çattı. "Vize başvurusunda bulunmamışsınız."

Neden söz ettiğini tam anlamasam da yolculuğun elimden kayıp gitmeye başladığını bir şekilde anladım.

Vize, dedim içimden. *Vize dedi.*

Hiçbir işe yaramayacağını sezsem de yapabileceğim tek şeyi yaptım: Cebimden babamın kredi kartı bilgilerini taşıyan pembe kâğıdı çıkardım. Kontuarın üzerinde kadına doğru ittirdim.

Karta baktı, birkaç kez evirip çevirdi. Kafası karışmıştı anlaşılan. "Nedir bu?" diye sordu.

"Visa," dedim. Beynimde fırtınalar kopmuyormuş gibi çenemi havaya kaldırıp kendimden emin bir tonla konuşmuştum. *Şu durumu bir an önce atlat,* dedim içimden. *O uçağa binmek için elinden ne geliyorsa yap.*

Kadın kaşlarını çattı. "Ama bu yalnızca..." Bir süre karta baktıktan sonra, "Ah, anlıyorum," dedi. Gözlerini kaldırdı. "Tatlım," Sesi bir anda yumuşamıştı. "annen ile baban nerede?"

Derin bir nefes alıp tüm ciddiyetimi takındım. "Onlar bu yolculuğa katılamıyorlar." Kadının arkasındaki taşıma bandında ilerleyen bagajları izledim. Birkaç kere gözlerimi kırpıştırıp ekledim. "İkisi de çalışıyor."

Kadın bir şey düşünüyormuş gibi yeniden pembe kâğıda baktı. Ardından, "Canım, tek başına ülke dışına çıkamazsın, biliyorsun," dedi.

"Biletimi aldım," dedim.

"Evet, ama..."

Bridget Brown'la ilgili gazetede yazılanlardan alıntı yaptım. "*Geçerli bir biniş bileti bulunan, on iki yaş ve üzerin-*

deki yolcular, yanlarında yetişkin bir refakatçi olmadan seyahat edebilirler."

"Hayır," dedi kadın. "Bu durum yurtdışı seyahatlerde geçerli değil." Yeniden, son derece sakin bir sesle konuştu. "Üzgünüm."

Sesindeki sakinliğe, bana sevecen davranmak için böylesine uğraşmasına takılmıştım. Sevecenliğe gerek duyduğumu düşünmesi hiç iyiye işaret değildi.

Sorun şuydu ki benim bu yolculuğu yapmamak gibi bir seçeneğim yoktu. Artık yoktu.

Bakışlarımı yere indirerek ne söyleyeceğimi düşündüm. Şu anda yapılması gerekeni biliyordum: Olayın kontrolünü yeniden ele geçirmeliydim, hem de hemen. Arkamda bir yolcu kalabalığı birikmişti, fazla zamanım yoktu.

Gözlerimi lamine kontuardaki kıvrımlı desene diktim ama ne kadar uğraşırsam uğraşayım, kontrolü yeniden ele geçirmenin yolunu bulamadım.

O zaman için için anladım ki *bu iş olmayacaktı.*

İşte o sırada desenin kıvrımları bulanıklaştı. Ellerim, pembe kâğıt, süresi dolmuş pasaportum dalga dalga çözüldü. Kontuara tombul bir damlanın düştüğünü gördüm.

"Ah, tatlım..." dedi kadın.

Dört bir yanımda havaalanının vızıltısını duyuyordum. Ayak sesleri ve tekerlekler üzerinde giden bagaj arabalarını. Bu seslerin ötesinde, binanın uğultusunu duyuyordum. Isıtma sisteminin sesiydi belki. Belki de floresan ışıklar. Acaba yeterince kulak kabartırsam bedenime pompalanan kanımın sesini duyabilir miydim?

Titrediğimi fark ettim.

Tennessee'ye uçtuktan sonra eve dönmek zorunda kalan Bridget Brown'ı düşündüm. *O en azından bir yere gitmeyi başardı,* diye geçirdim içimden.

Bense ancak bilet kontuarına kadar gelmiştim.

Omzumda bir el hissettim. Kadın kontuarın arkasından çıkmış, yanıma gelmişti. Umduğumdan ufaktı. Topuklularla bile benden iri gözükmüyordu.

"Benimle gel," dedi.

Beni kontuarın yan tarafına, çalışanların girip çıktığı yere götürmesine izin verdim.

"Otur," dedi. Yere yığıldım.

Başımı kaldırıp kadına bakınca bana nasıl baktığını gördüm, derken her şey bulanıklaştı. Gözlerimden sıcak yaşlar akmaya başladı.

Yanıma çömelen kadın bir elini omzuma koyup hafifçe sıktı. Sonra da kalkıp gitti. Ben de başımı dizlerime yaslayıp gözlerimi diz kapaklarıma bastırdım.

Yorulmuştum. Işık gözümü acıtıyordu.

Başaramamıştım.

o başardı

Uzunca bir süre yerde oturdum, kontuardan biletlerini alıp kapılara yollanan insanları izledim.

Beyaz saçlı, neon turuncu spor ayakkabı giymiş bir adam gördüm. Tümüyle kamuflaja bürünmüş bir kadın asker. Bir anne ile yürüme çağındaki çocuğu. Burnu akan çocuk yorgun, huysuz bir edayla ağlıyordu. Üzerinde kapüşonlu bir sweatshirt vardı, annesi sürekli kapüşonu çocuğun başına geçirip duruyordu. Çocuk da her seferinde kapüşonu başından çıkarıyordu. Kadın önüne bakarak çocuğu kalçasında salladı.

Bu insanların hepsi bir yere gidiyordu.

Gözlerimi kapatıp nefesime odaklandım. Gün boyunca, hafta boyunca, yaşamım boyunca nefes alıp durmuştum, oysa şimdiye dek dikkat etmek hiç aklıma gelmemişti.

Franny asla dönmeyecekti.

Mesele de buydu ya. Oraya ulaşsaydım da, sorunun bir denizanasından kaynaklandığını Jamie'nin ağzından duyup başından beri haklı olduğumu öğrenseydim de hiçbir şey değişmeyecekti ki. Franny geri gelmeyecekti, arkadaşlığımız da gerçekte nasıl bittiyse yine öyle kalacaktı.

Üzgünüm. Üzgünüm. Çok ama çok üzgünüm.

Gözlerimi açmadan çocuğun ağlayışını, havayolu şirketinin klavye tıkırtılarını, Toronto uçuşuna ait bagajların birazdan üç numaralı bagaj alım noktasına ulaşacağını bildiren hoparlör anonsunu dinledim.

İstediğin gibi biri olamadığım için üzgünüm. Yaptığım şey için üzgünüm. Yokluğa karıştığın o korkunç anda hissettiklerin için üzgünüm.

Kadınlar tuvaletinde bir cep telefonu bulunmuştu ve bir alt kattan alınabilirdi.

Uzayın derinliklerinde hızla dönen bir kayanın üzerindeki aptal bir yaratık olduğum için üzgünüm. Senin bu kayanın üzerinde, bu aptal toz zerreciğinin üzerinde geçirdiğin zamanı kolaylaştıracağıma, zorlaştırdığım için üzgünüm.

Yeni bir başlangıç yapmayı denerken bitişlerin en kötüsüne yol açtığım için üzgünüm.

Böyle çok hata yaptığım için üzgünüm.

Uyuyakalmıştım herhalde ki gözlerimi açtığımda üzerimde havayolu şirketinin o ince, yünlü, kare battaniyelerinden vardı. Battaniyeleri yama gibi, her yerimi örtecek biçimde üzerime koymuşlardı. Başımı kaldırıp baktım ama sarı saçlı havayolu şirketi çalışanını hiçbir yerde göremedim. Takım elbiseli bir adam, hafif tempo koşarak yanımdan geçti. Yürümeye isteksiz bir köpeği andıran siyah çantasını peşi sıra sürüklüyordu.

Yere uzanıp battaniyelerin altında top gibi kıvrıldım. Yerin sertliğini ve soğukluğunu yanağımda duymak iyi geldi.

. Yeniden gözlerimi kapattım.

Açtığımda annem karşımdaydı. Havaalanındaki onca yabancının arasında annemi görmek tam bir sürprizdi. Üzerinde, mutfaktaki o son karşılaşmamızda giydiği iş kıyafeti vardı hâlâ.

Annem gözleriyle yüzümü yokladı. Telaşlı görünüyordu.

"Zu," deyip yanıma yere çöktü. "Ah, tatlım." Yüzü buruştu, yanaklarından yaşlar süzülmeye başladı.

Sevgiden mi, üzüntüden mi, mutluluktan mı, yoksa üç nedenle birden mi ağlıyordu, bilemiyordum.

"Ah, ah... Canım, canım kızım." Ellerimi tutup iyice sıktı.

Aaron da gelmişti. Yere oturup gevşek bir yumruk yaptığı eliyle hafifçe dizime vurdu.

Uzunca bir süre kimsenin çıtı çıkmadı.

Ardından, bir süre sonra Aaron hiçbir şey yokmuş gibi, "Ee... Neler oluyor, Zu?" dedi. Yaşadığımız şey gayet normalmiş gibi davranması beni biraz güldürdü. Burnum aktı ama umursamadım. Elimin tersiyle burnumu sildim.

"Sandım ki..." diye başladım. Derin bir nefes aldım. "Kanıtlayabilirim sandım," dedim. "Olayın iç yüzünü kanıtlayabilirim sandım."

Ama elbette neden söz ettiğimi anlamadılar. Son birkaç aydır düşündüğüm şeylerin hiçbirinden haberleri yoktu. Akvaryum gezisinden, İrukandji'den, beş saniyede bir yirmi üç kişinin sokulduğundan, Jamie'den, yaptığım araştırmadan ya da kimselerin bilmediği bir şeyi öğrendiğim sanısına kapıldığımdan haberleri yoktu. Bridget Brown ile Dollywood öyküsünden ya da tek başıma bir havaalanında, yerde oturmama yol açan nedenlerin hiçbirinden haberleri yoktu

Olanaksız bir şeyin, nasıl tek olasılığa dönüşebileceğini anlamıyorlardı.

Ağzımdan paldır küldür çıkan sözcükleri dinledim. Uzun zamandır hiç olmadığı kadar çok şey söylüyordum ama anlamlı bir şeyler söylemediğimi duyabiliyordum. Ne kadar uğraşırsam uğraşayım, mantıklı bir şeyler söylemeyi başaramıyordum.

Konuşmayı bırakınca olan şeylerden biri de budur belki, diye düşündüm. Belki insan, kafasındaki şeyler normal ve mantıklı mı, yoksa çatlaklarla ve kusurlarla mı dolu anlayamıyordur.

Söyleyeceklerimi söyleyip elimden geldiğince durumu açıkladıktan sonra Doktor Bacak'ın ilk tanıştığımızda bana söylediği şeyi anımsadım: Herkes farklı biçimlerde yas tutar, yas tutmanın doğru veya yanlış bir yolu yoktur.

Hımm, diye düşündüm. *Yaşananları duyunca fikrini değiştirebilir.*

Konuşmam bitince birkaç dakika oturduk. Ardından annem usulca konuştu. "Ben hep bir rip dalgasıdır diye düşündüm."

Anneme baktım. "Ne?"

"Yani, neden boğulduğunu bilmiyorum Zu ama ben hep öyle düşündüm. Rip dalgasıdır dedim."

Rip dalgası. İnsanı açıklara sürükleyen görünmez akıntı.

"Başka bir şey de olabilirdi gerçi," dedi annem. Sesi çok yumuşaktı. "Yani, Franny belki bir dalgaya kapılıp kafasını taşa çarpmıştır. Ya da bir sağlık sorunu yaşamış, nöbet falan geçirmiştir veya kimsenin bilmediği bir kalp sorunu vardır. Belki de sadece fazla yorulmuş, kıyıdan da fazla uzaklaşmıştır..."

Sesi kısıldı.

İkisi de söyleyebilecekleri şeyi söylemedi. Benim bir anda kavradığım gerçeği ikisi de dile getirmedi: Yaşananların nedeni aslında önemli değildi. Gerçekten de *durup dururken olmuştu.*

Nedense, bazı şeylerin *gerçekten de* durup dururken olması tüm gerçeklerin en korkuncu, en acısıymış gibi geliyordu.

Derken Rocco'nun yaklaştığını gördüm. Karton bir tepsiyle içecek sıcak bir şeyler getiriyordu. Anneme bir bardak uzattıktan sonra bana da teklif etti. "Sıcak çikolata, Suzy?"

Bardağın üzerinde uzun saçları göğsüne dökülen, yeşil bir deniz kızı resmi vardı. Kızın başında bir taç, tacın tepesinde de bir yıldız vardı. Karton bir bardağın üzerinde bir araya gelen denizle gökyüzü. Alt tarafı aptal, eski bir logoydu gerçi ama yine de Rocco bana az önce bir mesaj vermiş gibi hissettim. Sanki biz anlıyoruz diyordu.

Sıcak çikolata çok güzeldi. Bir süre, içeceklerimizi içip yerde öylece konuşmadan oturduk.

Ardından bavulumdan para zarfımın göründüğünü fark ettim. "Çaldım," dedim. Ağzımdan çıkan sözcükler bana korkunç geliyordu. "Babamın kredi kartını kullandım."

Sonra da para zarfını alıp anneme uzattım. "Çoğu da senin." Aaron ile Rocco'ya döndüm. "Ama birazı da sizin."

Onların salonlarından para aldığımı anlattım.

"Biliyoruz, Zu," dedi Aaron. Rocco'ya bir bakış attı. "Aslında bu yüzden kavga bile ettik. O para market giderlerinin Rocco'ya düşen kısmıydı. Parayı oraya bıraktığına yemin etti. Ben de buna olanak yok, çünkü para orada değil dedim. Derken resmin kaybolduğunu fark ettik, anahtar da oradaydı. Tek açıklama buydu."

Bakışlarımı yere eğdim. "Özür dilerim." Sesimin ne kadar küçük, ne kadar çocuksu çıktığına şaşırdım.

Yaptığım açıklamayı kaçıran Rocco, "İyi bir neden için miydi bari?" diye sordu.

"Evet," dedi Aaron.

Rocco elini, elimin üzerine koydu. "Yüce bir amaç uğruna işlenen kabahatlerden daha kötüleri de vardır, biliyorsun."

Burnumu sildim. "Kim demiş?"

"Ne demek istiyorsun?"

"Birinden alıntı mı yaptın?"

Başını iki yana salladı. "Hayır, Suzy Q. Yalnızca gerçeği söyledim."

Uzanıp başımı annemin kucağına koydum. Anımsadığımdan sıcak, anımsadığımdan yumuşaktı. Jenna'nın sunumunda verdiği bir bilgiyi anımsattı bana: Bir anne yunus, yeni doğan yavrusunun ilk birkaç haftasında

yüzmeyi bırakmaz. Yeni doğan yavrunun, henüz suda yüzecek kadar yağlanmadığından annesinin yüzerek oluşturduğu akıntıda sürüklenmesi gerekir. Anne yüzmeyi bir an için bile bıraksa yavru batar.

Annelik yorucu olmalıydı.

Yan taraftaki bekleme alanındaki televizyon dikkatimi çekti. Haberlerde fotoğraf makineleri ve cep telefonları tutan insanlarla dolu bir plaj videosu gösteriliyordu. Artık ne olmuşsa, herkes kaydetmek istiyordu. Kıyının yakınlarında üç kano suya batıp çıkan bir objeyi izliyordu.

Bir insanı izliyorlardı. Kıyıya yüzen birini.

Birkaç sözcük belirdi: KÜBA-FLORIDA ARASINDA YÜZEREK TARİHE GEÇTİ.

Ayağa kalktım.

NYAD BEŞİNCİ DENEMESİNDE 166 KİLOMETRELİK MESAFEYİ TAMAMLADI.

Düşünmeden televizyona doğru yürümeye koyuldum.

"Aa," dedi annem peşimden gelerek. "Bir yerde okumuştum."

Diana Nyad kıyının yalnızca birkaç metre ötesindeydi. Atacak birkaç kulacı kalmıştı. Şimdi ayağa kalksa sudan yürüyerek çıkabilirdi.

"Vay," dedi Rocco. "Başardı." Dişlerinin arasından bir ıslık öttürdü. "Beşincide keramet varmış demek."

Nyad suyun içinde hiç kıpırdamadan durdu. Ardından yavaşça ayağa kalktı ve tökezleyerek yürüdü. Adımları öyle sarsaktı ki yürümeyi unutmuştu sanki. Dört bir yanında destekçileri kollarını uzatmış, düşerse diye tutmaya hazır bekliyorlardı ama son adımlarını yardımsız atıp sudan çıkmasına izin verdiler.

Kalabalık çılgınlar gibi alkış tuttu.

"Ne cesur kadın," diye mırıldandım.

İlk yardım ekibinin Nyad'ı ambulansa bindirmesini, ambulansın yavaş yavaş plajdan uzaklaşmasını konuşmadan seyrettik. Tezahürat yapmayı sürdüren kalabalık, ambulansın arkasından yürüyordu.

İşte o sırada Aaron bana döndü.

"Zu?"

"Evet?"

"Artık seni eve götürebilir miyiz?"

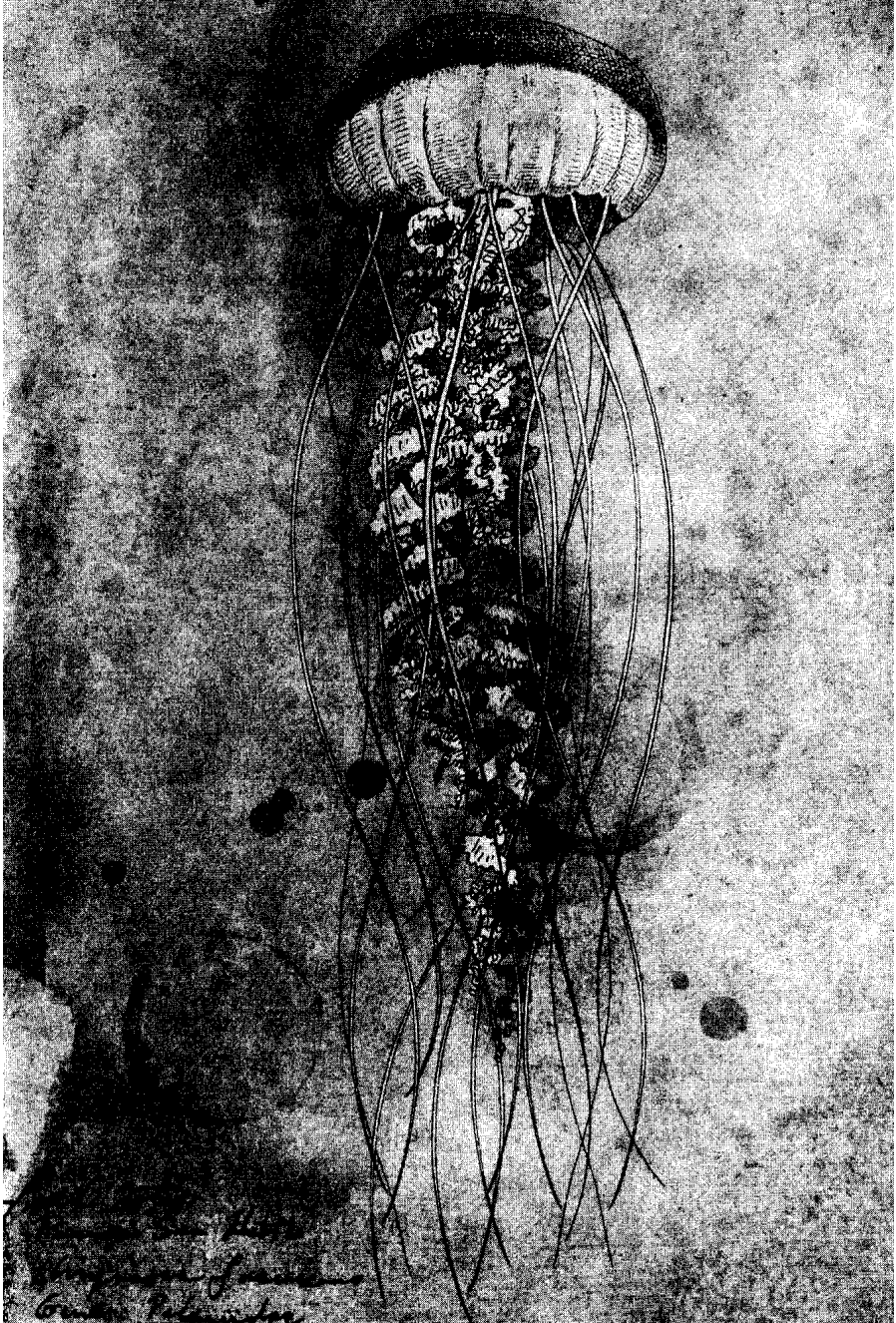
Yüzümün buruştuğunu, gözlerimin yeniden yaşardığını hissettim ama bu kez yalnızca üzüntüden ağlamıyordum. Öteki nedenden de ağlıyordum. Sevgiden.

Dördümüz kapalı otoparka doğru yürüdük.

Açılan sürgülü kapıdan çıkıp dışarı adımımızı atınca muazzam bir trafikle, soğuk ve aydınlık havayla karşılaştık. Beni fena çarptı. Bir süredir suyun altında nefesimi tutuyordum da sonunda kafamı sudan çıkarmıştım sanki.

Sanki uzun süredir ilk kez açık havaya çıkmış, nefes almaya çalışıyordum.

yedinci bölüm

Sonuç

Araştırmanızdan ne öğrendiniz? Doğacak soruları düşünmek için yaptığınız incelemenin bir adım ötesine geçin. Öğrenecek başka neler var? İncelemeniz bir sonraki adımda sizi nereye götürebilir?

—BAYAN TURTON

nasıl olurdu?

O denizanaları hâlâ oradalar.

Hâlâ beş saniyede bir yirmi üç kişiyi sokuyorlar. Benim yaşamımın sonuna kadar, hatta belki de dünyadaki yaşamın sonuna kadar denizanaları orada olacaklar.

Ölümsüz denizanalarını düşünüyorum, hani şu gençleşebilenleri. Acaba gençleşmenin birden fazla yolu var mıdır? İnsanların da gençleşebilmesinin bir yolu var mıdır?

Örneğin, küçükken hissettiğimiz o duyguyu yeniden hissedebilsek, yine her şeyin gerçekleşebileceğine inansak nasıl olurdu?

1968'de, insanlar dünyanın ayın üzerinde yükseldiğini görünce kendilerini önemli gördüler. Her şeyi başarabileceklerine inandılar.

Yine öyle hissetsek nasıl olurdu?

Dünyada korkulacak öyle çok şey var ki: denizanası çiçeklenmesi, altıncı kitlesel yok oluş, ortaokul dansı. Ama belki de korkmaya bir son verebiliriz. Belki kendimizi bir toz zerresi gibi hissedeceğimize, yeryüzündeki tüm yaratıkların yıldız tozundan yapıldığını anımsayabiliriz.

Üstelik gerçeği bir tek biz biliyoruz.

Denizanalarının sorunu da bu işte: Denizanaları gerçeği hiçbir zaman anlayamazlar. Bilinçsizce sürüklenip durmaktan başka bir şey yapamazlar.

İnsanlar dünyaya sonradan geldiler belki. Oldukça narin yaratıklarız belki ama aynı zamanda da bir tek biz değişmeye karar verebiliriz.

anlamlı gelen tek şey

O akşam, telaşlı telefon konuşmalarıyla geçti. Annem babamı arayıp yaşananları anlattı. Ardından annemle babam önce kredi kartı şirketiyle, ardından da havayolu şirketiyle telekonferans yaptılar. Telefonda o kişiden bu kişiye aktarıldıklarını duydum.

Annemin olayı defalarca anlatmasını dinledim. Arada sırada anlatmaya ara verip, *Evet, öyle. On iki. Online rezervasyon yapmış. Evet, tek başına. Hayır. Hayır, benim haberim yoktu,* gibi şeyler söylüyordu.

O gece derin uyudum. Sabah annem okul için beni kaldırmadı. Buna sevindim. Ayrıca ev gezdirme randevusu varsa bile herhalde iptal etmişti ki kahvaltı için aşağıya indiğimde üzerinde pazen pijamalarıyla mutfaktaydı.

Telefonu omzuyla kulağı arasına kıstırmış, elinde dumanı tüten bir fincan kahve tutuyordu.

"Harika," dedi telefona. Bana göz kırptı. Yorgun görünüyordu, gece pek uyumamış gibi bir hali vardı.

"Harika," dedi yeniden. "Çok yardımcı oldunuz, teşekkürler."

Telefonu kapattı. "Haberler iyi, Zu," dedi. "Havayolu şirketi bilet ücretini babanın kredi kartına geri ödeyecek."

Yere baktım.

"Hepsini mi?"

"Hepsini." Ardından benden çok, kendi kendine konuşuyormuş gibi mırıldandı. "Yapmaları gereken de bu zaten. On iki yaşında birine bilet satamazlar."

Üzerimde pijamalarımla dışarı çıkıp soğuk havada nefes alış verişlerimi izledim.

İşler planlandığı gibi gitseydi tam şu sıralarda Cairns'deydim. Herhalde tam şu saniyede Tropicana Lodge Motel'e giriş yapıyordum. Orada geceydi şimdi ve yazdı.

Oysa ben Massachusetts'te bir kış sabahında, pijamalarımın içinde titreye titreye, yaşamım boyunca bildiğim tek evin ön sundurmasında duruyordum.

Gerçekten biraz düşününce anlamlı gelen tek şey de buydu.

Annem kapının eşiğinde belirdi. "Zu? Sanırım babana bir telefon açman gerekir."

Başımı iki yana salladım.

"Tatlım," dedi annem. "Babanla dün gece de, bu sabah da konuştuk. Canı sıkkın ama açıkçası her şeyin ötesinde, endişe duyuyor."

Ama arayamazdım. Henüz arayamazdım.

Yani bir insan, özellikle de bunca şeyden sonra nasıl yeniden başlayabilirdi ki?

herhangi bir çocuk

Kahramanlar ve Kötü Adamlar dansına gitmeyi planlamıyordum. Gün boyunca dansı hiç düşünmedim. Aaron ile Rocco öğle yemeği için uğradı. Aaron bir futbol maçı açtı, hep birlikte Liverpool denilen bir takımın, Tottenham denilen bir başka takımı maçın son dakikalarında yenişini izledik. Aaron ile Rocco gittikten sonra annem en sevdiğim yemeği, pilav üstü tavuk yaptı ve onca zaman dansı hiç düşünmedim.

Ama ben yemeğimi yerken telefon çaldı.

Annem açtı. Bir saniye sonra başını iki yana salladı. "Ne yazık ki yanlış numarayı aradınız," dedi. "Burada Belle diye biri yok..."

Bir anda fal taşı gibi gözlerle başımı kaldırdım.

Bir saniye geçmeden annem güldü. "Ha, *Suzy*. Tamam, elbette. O burada... Hayır, kent dışında değil."

Bana göz kırptı. "Gitmişti ama döndü... Evet, tamam. Çağırıyorum."

Bir kaşını kaldırıp bana muzip muzip baktı.

"Justin adında biri seninle konuşmak istiyor, Zu."

Telefonu bana doğru sallayıp dudaklarını oynatarak, *Gelsene*, dedi.

Ama telefonu almadım. Annem içini çekti.

"Şimdi telefona gelemiyor. Acaba... Anladım, tamam. Evet, anladım. *Muhteşem ötesi.* Oldu. Ona söylerim."

Telefonu kapatıp bana matrak bir bakış attı. "*Justin*," dedi çocuğun adını vurgulayarak, "Dans kostümünün 'muhteşem ötesi' olduğunu sana söylememi istedi. Gelip görmeni umuyormuş."

Kahramanlar ve Kötü Adamlar dansı. Elbette ya. Bu geceydi. Çalacak onca şarkıyı, onca çocuğu düşününce midem pır pır etti.

Annem bana doğru eğildi. "Justin kim?"

"Justin..."

Onu nasıl tanımlayacağımı bilemediğimden bir süre düşündüm. "İşte," dedim. "Justin... bir arkadaşım herhalde."

O sözcüğü ağzıma alınca kendimi tuhaf hissettim ama söyler söylemez doğru olduğunu anladım.

Bu da yeterliydi.

Kendime bir kostüm oluşturmam çok zaman almadı.

Aaron'ın odasına girip dolabının kapağını açınca üzeri boya lekeleriyle dolu eski bir Red Sox şapkası buldum: Aaron'ın birkaç yaz önce badana boya işlerine yardıma gidip her akşamüstü başı sarılı yeşilli boyalarla kaplı halde eve gelirken giydiği şapka. Bir de cepli gri bir tişört aldım. Benim üzerimde elbise gibi duracak kadar uzundu, üstelik taytın üzerinde oldukça güzel görünüyordu.

Odama gidip yatağımın üzerine oturdum. Yerde duran bavulum hâlâ boşaltılmamıştı. Bavulumu o halde görünce annemin telefonda konuşmasını dinlerken kapıldığım hisse kapıldım yine. Kendimi çok ama çok küçükmüşüm gibi hissettim.

Uzanıp Aaron'm fotoğrafını çıkardım, Aaron ile Rocco'nun evinden aşırdığım fotoğrafı. Aaron'ın bir zamanlar böylesine genç ve tuhaf göründüğünü bilmek bir bakıma güzeldi.

Belki o da bir zamanlar kendini, kendi yaşamında bir yabancı gibi hissetmişti.

Resmi çerçevesinden çıkartıp tişörtün cebine koydum.

Ardından derin bir nefes alıp merdivenlerden aşağı indim ve anneme beni okula bırakıp bırakamayacağını sordum.

geriye kalan

Eğer bazı bilim insanları düşündüklerinde haklıysa, eğer zamanın tüm anları aynı anda yaşanıyorsa o halde bu gerçektir. Geçmişte yaşandığı gibi şimdi de yaşanıyordur:

Bizim arka bahçedeki büyük ağacın altında, eskiden yosunlardan ve çalı çırpılardan masal evleri yaptığımız o toprak parçasının üzerindeyiz. Vakit akşamüstü. Altın bir ışık sarmış çevremizi.

Tüm günü birlikte geçirmişiz. Üzerimizde pantolondan kesilmiş şortlarımız var, ayaklarımız çıplak.

Beşinci sınıfa başlıyoruz, artık okulun en büyükleri biziz. Seneye, yine okulun en küçükleri olacağız ama henüz değil.

El pişirmece oynuyoruz, hani teneffüslerde oynamaya bayıldığımız oyun. Avuçların yukarıya dönük, ellerini uzatıyorsun,

ben de ellerimi hafifçe seninkilerin üzerine koyuyorum. Sen ellerini çekip benimkilere vurmaya çalışıyorsun. Üç kere havayı dövüyorsun. Dördüncü denemende ellerin benimkileri buluyor.

Gülüyoruz.

Yukarı bakan avuçlarımı uzatıyorum, sen de geri çekilmeye hazır ellerini benimkilere değdiriyorsun. Parmaklarının sıcaklığını hissedebiliyorum, damarlarından akan kanın sıcaklığı bu.

Yüzün, ufka yaklaşan güneşi kapatıyor. Yüzünün ve kollarının kenarları beyaz beyaz parlıyor. Seni karanlıkta parlayan fosforlu bir kalemle çizmişler sanki. Kıpırdanıyorsun, başının arkasından akşamüstü güneşinin ışınları çıkıveriyor. Gözlerimi kısınca bir karaltıya dönüşüyorsun. İkinci kıpırdanışınla işte yine karşımdasın. Çillerin, açık renk saçların hale gibi parlıyor.

Ben ellerimi kaldırınca tam zamanında ellerini çekiyorsun. Kahkahamız fark ettirmeden kaçıyor elimizden. Çevremizi saran altın ışığa karışıyor. Elimizi uzatsak kamp ateşinden havaya saçılan kıvılcımları veya karahindibanın rüzgârla uçuşan tohumlarını yakalar gibi yakalayabilirdik o kahkahayı. Avuçlarımızda sıksak yaz akşamları günün tüm ısısını taşıyan taşlar gibi sıcaklığını duyabilirdik.

Yeniden elimi kaldırınca ellerim ellerinin üstünü sıyırıp geçiyor.

Sen, "Iskaladın," diyorsun.

Bense, "Vurdum," diyorum.

Sen, "I-ıh," diyorsun.

Bense, "Hı-hı," diyorum. Ardından bir kez daha oynuyoruz. Bu kez vuruyorum, kahkahamızın ağırlığından omuzlarımız çöküyor. Güneş ufka gömüldükçe gölgelerimiz uzuyor.

Dizlerimiz birbirine değiyor. Yeniden başlıyoruz.

kahramanlar ve kötü adamlar

Annemin arabasında oturup kahraman ve kötü adam kostümleri içinde akın akın binaya giren çocukları izledim. Çeşit çeşit Harry Potterlar, bir o kadar da Voldemortlar gördüm. Katniss Everdeenler de vardı; pelerinli, taytlı klasik süper kahramanlar da. Eski kovboy filmlerinde göreceğiniz türden kötü adamlar gibi simsiyah giyinmiş, maskeli birkaç adam da. Dylan Parker'sa başka bir şey bulamamış gibi rahip giysisiyle önümüzden geçti.

Arabadan çıkmadım.

"Tatlım?" diye seslendi annem. "İyi misin?"

The Avengers gibi giyinmiş iki çocuk bizim arabanın önünden geçti.

Flamalarla kaplı, karanlık spor salonunu gözümün önüne getirdim.

Ne demeye buraya gelmiştim ki?

"Ben eve gitmek istiyorum sanırım," dedim.

Annem içini çekti. Ardından uzanıp çantasını karıştırdı ve çıkardığı cep telefonunu elime tutuşturdu.

Ama ben yine de arabadan inmedim.

"Suzy," dedi. "Evden buraya gelmek ne kadar sürüyor?"

Önümüzden bir Batman ile bir Joker geçti. Kimdiler, anlayamadım.

"Zu?" dedi annem. "Kaç dakika?"

"Bilmem," dedim. "Beş dakika herhalde?"

"Peki beş dakika kaç saniye ediyor?"

"Üç yüz."

"Evet. Bak, şimdi senden ne yapmanı istiyorum: İçeri gir ve bu dansa en azından üç yüz saniye ver. Eğer gerçekten dayanamazsan elindeki telefonu kullanarak beni arayabilirsin. Seni almaya gelirim. Tamam mı? Ama en azından o kapıdan içeri gir, Zu."

Üç yüz saniye. Tüm istediği buydu.

"Tatlım, daha dün başka bir kıtaya uçmaya hazırdın."

Evet ama başaramadım.

Annem çenemi ellerine alıp bir anlığına gözlerimin içine baktı. "Sen cesursun, Zu. Tanıdığım herkesten daha cesursun. Yapabilirsin."

Yine ağlamaya başlamayayım diye gözlerimi sıkıca kapattım.

Gözlerimi açınca ellerimdeki telefona baktım. Söylediği şeyi yapabilmeyi çok istiyordum, kendim için değilse bile annemin hatırına.

Derken annem aklımı okurmuş gibi, "Benim için, Zu? Bir kere dene lütfen?" dedi.

Kapının kolunu birazcık çekince arabanın ışığı yandı. O sırada biri güm diye camıma vurdu.

"Belle!" Justin el sallıyordu. Normal giyinmişti ama ellerinde hayvan pençelerini andıran o büyük, kürklü eldivenlerden vardı.

Onu görünce öyle rahatladım ki bir kahkaha patlattım.

"Muhteşem ötesi kostümlü Justin bu mu?" diye sordu annem.

Başımla onayladım.

Justin camın öteki tarafından, "Geliyor musun, gelmiyor musun?" diye seslendi.

Anneme döndüm. "Söz mü? Arayınca telefonunu açacak mısın? Hemen gelip beni alacak mısın?"

"Evet, Zu."

"Bir yere uğramadan buradan doğruca eve gideceksin, beş dakika sonra da seni ararsam evde telefonun başında olacaksın, değil mi?"

"Evet, söz."

Üç yüz saniye.

Derin bir nefes aldım. Sol elimle annemin telefonunu sıkı sıkı tutarak arabadan indim.

Red Sox şapkama bakarak, "Sen nesin?" diye sordu Justin. "Beysbol oyuncusu mu?"

Arabanın kapısını kapatıp annemin kaldırım kenarından uzaklaşmasını izledim. Güçlükle yutkunduktan sonra Justin'e baktım.

"Sıradan biriyim işte," dedim. "Sıradan insanlar kahraman olamazlar mı?"

"Hımm..." Kürklü pençesiyle çenesini sıvazladı. "Pek sık rastlanmaz ama arada sırada olabilir sanırım."

Binanın içinde müziğin başladığını duydum. Çalan şarkıyı bilmiyordum ama diğerleri biliyordu anlaşılan, çünkü bir grup çocuk sevinç nidaları atarak kapıya doğru koşuştu.

"Hey," dedi Justin otoparkı işaret ederek. "Bak, Bayan Turton." Kürklü eldivenini deliler gibi salladı. "Selam, Bayan Turton!"

Bayan Turton gümüş simli spor ayakkabılarını giymişti ki bence oldukça matraktı. "Ne kostümü giydiniz, Bayan Turton?" diye sordu Justin.

Öğretmenimiz ceketinin fermuarını açtı, ellerini beline dayadı ve süper kahramanlar gibi çenesini yukarı dikti. Ceketinin altına bir tişört giymişti, üzerinde de şöyle yazıyordu: BEN BİLİM ÖĞRETİYORUM. SENİN SÜPER GÜCÜN NE?

"Peki ya siz nesiniz, Bay Maloney?" diye sordu. "Kurt adam mı?"

"Yok," dedi Justin. "Ama Belle biliyordur, eminim."

"Evet, biliyorum," dedim.

İkisi de devam etmemi bekledi.

"Çirkin," dedim ve Justin'in yüzü aydınlandı.

"Ya," dedi Bayan Turton. "Pekâlâ, umarım Çirkin coşmaya hazırdır, çünkü Bayan Turton dans etmeye hazır." Bayan Turton spor ayakkabılı ayaklarından birini havada oynatarak ekledi. "Dans ayakkabılarımı bile giydim."

Justin ile Bayan Turton ön kapıya doğru yürüdüler. Bayan Turton kapı kanatlarından birini açınca yüksek sesli müzik dışarı yayıldı, Justin de dönüp bana baktı.

"Gelsene, Belle," dedi.

Spor salonunun halini gözlerimin önüne getirdim: Çocuklar daireler oluşturmuş müziğin ritmiyle sıçrayıp zıplıyorlar. Üzerlerinde kostümler. Onca gürültü, onca hareket.

"Önce bir telefon etmem gerek," dedim.

Giriş kapısına arkamı döndüm. Üç yüze kadar saydım.

Üç yüz saniye, denizanalarının bin üç yüz seksen kişiyi daha sokması demekti.

Numarayı tuşlayıp telefonu kulağıma bastırdım.

"Alo?" dedi hattın diğer ucundaki ses.

"Baba," dedim.

Herhalde son beş aydır baba dememiştim. Beş ay yüz elli gün demekti, yüz elli günse milyonlarca saniye ederdi ama o anda tam hesaplayamadım.

Uzunca bir sessizlik oldu, babam gerçekten kim olduğumu anlamamıştı sanki.

"Düşündüm de," dedim dudağımı ısırarak. "O dinozor izlerini görmeye gideriz belki."

Babam sonunda çatlamış gibi, komik çıkan bir sesle karşılık verdi.

"Tamam."

Binadan gelen şarkı değişti. Şimdikini biliyordum. Birkaç yıl öncesinin şarkısıydı, o zamanlar Franny'yle arkadaştık ve aramızın başka türlü olabileceği hiç aklıma gelmezdi.

"Aaron da gelsin," dedim.

"Olur. Tabii. Aaron da gelebilir, tabii."

"Rocco da."

"Tamam. Ben onları arayıp ayarlarım, tatlım."

Eugene Field Memorial Ortaokulu'nun tuğla kaplı dış cephesine yaslanıp içerideki spor salonundan gelen müziği dinledim.

"Başka bir şey var mı, Suzy?"

"Hayır," dedim. "Şimdilik yok."

Sustum. "Aramana gerçekten sevindim, Suzy."

"Tamam."

"Yarın görüşüyoruz, değil mi?"

"Evet."

"Aynı saatte, aynı yerde. Tamam mı?"

Ming Sarayı'ndaki pembe vinil kaplama masamızı, akvaryumu ve yalnızca kendi yansımalarını gören balıkları gözümün önüne getirdim. Babamla tek kelime konuşmadan geçirdiğimiz onca geceyi düşündüm.

"Bilmiyorum," dedim. "Yarın yeni bir yer deneyebiliriz belki."

Şimdi susma sırası ondaydı.

"Olur. Nereye istersen oraya gideriz, Suzy."

"Tamam."

"Tamam."

Bir anda durumumu utanç verici buldum, çünkü sonunda konuşmaya başlamıştım ama söyleyecek başka bir şey gelmiyordu aklıma.

"Hoşça kal, baba."

"Güle güle, tatlım." Babamı zar zor duyuyordum.

Bir tık sesisin ardından telefon kapandı.

Omzuma birinin dokunduğunu hissettim. Justin'i göreceğimi sanarak arkamı döndüm ama karşımdaki Justin değil, Sarah Johnston'dı.

"Selam, Suzy," dedi. Sarah simsiyah bir Ninja kostümü giymişti. "İçeri girmedin mi daha?"

Başımı salladım.

"Ben de yeni geldim." Durakladıktan sonra ekledi. "Daha önce hiç dansa gitmemiştim, ya sen?"

Yeniden başımı salladım.

"İçeri birlikte girebiliriz istersen." Gergin bir hali vardı. Hatta belki biraz da... umutlu. Ardından özür dilercesine ekledi. "Hâlâ pek fazla insan tanımıyorum. İçeri yalnız girmemeyi yeğlerim."

Öyle şaşırdım ki düşünmeden konuştum. "Ama senin bir sürü arkadaşın var," dedim.

Aubrey'nin laboratuvar eşiydi. Molly'yle konuştuğunu görmüştüm. Ötekiler gibi tişörtünü belden bağladığını görmüştüm.

"Pek sayılmaz," dedi. "Yani, çocukları tanıyorum ama pek *arkadaşım* var sayılmaz."

Sarah Johnston, zombi karıncalardan korktuğu için onlar hakkında bir bilim raporu hazırlamıştı.

Sarah Johnston, Bayan Turton'ın odasındaki videoyu izlemek için oyalanmıştı.

Sarah Johnston, dürüst davranmam gerekirse oldukça iyi birine benziyordu.

"Bayan Turton içeride," dedim. "Sanırım Justin Maloney ile dans ediyorlar."

Sarah gülümsedi. "Bayan Turton'ın Albert Einstein gibi giyindiği günü anımsıyor musun?"

Güldüm.

"O benim en sevdiğim öğretmen," dedi Sarah.

"Evet," diye onayladım. "Benim de."

İşte o zaman aklıma geldi: Eğer Bayan Turton haklıysa, eğer hepimizde, dört yüzyıl önce ve okyanusun öteki tarafında yaşamasına karşın Shakespeare'in yirmi milyar atomu varsa Franny'nin atomları da vardı kuşkusuz. Üstelik Franny, bizimle Shakespeare'den çok daha fazla zaman geçirmiş, bizimle nefes almış, yürümüş, yemek yemiş, gülmüş, deri dökmüştü. Uzunca bir süre, her gün bizim bir parçamız olmuştu.

Aniden evreni kocaman bir Lego seti gibi düşündüm; sayısız formlar oluşturan tüm o parçalar, yalnızca yeni formlar oluşturmak için birbirlerinden ayrılıyordu.

Sarah'yla binaya birlikte girdik, ardından spor salonunun girişinde durduk. Ortalık karanlıktı, her yerde flamalar asılıydı. Odanın dört bir yanında, farklı renklerde ışıklar vardı. Yerde, duvarlarda, tavanda ve çocukların yüzünde benek benek ışıklar dolanıyordu. Eğer gözlerimi kararında kısarsam, yanıp sönen ışıkların boş gökteki yıldızlar gibi olduklarını görebilirdim.

Gözlerimi açınca bir spor salonu dolusu çocuk gördüm. Gözlerimi yeniden kısınca ışıklar, suyun altında biyolüminesans* yoluyla birbirlerine işaretler gönderen denizaltı canlılarına dönüştü.

Spor salonun tavanına doğru süzüldüğümü, aşağıda dar daireler halinde dans eden onca farklı gruba baktığımı düşledim. Zamanla ritme göre hareket eden grupların, aynı anda bir ileri bir geri giden o kollarla bacakların nasıl görüneceğini düşündüm. Belki de tüm gruplar atan kalplere benziyordu.

Ya da atan denizanalarına.

"Justin ile Bayan Turton oradalar," dedi Sarah. Eliyle gösterdi.

Uzaktan bile, Justin'in yüzünün şimdiden terlediğini görebiliyordum. Başını geriye attı. Gülüyordu. Grubundaki tüm çocuklar el ele tutuşmuş, tereyağı çırpıyorlarmış gibi kollarını dairesel hareketlerle döndürüyorlardı. Justin baktığımı sezmiş gibi başını kaldırıp el salladı.

Gözlerimi kıstım. Justin, denizin ve göğün derinliklerinde kayboldu.

* Kimyasal bir reaksiyon esnasında, kimyasal enerjinin ışık enerjisine dönüştürülerek ışık üretilmesi ve ışık yayılması. *–yhn*

"Yanlarına gitmek ister misin?" diye sordu Sarah.

Annemin telefonu hâlâ elimdeydi.

Belki müziğin ritmindendi. Belki Justin'in el sallaması, Sarah'nın gülümsemesi veya Bayan Turton'ın çocuklarla birlikte ellerini oynatması kadar basit bir şeydi.

Ama gözlerimi kısmayı bıraktım. Annemin telefonunu tişörtümün cebine, Aaron'm fotoğrafının yanına koydum. Derin bir nefes aldım.

"Evet," dedim Sarah'ya. "Gidelim."

yazarın notu

Kitaptaki karakterlerin çoğu hayal ürünüyse de Jamie Seymour ve diğer denizanası uzmanları gerçektir. Yaptıkları çalışmaları ve kazandıkları başarıları onurlandırmak için elimden geleni yapmak adına onları, gerçeklere mümkün mertebe bağlı kalarak yansıtmaya çalıştım. Tek bir istisna dışında: Diana Nyad'ın Küba-Florida arasındaki tarihi beşinci yüzme denemesi, gerçekte 2 Eylül 2013, Pazartesi günü gerçekleşti. Yüzdüğü günü yanlış yansıtmak yerine Diana Nyad karakterini de öteki araştırmacı karakterleri gibi kurgulamayı düşündüm. Ancak sonunda, böyle yapmamaya karar verdim. Nyad'ın yüzme girişimi, son derece etkileyici bir cesaret örneğiydi.

Tarih, Suzy'nin öyküsünün zaman çizelgesine tam oturmasa bile, Nyad gösterdiği azim, kararlılık ve güç sayesinde başarısının tümüyle tanınmasını hak ediyor.

New Englandlılar, ilk bölümlerde Boston'daki New England Akvaryumu gezisinin bir parçası olarak anlatılan dokunma havuzlarını, denizanası sergisini ve devasa okyanus havuzlarını tanıyacaklardır ama gerçekte denizanası sergisinde İrukandjilerden özellikle söz edilmez.

Bayan Turton'ın derste söz ettiği fotoğraflardan *Earthrise*, Astronot William Anders tarafından, 1968 yılında *Apollo 8* görevi sırasında; *Soluk Mavi Nokta* ise 1990 yılında, altı milyar kilometre uzaktan, bir iPhone kadar bile hesaplama gücü bulunmayan uzay aracı *Voyager 1* tarafından çekilmiştir. Bayan Turton'ın fotoğraf hakkındaki sözleri, müteveffa astronom ve hümanist Carl Sagan'ın, *Pale Blue Dot: A Vision of the Human Future in Space* adlı kitabındaki sözlerini yansıtır.

"Önemli Bir Şey Nasıl Söylenmez?" bölümünde Suzy'nin söz ettiği kitap, Kate DiCamillo'nun yazdığı *Winn-Dixie Sayesinde*'dir.

"Tozlaşma" bölümünde Suzy ile Justin'in izlediği video, film yapımcısı Louie Schwartzberg'in, TED.com'da bulabileceğiniz, *Tozlaşmanın Gizli Kalmış Güzelliği* adlı konuşmasında yer almaktadır.

En Şaşırtıcı Gerçek adlı videoyu, videografiker Max Schlickenmeyer yapmıştır. Schlickenmeyer, zarif Neil DeGrasse Tyson'ın sözlerini, Hubble Uzay Teleskopu'nun çektiği resimlerle ve başka uzay resimleriyle bir araya getirmiştir. DeGrasse Tyson'ın alıntılanan sözleriyse, 2012'de *Time* dergisine, "Evren hakkındaki en şaşırtıcı gerçek sizce nedir?" sorusuna verdiği yanıttan alınmıştır.

Eğer evren hakkında düşünmekten keyif alıyorsanız, Bill Bryson'ın *Hemen Her Şeyin Çok Kısa Bir Tarihi* (Boyner Yayınları, 2008) adlı kitabını edinmeyi düşünebilirsiniz. Kitap, yetişkinler için yazılmış uzun bir eserin, çocuklara yönelik versiyonudur. Bryson evrenin kökenleri, gezegenimizin doğal tarihi ve bizim varlığımız hakkındaki şaşırtıcı gerçekleri anlatır.

Denizanalarının ve denizdeki öteki acayip yaratıkların büyüsüne kapılmaktan hoşlanıyorsanız, Claire Nouvian'ın *The Deep: The Extraordinary Creatures of the Abyss* adlı kitabını seveceğinize kuşku yok. Kitap aslında yetişkinlere yönelik bir fotoğraf kitabı ama her yaştan insanın çarpıcı ve büyüleyici bulacağı bir dünyayı gösteriyor.

teşekkür

Bu öykü bir başarısızlıktan doğmuştur. Birkaç yıl önce denizanalarının büyüsüne kapıldım, bizim hakkımızda ve gezegenimiz hakkında anlattıklarından etkilendim. Söz konusu hayvanlarla ilgili bildiğim her şeyi kurgusal olmayan bir makale haline getirdim ve büyük umutlarla, parlak bir dergiye gönderdim. Editörler oldukça ilgilendiklerini söylediler. Ardından, bir yıl kadar beklettikten sonra makalemi reddettiler.

Denizanalarının peşini bırakmaya hazır değildim. Suzy gibi ben de denizanası uzmanlarını araştırıp notlar almaya başladım. Uğraşlarımın beni nereye götüreceğini bilmiyordum, sonuçta ortaya bu öykü çıktı.

Bayan Turton'ın söylediği doğru: Gerçekten de başarılarımızdan çok hatalarımızdan ders alırız.

Foundry Literary and Media'dan, ajanım ve arkadaşım Mollie Glick'e, hem editoryal süreçteki hızlı geri dönüşleri için hem de deneyimleriyle kitabımın yuvasını bulmasına yardım ettiği için çok büyük teşekkür borçluyum. Foundry'nin, keskin gözlü okuyucusu ve çalışkan emekçisi Emily Brown'a, kitabın dünya çapında okurlarla buluşmasına yardım eden Jessica Regel'e, Joy Fowlkes'a da teşekkürler.

Andrea Spooner, herhalde kendisi de bir dönem haftalarca başucunda ölümsüz denizanaları hakkında bir makaleyle uyuduğu için, kafayı acayip bir yaratıkla bozmuş, garip bir çocuğun öyküsünü anlatan bu tuhaf metni cesurca ele alma riskine girdi. Gerçekten *anladı.* Ardından ustaca, titizlikle öyküye rehberlik etti. Ayrıca, Little Brown Books for Young Readers'ın tüm ekibine, özellikle de Deirdre Jones, Russell Busse, Victoria Stapleton ve Megan Tingley'ye teşekkürler.

Neil Gaiman, "Google size 100.000 yanıt getirebilir ama bir kütüphaneci aradığınız yanıtı getirir," demişti. Kirsten Rose ve Helen Olshever'a, ne sorarsam sorayım, bana hep aradığım yanıtı getirdikleri için teşekkürler. Bu arada, Print Shop of Williamstown'daki Elinor Goodwin, benim için yaklaşık sekiz milyon çıktı aldı. Metindeki bilgilerin doğruluğunu kontrol eden Christopher Berendes'e, redaktör Barbara Perris'e ve arkadaşım, tıp doktoru Jeffrey Thomas'a, sonsuz desteği kadar bilimsel sezgileri ve verdiği esin için teşekkürler.

Pine Cobble Okulu'ndaki çocuklara, özellikle de yazma kulübüne, çocukların ne kadar akıllı ve şefkatli olabileceklerini bana anımsattıkları için, aynı zamanda

neşeleri ve çok yönlü olağanüstülükleri için teşekkür borçluyum. Lütfen bu karmaşık dünyada yolunuzu çizerken gerçek, dürüst, düşünceli ve meraklı kalmayı sürdürün.

Kendi öğretmenim dahil dünyanın tüm öğretmenlerine kocaman bir teşekkür yolluyorum.

Ne mutlu bana ki harika arkadaşlarım var; aynı zamanda en iyi okurum Janine Hetherington, en coşkulu amigom Molly Kerns ve gereksinim duyanlara sessizce yardım eden taçsız kraliçe Rebecca Kamp.

Her zaman yanımda oldukları için tüm aileme teşekkürler.

En büyük teşekkür, her günümü paylaştığım üç insana gidiyor: Beni her konuda destekleyerek kendisiyle evlenmeye karar vermekle hiç de *kafadan çatlak* biri olmadığımı kanıtlayan Blair'e, bana yaşamın ve kitapların her zaman bir macera olması gerektiğini anımsatan Merrie'ye ve merakıyla bana bu dünyanın sayısız gizli harikasının kapısını açan Charlotte'a. Sizi seviyorum.

yazar hakkında

Ali Benjamin New York City'nin dışında, komşuların perili sandığı köhne, eski bir evde büyüdü. Çocukken sayısız saatlerini böcek ve kurbağa yakalayarak geçirdi. *The Thing About Jellyfish,* yazarın doğaya düşkünlüğünden doğmuştur. HIV-pozitif genç Paige Rawl'ın anılarını anlattığı *Positive*'in, ayrıca Tim Howard'ın *New York Times* çoksatan kitaplarından olan *The Keeper*'ın ikinci yazarıdır. New England Science Writers derneğinin üyesidir. Massachusetts kırsalında kocası, iki çocuğu ve Mollie adlı, Avusturalya çoban köpeğiyle birlikte yaşamaktadır.